

دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی

زنجیره ی رۆشنییری

*

خاوهنی ئیمتیاز: شهوکهت شیخ یهزدین

سهرنووسه: بهدران شههمه ههیب

رووهکهکانی خاوهند

ناوونیشان: دهزگای چاپ و بلاوکردنهوهی ئاراس، گهڕهکی خانزاد، ههولێر

پرووه که کانی خواوهند

سه باح ره نجدهر

کتیب: پرووه که کانی خواوهند
شيعری: سه باح ره نجدهر
بلا وکراوهی ناراس- ژماره: ۴۸۴
دهر هینانی هونه ریبی ناوه وه و بهرگ: ناراس نه کره م
هه لنگری: شيرزاد فه قی ئيسماعيل
سه ریه رشتیبی چاپ: ناو ره حمانی حاجی مه حمورد
چاپی یه که م، هه ولیر- ۲۰۰۶
له کتیبخانه ی گشتیبی هه ولیر ژماره (۶۵۶) ی سالی ۲۰۰۶ ی دراوه تی

پیشکیشہ بہ دایکم
خونچہ ئیسما عیل عومہر

شيعر بۆ چيژ و جوانى، چيژ و جوانى بۆ ھەموومان

۱

لە نيوان بوون و ھەقىقەتدا بىرى مرۆڤى بەرھەمھيەنەر بار و بوار و ئاراستەى خۆبوونى وەردەگرېت، لەناو دوو كەوانەى ھەميشە نامادەى سەرسامبوون بەرھە نامانجى تايبەت دەروا و خۆى لە ناو چرکردنەوى كات و شوپن و بى گەردکردنەوى دەستنيشان دەكات. خودى پاراو و گەشاوھى دابەشى سەر ھەموو جوانيەكان دەبېت و ختووكەى رىكانيان دەدات. جوانى گەشتيگە پارچە پارچە ناكريت، ھەموومان پتويستمان پتپيەتى و ئاسوودەى ھەميشە بيمانە.

بەرھەمھيەنى جوانبەخش ھەست و سۆز و خەون و بىر لە رېنگەى وشەو و پتەو دەگەبەن و ھەرگيزيش نامادە نيپە خۆى لە پال دەسەلات و گرووبى ھەلەشە و خۆپتپن و ديكتاتور رابگەبەن و رستەكانى بكاتەو.

گيانى پرە لە بەدوادا گەران بۆ داھينان و بەگەرمى دادەگيرسى. شويى مرۆڤ لە ژيان دەدۆزيتەو و دەستنيشانى دەكات. بۆچوون و بيروپاى كەسى باش بىركەرەو لە لىك حالىبوون و خەياللى جوولپنەرى دەق دەچينيت و ديدگا و شيوازى، فۆرمى پاكى خۆى وەردەگرېت.

نەيتنيپەكان بىركردنەوى دروست دەكەن. ھيچ شتيك بۆ ئەو مرۆڤەى لە رېنگەى بەرھەمھيەنەوى بىردەكاتەو و خۆى بەتيشكووى جوانبەخشيپەو خەربك دەكات مەحال نيپە، ئەو بەرھەمەى دەخولقينييت گەردوون و ھەموو شتەكانى لى دەكەويتەو. لەناو ئەو گەردوونەدا ھەميشە شتەكان لە پتتاو نامادەكردنى بوون و ھەقىقەت بۆ مرۆڤ دەبن بەسپبەر و ھەتاوى فربا

و يارمەتى يەكترى دەدەن بۆ پتپكھيتانى شتەكان. ھاوسەنگى پتداويستپيەكانى ژيان لەو ھەو رادەگيرت.

گەردوون بۆ پتپكھيتانى شتەكان، بۆ گشت مرۆڤ و كۆمەلگايەك ناوھنديكى ھاوبەشى ھەيە. لە بەكەلكترين شتەو دا بىرى پت دەكاتەو و دەپرسكينييت بۆ رووبەروو بوونەو و جياكارى خولقاندن و بەخششى كولتورى گشتى و كەسى.

رۆژگار، رۆژگارى داھاتوو نيپە، بگرە دەچنيتە تپكراى سەردەم و كات و ھاودەقى پتپك دەھينييت، شتەكانيش دەكات بەناماژە لە ھەستپاريى بىرى مرۆڤى بەرھەمھيەن. بەرامبەر پرسپارە گرېنگ و كارېگەرەكانى بوون و ھەقىقەت ئاگادارمان دەكاتەو. دەشبېت بەو بروايەمان بگەبەنيت ئەو پرسپارانەى كارلىك لەگەل ئەفسانە و داستان و ميژوو و ئەوانى ديكەدا دەكەن لەكوپتو سەرچاويان گرتو، كەموكوريپەكان لەچيدا ئاشكرا دەبن، پەيدا بوو كانيش چين.

بوون و دۆزىنەوى سەرەتاي شتەكان پتپەرى مرۆڤ و كۆمەلگا و ھەموو شتەكانە نەك ھەقىقەت.

جياكارپيەكانى نيوان بوون و ھەقىقەت پتويستە بەردەوام بەكارېگەرپيەكى زۆرەو گفتوگووى دەربارە بكرت و كارېگەرى خۆى بسەپتپن. ھەولەكانيش بى ئوميد نەبن. ھەقىقەت بينينە، بوون بىركردنەويە لە بينين و ئەفسوونى ژيان.

دۆزىنەوى سەرەتاي شتەكان بنەماى ژيانى بەبەرھەم و ئارەزوويەكى بەردەوامە بۆ بەرھەمھيەننى نوپبەخشى و جوانبەخشى. ھەنگاوى يەكەم لەم دۆزىنەويەو دەبېتە ئەزموونپكى خاوەن كارکردن لەسەر مۆتيشفە ھونەريپەكان و ماناداريان دەكات، ھەروەھا ختووكە و چەشەى ئەوى ديكە دەدات بۆ جياكارى خولقاندن.

ئازاد كردنى نووسين، جوولەيەكى ھەميشەبيپە كە بىركردنەو پەيداي

کردووه. زۆر ویستگه ههن جوانبهش تیبیدا هه لوهسته دهکات و دهووستیت و دهکوهیتته باری لی وردبوونهوه و تیرامانی کارا و دووردریژ، بهلام ههریهک ویستگه یان وروژینه و دیاریکراوه، دهتوانین قسهی تیدا بکهین. هیچ شتییک لهم بوونهدا نوی نییه تا مرۆقیش دۆنایدۆنی گیانیکی بهر لهخۆبهتی. ژبان منی دووباره کردووه تهوه و دهبیته قسهی ئەم دووباره کردنه وهیهی خۆم هه بیته و بیکه م، بهلام وهک خۆم و خۆم له گه ل خۆم، ئەم خۆم له گه ل خۆمدا له ناو دووکه وانهی هه میشه ئامادهی دۆخ گۆرین ئازادی تهواو ده ره خسیته کهرهسته کانی گوزارشتکردنی خۆی ده ناسیت. ئەو پتوه ندییهانی ههسته کانی که سی جوانبهخش له گه ل پانتایی فۆرم و فره بنیادی و فره ریتمی دهق دروستی دهکات بانگه لدانێ نوپه خشی نییه، بگره به دیهتانی نوپه خشییه.

نوپه خشی گه شه کردنیکی سه رتا پاگیریه، له ئەفسوونی کراوهی بوون و ژبانی مرۆف، بواریک دهکاتهوه بۆ شکاندنی گه مارۆی دواکه وتووی کۆمه لگه. ئەو کهرهستانهش ده ناسیت که نوپکردنه وهی بیر و کۆمه لگه هه لده سوورنیته، ههستی گۆرانکاری کاربگه ره هه نیته ناو هه لسوکه وتی رۆژانهی ژبانمانه وه. ژبانیکیش نوپه خشی به رهه م به نیته سه ره به بیریکی خو لقیته ره و بینینیکی تهواوه بۆ گه ردوون و پیکه تانی شته کان.

نوپه خشی هه میشه هه ول ددها ژبان له بینینی ئەوانه ی پتیش خۆی ژباوه دهسکاری بکات و بیروراکانی بۆ گۆران بخاته گه ر. جوانی له چاوی خه لک زیاد و به بیته بکات و پاشخا په رۆکی داهیتان بسریتته وه.

زمان به شیعه دهستی پی کردووه و خۆی ناساندووه، بووته دیاردهیهکی ته ندروستیی کۆمه لایه تی و نیشانهی ئاده میزاد، ئەم نیشانه ئاده میزادییه به شیکی ده بیته له منیشدا پرسکیته و لیکنانه وهیه کم هه بیته بۆ رسکان و گواستنه وه و کاریکردن.

شارستانیه تی بوونیش له ریگی هۆشیکه وه بۆ هۆشیکه دیکه به رده وامیی داهیتان به دهسته دههیتنی. گۆزانه به دوا یه کدا هاتوه کانی نیوان که سایه تی و کۆمه لگا دهستنیشان دهکات.

به بی خه یالابلاوی نه مری، مرۆف ناتوانیت گوزارشت و داهیتان له جوانیه کانی ژبان بکات و بچیتته ناو به رده وامیه وه. داهیتان خۆی وزه یه کی شاراوه و دهنگدانه وهی ههستییه، بوون ده دۆزیتته وه و ئاشکرای دهکات. دهچیتته ناو کرۆکی کارتیکه ره رۆشنبیری و کولتوریه کان. ده رباره ی شتییک قسه دهکات که گه ردوون و مان و له ناونه چوونی تهواوی سه رزه مینه و ده بیته ناوه ند. وهک بنه ره تیک، بۆ ئەو دامه زراوه رۆشنبیریانه ی بوون به رپتوه ده بن، له سه ری داده مه زرتین، له ریگی جوانیه وه درپژه به به خشی ده دن، وهک پتیه ستیه ههستییه کان ده رۆن به رپتوه. مه شق ده که ن، مه شقی به رده وام بیر تیر دهکات و له ژبانی رۆژانه ماندا پتیه ستیمان پی هه یه. ئامازه ی کارا و گرینگه به دوایدا داده چین بۆ پتیه کانی پاشه رۆژ، له هه مان بار و بواریشدا بویری چوونه ناو و قسه له باره وه کردنی.

به رهه مهیته ی جوانبهخش، بینینی خه ونی بۆ ژبان، ههسته کانی رازاندووه ته وه و ئارامیه کی تیدا به دی دههیتته، که شه دهروونی و پتیه هاته کان به ئاستیکه هونه ری و کاربگه رییه کی ئاشکرا ده گوازیته وه بۆ واقعی نووسین که برینی کاربگه ری شه ری خۆ به خۆ له گه ره که کانداییدا و ئاره زووی مرۆقیان شیواند و جوانی و توانا و به ره ریان کوشته و په یه وستبوون به ژبانه دۆستی و شه یدا بییان تاراده ی له ناو بردن کز کرد.

به رهه مهیته ی جوانبهخش ناچار بوو به رهه م وهک ئامراز و ئامانجی کاربگه ر بۆ ژبانه وهی جوانی و توانا و به ره ره به کار به نیته و چاکه بناسیت. بووژینه ری جوانی و توانا و به ره ره له خه ونیکدا له هیلکه ی هوما ترووکا. خواوه ند به هیزی به خشی ده یی بۆ ناوچه یه کی دیکه ی ئاسمان به رزی

کرده‌وه تا فیری بلیمه‌تی و په‌رجووی به‌رزایی و گه‌یشتن به‌به‌ه‌شتی بکات، سه‌ره‌تاکانی هه‌ستپیکردن بنووسیتته‌وه. هونه‌ر بو‌چیژ و جوانی، چیژ و جوانی بو‌هه‌موومان. له‌م کرده‌یه‌دا شیعی‌ری پاراو ده‌دۆزرتته‌وه، شیعی‌ری بوورژینه‌وه‌ی جوانی و توانا و به‌هره. هیچ بوورژینه‌وه‌یه‌کی جوانی و توانا و به‌هره‌ش لیل و ناروون نانوسیتت. زاله به‌سه‌ر ناگایی نووسین و نامرازه‌کانی گوزارشتکردن و کاکلی مه‌به‌ستدا. وه‌رگر بانگه‌یشت ده‌کاته سه‌ر خوانی فره‌ بنیادی و فره‌ ریتمی و فره‌ ده‌نگی خو‌ی بو‌خویندنه‌وه و چیژ و تیگه‌یشتنی هاوبه‌ش.

۲

مروّف یه‌که‌م جار که به‌هره‌ی گوزارشتکردنی تیدا ئاشکرا بوو له‌خان‌ه‌ی شیعردا جیی کردووه‌ته‌وه، بو‌مانه‌وه‌شی له‌م خانه‌ پیرۆزکراوه‌یدا هه‌میشه‌ قوریانی له‌ ئەژمار نه‌هاتووی داوه و هیلّه‌ ئەفسوونیه‌کان و چالاکی درێژ کردووه‌ته‌وه. زمانیش وه‌ک یه‌که‌یه‌کی پر جوولّه‌ بوونی خو‌ی راگه‌یاندووه. گیانی لیورپۆژ له‌ شه‌پۆلدانی له‌ ناراسته‌کراوه‌ سپکه‌ره‌کان راپسکاندووه و پاراستوویه‌تی، هیژ و نامازّه‌ی خستووه‌ته‌ ویتسگه‌ داهینانه‌کانی. پتیه‌ندی نیوان مانا و شیعی‌ریه‌تی له‌ناو فۆرمدا به‌ستووه و شکۆی داوه‌ به‌گوتن و زمان.

زمان که‌ره‌سته و به‌خششیتیکی خودایییه و ده‌سه‌لاتی ده‌رپرین و هیژی گیانی ده‌دات به‌خوویستی و خوڵقاندنی شیعی‌ریه‌ت و مانا له‌ زمان و جوانیدا، زمان و جوانی رووبه‌ریکن خود و خه‌یالّ خو‌ش ده‌که‌ن و بیریان تیدا ده‌کریتته‌وه، ئاست و جیاکارییه‌کان ده‌رده‌که‌ون.

هیمای دره‌وشاوه زۆرن توانا و بویری نه‌خیریان تیدا بوو، بوون به‌ده‌ربه‌ده‌ری شیعر. هه‌موو په‌یامیکیان له‌ شیعه‌وه بو‌شیعی‌ریه‌ت هینا. په‌یامیش جگه له‌ شیعی‌ری پاراو بو‌شتیتیکی دیکه‌ نییه. ده‌یان‌ه‌وی له‌

ریتگی ئەم په‌یامه‌ینانه‌وه‌یاندا گوزارشت له‌ باریکی ده‌گمه‌ن، ناویته به‌جوولّه و وینه‌ی ناوازه و شایان بکه‌ن.

ته‌نیا شیعی‌ری پاراو و ره‌ها، له‌ سه‌رچاوه‌ی خود و خه‌یالّه‌وه، بنه‌چه‌ی راسته‌قینه و به‌هانه‌ی هونه‌ری وه‌رده‌گریت و بو‌شی ده‌گه‌ریتته‌وه، نامازّه‌ی گه‌مه مه‌حالییه‌کان ده‌دات. تانویۆی فۆرمی ناوه‌کیی خو‌ی توکمه و پته‌و پیک ده‌هینتی. هه‌موو بوون ده‌خاته ناو پرسپاری خود و خه‌یالّه‌وه، ته‌نیا خود و خه‌یالی‌ش هونه‌ری بی‌گه‌رد ده‌خوڵقین و پروا به‌گفتوگۆی هه‌ستیاری ده‌هین.

کیشه‌ی نیوان شاعیر و ره‌ها هه‌لبژاردنی په‌رگیریه و شیعر ده‌کات به‌پاراو و خوویست.

هه‌موو په‌له‌کانی دیکه‌ی ئەده‌ب: په‌خشان، شانۆگه‌ری، چیرۆک، رۆمان ته‌واو ژیری ده‌یانجوولتینیت و بزوتنه‌وه‌یه‌کی ورباکردنه‌وه‌ی جه‌ماوه‌رین. له‌ ریتگی ئەم جوولانه‌شیدا جووریک تیکه‌لی دیتته‌ ناوه‌وه، هیژی ده‌ستی هاوسه‌نگی تیک ده‌چیژ و ره‌هایی و پاراوی له‌ ناخ و بیرکردنه‌وه‌یدا ده‌بیته‌ پاشخاپه‌رۆکیکی بی‌زراو. جومگه‌کانی پتیه‌ندی له‌گه‌لّ ده‌ربه‌ده‌ره‌کانی شیعر له‌به‌ریه‌ک هه‌لده‌وه‌شینیتته‌وه و ده‌چیته‌ ناو پیزانینه به‌ئاگاکان و ده‌رپرینی فریوده‌ر له‌ پیناو ده‌سه‌لاتی دیاریکراودا، بینای کولتووری خو‌ی پیک ناهینتی و گفتوگۆ له‌گه‌لّ کولتووری ئەوی دیکه‌دا ده‌کات. له‌ هه‌موو کاریکی رۆشنییری گفتوگۆکردن له‌گه‌لّ ئەوی دیکه‌دا له‌ سوود گه‌یاندن به‌ده‌ر نییه. ته‌نیا له‌ شیعردا زه‌ره‌مه‌نده. به‌هۆی ئەم گفتوگۆیه‌ی هیژی که‌سیتی ون ده‌بیته، ونبوونیک که‌ دۆزینه‌وه‌ی ده‌بیته جووریک له‌ ئەسته‌م.

جوانی شیوازیکه بو‌بیرکردنه‌وه. هه‌یه له‌ که‌شوه‌وا هه‌ستییه‌کانیدا جوان بیر ده‌کاته‌وه که‌چی له‌ هه‌نگاویکی نزیک ئاماده‌ ده‌بیته بچیتته‌ ناو خو‌ هه‌لبژاردنی لیستییک که‌ حزبییک بو‌کاریتکردنی خو‌ی ئاماده‌ی کردووه و

پروپاگاندەيەکی بىڭ ژمارىشى لە پەنا کردووہ بەقەلاي ھەلخەلەتاندن و دابەشى سەر گوپرايەلەکانى خۆي دەکات. ھەر کەسەيک پیتودانگیتک بۆ کەسايەتى خۆي دابنیت، گەورەيى نەخیر لە دەست بدا و ملکەچ و ئامادەي بەلئى بیت بۆ ھەمیشەيى بەختيارى گيانى دۆراندووہ. ملکەچکردن بۆ دەسەلات، ژبان و شىوازي بىرکردنەوت دەکەن بەرۆتین و نووسینەکانت نابن بەسەرچاوەي ھونەر.

ھونەر بۆ چيژ و جوانى، چيژ و جوانى بۆ ھەموومان.

شيعرى پارا و ئەي بەختيارى بەھرەوەرانى سەر زەمین. ميژوووي خۆدروسەتکەر لە خالتيکدا کورت دەکرتەوہ و دەبیتە تيشکۆ و بوپرى ئەوہ بکات بلت نەخیر. نەخیر پرۆژەيەکە بۆ بەجوانى بىرکردنەوہ. جوان بىرکەرەوہ جوولەي سروشت ھاوتا دەکات بەجوولەي ئازادى ميژشک و ھۆشمەندى. بىرکردنەوہش وەک پرۆژەيەک لە پیتا و خۆدۆزینەوہ و خۆبوونى و رووبەر و بوونەوہ بەرامبەر دەسەلات.

ئەو کەسايەتییە تیکەلە لە بريارى ناوہوي، پیتوہندیەکانى ھونەرى نووسين و جوانى و رەھا دابە کە شيعرى پاراوہ. لە دەرەوہش لەناو تاکتيک و زانباريدان بەحزب و گوپرايەلئى دەسەلات کە ھەموو دەسەلاتتيک بەشیک لە ديکتاتۆريەتى بەجوولە و وینەوہ لەناو خۆيدا پەرورەدە کردووہ.

شيعرى پارا و ئەي پاکيزەي دووہم. لەگەل يەکەم ھەست بەئارامى کردنى دەروونى بەرامبەر ديمەنى جوانى دەستت پي کردووہ، بەوہشاندى گورزيتک ئاگرى بى ئامان کۆتاييەکان دەستنيشان دەکرتين کە لەسەر زەوييەکى گرکاناوى رامانگرى و ھەموومان بەسووتان جەزبە بەدەيت. تەنيا ئەو سەمەندەرانە بەردەوامى وەرەگرنەوہ کە پەرگيرى شيعربيان ھەلبژاردووہ و پيشەنگى تيدا بەدەست دەھينن. لەم گۆشە زۆر ھەستيارەدا شيواندن دادەرپژنەوہ و دەيکەن بەبوونى جوان و يادەوہرى داھاتوو.

بەھرەوہر ئەگەر تۆ خەونى داھاتووت لە دەست دابيت بۆچى دەژيت، چۆن بوونت ديارى دەکەيت. پیتويستە سەرەکيتيرين پرسيار دروستکردن لە بىرکردنەوہماندا ئەوہ بيت من چ جوړە بەھرەوہریتکم. گوپرايەل و ئەلقە لە گوپ و بەرفەرمان، يان کەلکيتش و ئازاد. پیتکھاتەي زەمین چۆنە، شکۆدارى بەرھەمى کامە قوربانىيە. بۆ ئەوہي سىيەکان بياريزين لە رزيبوون پیتويستمان بە چ جوړە ھەوا وەرگرتنيکە. پيمان لەناو خۆلئى نەرمونيان، يان مشکيى فريودەر پشوو پي بەدەين.

شيعرى پارا و ئەي پاکيزەي دووہم

ئەي تەنيا دايكى شاعيرە کەلکيتش و ئازاد و دلکەشەکان.

۳

بەرھەمەيتنەرانى شيعرى پارا و جوانبەخش لە پیتا و چيژى ناديار گيانيان وەک ديارىکردنى ناوہنديتک لەناو کردەي نووسين و ھونەرى بى گەرد و بالا پيشان دا. ھيچ کاميتکيشيان شيعربان تايەت نەکردووہ بۆ رووبەر و روالەتى واقيع، بىرکردنەوہي داخراويان وەک پیتودانگيتک بۆ پیتوہندى زەينى و بوونى شتەکان بەکار نەھيناوہ. لەسەر بنەرەتى بەھرە و جوانبەخشى جوولان و تىگەيشتن و تاسەيان بۆ جوانبەخشى کار پي کردووہ، ئاسۆي تواناي تەنيايى، کە داھيتنەر ھەمیشە توانايەکى تەنيايە. بەسەر ديارىکردنى ناوہندى گيانيان کردووہتەوہ، لەو رەگە دوورودرپژەي شيعر لە بەردەوامى و گۆران بۆ خۆي ئەزموونى کردووہ و لە خولياماندا دەسوورپیتەوہ، ھيچ کاتيتک نەبووہتە بنەما و بنچينەيەک ياساي بەرپۆبەردنى دەولەت و پرۆگرام و پلانى سالانەي داو و دەزگايەکى لەسەر داھەزرتندريت، بگرە بمانەويت نەزانراويک بزائين لە کولتوروى ناسراوى زانستەکان بەھەموو بەشەکانىيەوہ نزيک دەبينەوہ، سەرقالى سوود لى بينين و پەپرەوکردنى دەبين.

شيعر بۆ دۆخى دەروونى و ورووژاندنى گيانى له نيوان مهوداكاندا دپت و دهچپت، دۆخى دەروونيش بهشپكە له وزه زبندوووهكانى زانيارى، چونكه بينين دهگۆرئى، بهلام جيهان ناگۆرپت بگره جيهان بۆ شتوه ههلسوورپاتيكي شياو و چهشهى جوانبوستى و جوانواندن ناماده دهكات. بهتهنيا شتتيك دهتوانيت جيهان بهباريكددا بگۆرپت ئهويش سياسهته، سياسهتيش كارى كۆيه، تاكيش لهناو كۆدا بزر دهبيت و نادۆزرتتهوه.

ليترهدا پرسيارتيك، كه كارى شاعيري نوپهخش و جوانبهخش داهيتانى پرسياره، دهبيتته بوار بههۆبهوه دهتوانين له نيوان مهوداكان بيتين و بچين و چالاکى بپرکردنهوهى ئهوپرۆبيمان بهتاو و تينى جوانى دهبرين.

نوپهخش كه مامهلهى جوانبهخشى لهگهڵ ههستهكانيدا دهكات، شيعريهتي لهناو سروشت دهرهيتنا و گواستيبهوه ناو ههستهكانى مرۆف و له ناوهپرۆكيدا رسكاندى، ئهفسوونى خود و هپزى تاكى تاقي كردهوه، كه دهتوانيت گيان وهك ناوهنديك ديارى بكات.

كۆمهليك بههاي جوانى ههيه سروشت پشتگوپى خستوون. جوانبهخش جموجوولى هيمماكانى دههۆزرتتهوه و دهيانهيتنيتته پانتايى نووسين و دهيانكات بههونهرى پاراو و بالا.

داهيتنهرى پرسيار ئاراستهى فۆرم لاي پالنهرى كرداربييه و لييهوه شوپن بۆ پهپژهكانى كارکردن دهستنيشان دهكات. كردهى بهردهوامبوون له بپرکردنهويدا كه رستهيهك نيبه بۆ ناسيني جيهان، كه رستهيهكه بۆ ناسيني خۆى و له پاشانيشدا بۆ ناساندنى خۆى و شكۆدارکردنى جيهان بهداهيتان.

٤

شاعيره نوپهخش و جوانبهخشهكان بهرپرسن له خولقاندنى شيعر و نامادهکردنى كۆمهلگا بۆ جوانبووستى و كارکردن و مانهوهى لهناو كردهوهى جوانبناسيدا، قۆناغى يهكه مى نوپهخشى شيعرى كوردى ههنديك جووله و پانتايى و ماكيان له بير و هونهرى قۆناغى شيعرى كلاسكي كوردى وهرگرت و له برهوپيدان و چارهنووسى داهيتان و دۆخ گۆرپنى ناوازهدا فۆرمى جياكاربيان تيدا خولقاند، قۆناغى دووهى نوپهخشى شيعرى كورديش بهههمان شتوه ههنديك جووله و پانتايى و ماكيان له بير و هونهرى قۆناغى يهكه مى نوپهخشى شيعرى كوردى وهرگرت و كارى بهرهو پيشهوه چوونيان لهسهر كرد، ئهنجام كۆمهليك كارى جوانيان له زهمينهيهكى بهپيتدا دامهزاند، بهلام قۆناغى سيبهه مى نوپهخشى شيعرى كوردى، له ئاماژهى ههرهيك لهم قۆناغاندا، مهبهستم شاعيره نوپهخش و جوانبهخشهكانه، نهك پاشخاپهرۆكه بيتزراوهكان، ههوليان بۆ خولقاندن و ئاشكرکردنى بيرو هونهرى جياكارى بوو، دليرانه داكشانه ناو خود و پاراويان كرد. لهم پاراوييهدا زهمينهى پرۆژهيان بۆ كيتلان ناماده كرد و تۆوى بههره و رۆشنبيريان لهناو وهشاندا.

دهستهيهكى كارا له ناوهند و پر بههره ديارده ديناميكيبهكانن. شيعريان بهژيان بۆ خۆيان ههلبژاردوووه و نانى گيانيان له دهستى ميههربانيبهوه خواردوووه. ههژانتيكى توند له بير و هونهرى پيشوو رووى دا كه له دهقه نايابهكاندا خۆى نواندوووه زمان تيباندا زوو خۆى ئاشكرا ناكات و ماناكانى راناگهيهنى.

شيعرى پاراو له كرۆكى خۆيدا مهسهلهبهكى بوونى و ژيانى دهروونيبه، پتبوستى بههيتانهوهى هپچ پاساو و هۆ و بههانهيهك نيبه بۆ بوونى خۆى. كارکردن له جياكارى بير و هونهر، دهركهوتن و شهوق و توانا و بههره

به‌کەسی بێرکەرەوه دێدەن و هێزی سووربوون لەسەر بنەمای جیاکارییه‌کان بنیاد دهنێن که جیاکاری سووربوون و بوونی کردەى نووسینه. لەم بنیادانەدا تیگە‌یشت و قبوڵکردنی وەرگر لەسەر جیاکارییه‌کان ڕادێن و جیاکارییه‌کان خانەى دیارده و جوولە و مانەوه و خۆبوونی وەرده‌گرن.

گیانی نوێه‌خش و جیاکارییه‌کان هه‌سته‌کانی له‌ناو شاکار و ژبانی دەررونی پەرە پێده‌دا و زیره‌کانه شتوواز له‌ناو شتووازا ده‌گونجێت، شکۆی ناخی مرۆف به‌جێ ده‌هێنێ و مانا ڕانه‌گه‌یاندره‌وه‌کان رووبه‌رووی مانا راگه‌یاندره‌وه‌کان ده‌کاته‌وه.

جیاکارییه‌کان به‌پێی جیاکارییان له‌گه‌ڵ ئەوانی دیکه‌دا ناستدار ده‌بێت. ماک و ئاسۆ هه‌ستباری و ناست له‌ بیری زمان وەرده‌گرت و پڕشنگیش له‌ تیشکه‌ به‌هێزه‌کان. یه‌ک ئاستیش بێر و هونەر له‌ پاشخاپه‌روکی بێزراو وەرده‌گرت و گه‌شه‌دار نابێت.

من له‌ ئەزموونی خۆمدا زۆر شه‌ونوێژ و که‌لکێشیم بۆ شیعری پاراو کردووه. ئەو کاته‌ش شه‌ونوێژ و که‌لکێشی له‌ شاعیر وەرده‌گیرێت که شیعری به‌ژبان بکێشێت و وه‌ک کێشه‌ی مردن و ژبان لێی پڕوانی و کاری بۆ بکات.

مردن و ژبان پیکه‌ینه‌ری بوون، شیعربیش که‌ ره‌گه‌زێکی بوونیه‌ ده‌بێت له‌م پڕوانگه‌یه‌وه له‌ دل‌وه‌ لێی پڕواندری و کاری بۆ بکرت. نووسین له‌و په‌ری شادی، یان ئەو په‌ری ناشادی به‌ره‌م نایه‌ت کاتی ئەفسووناوی خۆی په‌یدا ده‌بێت که‌ خورپه‌ی شاراه‌ی ناخ دروستی ده‌کات. ته‌نیا ئەو خورپه‌یه‌ی که‌ ده‌چێته‌ ناو کرده‌ی نووسینه‌وه‌ روونی ده‌کاته‌وه و ئاماره‌ی هه‌سانه‌وه‌ی گیانی ده‌دات.

سه‌رنج‌اکیشترین ئەزموونی جیاکاری له‌ رووبه‌روبوونه‌وه و هۆشمه‌ندیی نووسیندا به‌رجه‌سته ده‌کرت، جیاکارییه‌کانی ئاره‌زوویه‌کی ته‌نک په‌یدای نه‌کردبێت به‌پێگای ئەزموونه‌وه ده‌یگه‌یت، پڕوايه‌کی به‌رزی تێدا به‌دی

ده‌کرت و هێزه‌ سه‌یروسه‌مه‌ره‌کانی مرۆف ده‌خاته‌ گه‌ر و مانایه‌ک بۆ بوون له‌ گیان ده‌بووژێنێته‌وه و ئەوینداری ده‌کات به‌ژبان. چێژ به‌رده‌وام له‌ مرۆفی هه‌ستداردا ده‌گۆرێت. هه‌رگیزاو هه‌رگیزیش ژبان دامه‌زراو و ده‌وله‌مه‌ند نابێت به‌و دیاردانه‌ی له‌ پێناو خۆشگوزهرانی مرۆف خۆیان پێشکێش ده‌کەن. به‌لکو به‌رده‌وام کۆمه‌لێک بۆشایی پڕ جادووی لێ به‌ده‌رده‌که‌وێت.

پێویسته‌ مرۆفی نوێه‌خش و جوانه‌خش بچێته‌ ناویان و گه‌وه‌ره‌کانیان بدۆزێته‌وه و مشتومالیان بکات. ئەم دۆزینه‌وه و مشتومال‌کردنه‌ چیه‌تی جیاکاری مرۆف و جیهان‌بینیه‌تی.

به‌رچاوییه‌ک له‌ ئەزموونی جیاکاریدا، له‌ به‌شی زۆری ده‌قه‌کانم دێرێک وه‌ک ناوه‌ند هاوبه‌ش ده‌کەم له‌ نێوان دوو وێنه‌دا، هه‌م ته‌واو که‌ری وێنه‌ی یه‌که‌مه‌ و هه‌م ته‌واو که‌ری وێنه‌ی دووهم.

ئەم رووبه‌ر و جوولە و رووداوه‌ش بۆ سه‌رسامی وەرگر به‌کارده‌هێنم، ئەگه‌ر وەرگر به‌ته‌واوی هێزی هۆشمه‌ندییه‌وه ئەم ناوه‌ند و هاوبه‌شیه‌ له‌گه‌ڵ هه‌ردوو وێنه‌دا وەرنه‌گرت و جووره‌ پیک‌خستنیکی له‌ ئاگادارییه‌کانی ناو ده‌ق پێک نه‌هێنێ هه‌ردوو وێنه‌که‌ی به‌لێلی و ناته‌واوی دێته‌ به‌رچاو و زه‌ین. یه‌ک له‌ گێروگرفت و لێک‌حالی نه‌بوونی ئەده‌بی جیاکار له‌گه‌ڵ وەرگردا ئەوه‌یه‌ ئەم هونەر وێنه‌ هه‌ست پێ ناکەن، یان خۆیان له‌ ناستدا نه‌بان ده‌کەن، یان توانایان نییه‌ له‌ جیاکارییه‌کانی جوانه‌خشی جیاکار تێبگه‌ن. به‌وه‌شه‌وه‌ له‌وه‌ ده‌ترسن هه‌سته‌کانیان له‌گه‌ڵ ئەوی دیکه‌دا به‌شداری پێ بکەن. جیاکار پێویسته‌ له‌ هۆی بوونی خۆی بپرسیت، پرسیارێک وه‌ک دۆخ‌گۆرین له‌ پنتی پیکه‌یتان و بنه‌مای کراوه‌دا ئیش بکات.

به‌رؤشنبینیبه‌کی خه‌ونی، به‌یادگه‌ی کۆمه‌لگادا چوممه‌ته خوارئ و خانه‌یه‌کی سستبوم له جه‌سته‌ی شیعرئ کوردیدا ته‌واو زیندوو راگرتوو، خانه‌ی ده‌قی خه‌ونی. له ساده‌ترین ئاستیدا خه‌سله‌تی کیمیاگه‌ری په‌یدا ده‌کات ده‌توانیت توخمیک به‌توخمیک دیکه بگۆریت. پیکهاته و دارشتنیک توند و توکمه‌ی لیبه‌وه درێژ بکاته‌وه. له چالاکیه‌کی دیکه‌یدا بیکات به‌دیمه‌نیک به‌شکۆ. هه‌ولیک خوارسکی به‌هرمه‌نده، پیه‌ندی مرۆبی و گه‌ردوونی نزیک ده‌کاته‌وه، په‌له بکه‌ین به‌دوای هه‌ستیاریه‌کانی ئه‌م پیه‌ندی به‌ناو ژبانی گه‌شاوه بگه‌رین. وینه‌کانی به‌رپرسیاره‌تی به‌رامبه‌ر چاره‌نووسی چیتز و جوانی به‌رز ده‌کاته‌وه و خۆی ده‌ناسینیت.

دروستکردن و دروستبوونی یه‌که‌م مرۆف، یانی هونه‌ری بوون و جوانی. هه‌ست و گیان و خه‌ون له هه‌موو چه‌شنه شیعر و گۆرانی و موسیقا و تابلۆیه‌ک هه‌ن و ده‌دۆزینه‌وه. له دروستکردنی یه‌که‌تریدا بۆ یه‌ک پتوبستن. چالاکی ژبان له‌ناو ئه‌م دۆزینه‌وه‌یدا ده‌ده‌هین و کاریگه‌ری به‌سه‌ر سایکۆلۆژی به‌تی یه‌که‌م مرۆف و دوایین مرۆقه‌وه داده‌نیت. ئه‌م ره‌گه‌زانه ده‌ستنی‌شانکه‌ری به‌های دروستکردنی یه‌که‌مین مرۆفن و ده‌رپین له چه‌مکی جوانی و تاسه و گوپ و تینی دوایین مرۆفیش ده‌که‌ن.

داهینه‌ره‌کانی ئه‌م چه‌شنه ده‌قه به‌ره‌م ده‌هین، هه‌موویان به‌هره‌داری بی‌پایان و خولیا به‌تین و کاریگه‌ره‌کانی خۆیان پێشکیش به‌مرۆقا یه‌تی کردوو، بنه‌ما هه‌مه‌ جووره‌کانی جوانبوستی و جواننۆدن و جوانه‌خشیان کۆکردوو ته‌وه. هه‌ست و گیان و خه‌ون که سه‌رچاوه‌ی ئه‌فسوونی ده‌قن. به‌رده‌وام ئه‌مرۆ به‌بیرکردنه‌وه‌ی دوینێ ناپیون و له دۆخگۆریندان. جوانی له خۆیاندا پر خورپه‌ری به‌هین ده‌که‌ن.

ده‌قی‌کیش ئه‌م خورپه به‌هینکردنه له‌گه‌ل بیرکردنه‌وه‌ی هونه‌ری به‌رپیه‌ی نه‌به‌ن، خۆی ئه‌م کرده‌یه‌ی قبووله له ژیر پاله‌په‌سته و چه‌پۆکی شته روکه‌شه‌کان بخنکیت. ده‌قی‌ش په‌یه‌سته به‌ترپه‌ی دلێ ژبان و بواره‌کانی جوانی و هونه‌ری بوون، ئه‌گه‌ر په‌یه‌سته نه‌کریت به‌و ترپه‌یه، ده‌قی‌کی ته‌کنیکاری مۆمیاکراوه، له پیکهاته‌ی میژووی گیان، ده‌سخه‌رۆ و ره‌نجه‌رۆیه. ده‌قی ته‌کنیکاری مۆمیاکراوه فره‌مانایی جیهان ده‌کوژی و ژبان وه‌ک جه‌سته‌یه‌کی دامال‌دراو له هه‌سته‌کان نیشان ده‌دات. به‌شه هه‌ره گرینگه گه‌رموگۆره‌که‌ی میژووی گیان، ئه‌فسانه و ئایینه‌کان پیکیان هیناوه و به‌رده‌وامی گه‌شه‌کردنه‌تی، به‌پیتی ده‌که‌ن و بگه‌ر به‌رده‌ی جیاکاری ده‌رووژین. ته‌نیا وه‌رگرتن و کارپیکردنی دیمه‌نی شله‌ژاوی ده‌ره‌وه و به‌هره‌ی تایبه‌ت، فریای شیعر ناکه‌ویت ئه‌گه‌ر ره‌گی شکۆی خواست له‌ناو بوون ئاوی نه‌خواردیته‌وه، که ئاو هیمای سه‌ره‌تا و هینز و به‌رده‌وامیه‌. تیرامان دروست نابیت، پرمایه‌ترین ئه‌ده‌ب له جیهانی نووسیندا ئه‌و ئه‌ده‌به‌یه په‌یه‌سته بکریت به‌ئه‌فسانه و ئایین. ئه‌و ئه‌فسانه‌یه‌ی هاتوو ته‌ ئاراوه گوزارشتکردن بووه له بلیمه‌تییه‌ک، کۆمه‌لێک رووداوم وه‌ک ئه‌فسانه هیناوه ته‌ ناو نووسین. هه‌موویان دروستکراوی هینز بیرکردنه‌وه و خه‌یالمن. ئه‌فسانه و ئایین بۆ کلپه‌پیکردنی میژووی گیان گه‌نجینه‌ن و له پانتایی بیرکردنه‌وه‌دا به‌نه‌رمونیانی بای په‌له جووله ده‌که‌ن. لیکدانه‌وه‌ی گیانیم بۆ هینز و کاریگه‌ری که‌سانی ناو ئه‌فسانه و میژوو، وه‌ک پشتیوانیکه‌رکیش له بیرکردنه‌وه و مانا و ئاسۆی جوړاوجوړ و ئاینده‌بینییان، مرۆف ده‌خه‌نه سه‌ر ئه‌و باوه‌ری جوانیه‌کانی زه‌مین حیکمه‌تیکه‌ی په‌رتوبلاوه پتوبسته به‌ته‌نافه‌وه هه‌لبواسرینه‌وه بۆ حیکمه‌ت و بینینی دیکه.

داهینان ریخۆشکهره بۆ به کگرتنی کولتوروره ههمه جۆره کان. هه رچی هونهری شیوه و شیوازه له رۆشنییرییه به زه بره کانی بیگانه فیری بین. نه ک لاسایی بکهینهوه و بیخوازین به کگرتنه وهی مرۆفایه تییه له داهینان و جوانیدا. ده قئاو یزانی هه ر له م بواره دا دروست ده بیته. ره خنه گرانیکی زۆر و ههمه چه شنیش بایه خیان به چه مکی زمان و ده ق ئاو یزانی داوه و بارودۆخه که یان له به رچاوه گرتوه، به لām ناشق به ئە ده بی بیگانه بوون به نیازی ده ستبه رداربوون له ره گی زمانی زگماکی وات لی ده کات به هره و بیری زمانت ناته واو بیته. ئە گه ر به هره و بیری زمانیش ناته واو بوو هه ولّ ده ده یته خۆینه ر له کرۆکی شیعیرییه ت دوور بکه یته وه و سه رقالی شتیکی ناکامی بکه یته. چونکه شیعیرییه ت له به هره و بیری زمانی دایکدا به روه رده ده کریت و ده رسکیت.

خه یال و زمان له سه ر ئاستی شیعیرییه ت و ئاسته کانی دیکه وه ده چه ناو یه ک و ریژه ی شیعیرییه ت به ره و به رزبونه وه ده بن، شیعیرییه تیش به جوانی خه یال و زمانی خۆرسک و خودایی په یه وه سه ت و له چیتژدا ده بیته خالیکی به هیته. هه یه زانیارییه کی بیثوماری له ریگای خۆبندنه وه و که ناله کانی راگه یانندن که له که کردوه، به لām نازانیت به کاری به یینیت چونکه له بنه رته دا هه لقولاوی رسته ی ناو ناخی خۆ بنیادنه ر و خۆبوونی نه بووه. کاریگه ری و په ره سه ندنی زمان له و ئاسته دا ده رده که وئ و ده ستیشان ده کریت.

هه موو دیارده کانی بوون مرۆفی داهینه ر به ره مه یان هیناون، پر کاریشن له به ره و پیشردن و کرانه وهی کۆمه لگا بۆ قبوولکردنی جیاکارییه کان.

کۆششی شتیلگیرانه ده که م ده قه کانم بابه تی تییرامان بن به رامبه ر دیارده کانی بوون، وزه ی شاگه شکه یی چیتژ و جوانیان تیدا نه مریت، به لām له وه دلنیام به نیازی هۆ و ئامانج و هه یج شتیکی نزیک له و مانایانه نانوسم. پیوه ندییه ک له جه سه ته ی ده قه کان نیشته جیتییه، پیوه ندی شیعیرییه ت و زمان. سه رچاوه کانم له ده روونم دۆزبوه ته وه و راستییه کانی ده ره وه ش تیکه لاوی خه یال و هیما و ئە فسانه ده که م. مرۆفیکم تیکه لاو له گشت گۆرانکارییه کان، گیانم له قوولا ییمدا ده رده هیتم و به یارمه تی که شه وه ای رسته سازی زمان پیشانی ده ره وه ی ده ده م. ئە م خۆپیشاندانه م ختووه که یه کی کورته خایه ن نییه ره گه زی چه ز به ریته ی بیات، شیوازی ژیا نه مرۆفی خاوه ن سیمای پاک له ناویدا نیشته جیتییه. گونجاویشه پیش سالانیتیکی زۆر وه ک ئە م چرکه یه گیانم هاتبیته ژان و هه راسان، دوا ی ئە م چرکه یه ش به شیوه یه کی دیکه له چرکه یه کی پر پشوو ی گیانی له لانکی مندالییدا بنوومه وه. ئە م نوستنه ش دوا مانا و شیوه وه رناگریته.

شیوازی ده بیته خالیکی به هیته له داهیناندا، له وه ش گرینگتر، وشه ده بیته خالیکی به هیته تر له رسته دا. هه یج شیوازیکی تا سه ر جیگای سه رسامی ناوه ندی رۆشنییری نییه. جی له ق ده بیته، به لām ناکریت به کۆتا هاتنی په کجاره کی ناوی به یین و وه ک سه رپه یه ک دلخۆش بین پیته. تا ئە و ئاسته ی ده سه لات و هیته ی ژیریم گوتوویه تی، ئە وه نده م توانا و به هره یه، خۆم کۆکردوه ته وه شیوازی شیعیرییم هیللی به رزبونه وه ی ئاشکرا بیته.

تیکۆشاوم به هۆی په خشان، به گیانی شیعیری نیشانه و هیما له دارشتنیتیکی قوولبووه وه له ئاخاوتنی مرۆف و جوانناسیدا به یینه ناو زهینی رۆشنییری بی گه رده وه. به دوا ی ئە و هۆکارانه بگه ریم منی سه رنجکیش کردوه. گرفتارییه کانی ناوه وه ی کۆمه لگا بکه م به بابه تی جوانی. له ناخی هه ر هه موومان ده سه ته یه ک چاودیر خۆی په ناداوه، هه یه ده که ویتته ژیر کۆنترۆلی و هه شه لییان لاده دات. خۆم له ده سه تی ئە م ده سه ته

چاودپره پاپسكاندووه. ئاسته قوولەكانى ئاگايى دەورووژينم.

دهقى خەونى، لە خەونى راستەقىينه نزيك بكەمەوه، وهك چۆن راشكاوانه قوربانى بۆ ژيان دەدهم. بەههمان شىپوهى راشكاوانهش شىوازىك لە ههستيارترين ئاستدا كار پى بكەم. شىپوه و پرستەيهكيش نيبه شىواز لهگهڵ خۆيدا نههينيتته ئارا و نهيجوولينيت.

۹

داهيتان هيتما و هيتى بوونه. لە مرۆى بهچهقهڵ و پر مافىاي ئەدهبى و حەرباى هه موو لەش روو، بەردهوامبوون لە داهيتان چاوقايى دەويت. تەنيا لهگهڵ ئەو نووسينا نه ئاسوودەم كه شيرى گيانم و مايه سەرسامين، دەمگهيه نەن بەو رووناكييه خودايييهى لە ههستياريدا پيدا بووه. هه موو وزهيهكى گوران و پيشكهوتن لە گيانى مرۆقى ياخى و كهلكيش گهشه پيئەدات، بواری بۆ دەرپرین و کرانهوهى بەردهوام دەدۆزیتەوه. هزرى دەولەمەنديش بەرههه دەهينى و خووشى و ئارامى و يژدانى و پهناگههى خهياالى پاراوه. سەرچاوهى جوانهخشی هيتليک بۆ نوپيهخش دروست دهکات. ئەم هيتله بهجوولەخستنى نوپيهخشی هونەرى خۆيهتى کۆمهلگا بانگ دهکات بۆ ناو ژيانى ئاسوودهى ئەدهب. بهههشتى شادمانى ژيانى ناو داهيتانه. مرۆقى جوانهخش دهخوازى تەمهنيكى پر بەرهکەت له ناو ژيانى ئەدهب بژیت نهك له ئارامى ساخته و خوشدوويى دەسهلات.

۱۰

بهشيتكى زۆرى قوئاغى دووهى نوپيهخشی شيعرى كوردى زياتر وشهيان له ناو مانادا توندهوه، له وهى وشه بارگاوى بکهن بهبژيوبي زمان. وشه ههستى دروست نه کردووه، بهلكو ماناى گهياند. جوژه پيوهنديبهكى هيمانا ئارا له نيوان توندهوى وشه له ناو مانا و وشه بارگاويکردن

بهشيعرييهت خوى روون کردووه تەوه. شيعرييه تيش دەمانكات به ئەنديشهى خوى و رازى بههيتى ئەنديشه کردمان له بيرکردنهوه و دۆخى دەررونيدا دهخولقيتيت. ئەمەش تەنيا له هالاوى مەستى دهقدا موچرکه نەرمەكانى خەيال و چيژ پەي پى دەبەن. تواناكانى خوگۆرپى و دۆزبنه وهى خود ئاشکرا دەبیت. بههوشيتكى رووناك و شكۆوه ئەم خەسلە تەيان دەستنيشان دهکەين له دید و دیدگای قوول دوورى خستوونه تەوه و له دەرپرین نزيك.

هه موو هه لچوونه نهستيبهكانى خويان تييدا هه لپشتووه، هه لپشتن دەرروون پاک دهکاتهوه و ئاگرى ناديار و نهيتى نووسين تهواو گهرميان ناکاتهوه، ناوه ناوه تەزووى بهتينيان له لهشدا پيدا دهکاتهوه.

له بى ئوميدى دهرباندههينيت و له شهقامپکدا بهرهو پياسه و ونگهى خهياال دهيانبات.

نەست کاربگهرييهكانى خوى کۆ دهکاتهوه و له خرۆشى نووسين دینه ناو ئاگادارى و دهبيتتهوه بوونيتكى وشيارى و تووژيان لهسەر ئاستى هونەرى و ئاستهكانى دیکهوه لهگهڵ شيعر و ژيان نه کردووه، بهلكو جهختيان له مەودا دەرەکیيهکان کردووه تەوه، دانهکشاونه تە ناوهوه. كه ناوهوه تايبه تکارى كەسايه تى بهرهه مى دپينى و زهين تواناى بهگه رختنيه تى.

مانا مه جازيبهكانى زمانيان راو نه کردووه و نه يانتته قاندووه تەوه. زياتر وهك گه مەيهكى ئايدۆلۆژى كاريان به شيعر کردووه. له بنجيشدا ئايدۆلۆژيا رهگى جوانهخشی دههستى و هه موو هۆبهكانى گه شهسه ندى لى دەستينيتتهوه.

سەرتهای دامهزراندن و کرانهوهى شيعرى كوردى رۆلى خويان بهرز کردووه و هه موومانيان به خویندنه وهى خوینانه وه خهريك کرد، کۆمهلگاشيان خسته مشتومرپكى ناتەبا و سهختهوه. کردنه وهى دەرگا و

پیشاندانی سەرەتایەک بوو بۆ قۆناغی سیپیه می نوێبه خشیی شیعی کوردی و خالییک بوون بۆ جۆشدان.

قۆناغی سیپیه می نوێبه خشیی شیعی کوردی به فۆرمیککی جیاکار ئاستی داخوازییه کانی خۆیان پیشان ددهن. به وهی ئه و وه لامانهی ئه وان بۆ واقیعیان دایه وه، ئیمه دهیکهینه وه پرسیار و له ناو گیانی دهقه کاتمان دهیکهین به پریتمی نوێبه خشی و ویناکردنی جیهان و چالاکییه هونه ریه کانی که شی خۆده رپرین.

ئیقاعی قۆناغی دووه می نوێبه خشیی شیعی کوردی زیاتر له ئیقاعی مۆسیقای جهنگ دهچوو. قۆناغی سیپیه می نوێبه خشیی شیعی کوردی له و ئیقاعه دهریانیهتا و شکان دیانه وه به ره و ناوه وهی رستهی سه ره به خۆ و جوولیهی وینه. شاعیری نوێبه خشی پروای به بوونی ئه و هه قیقعه ته هیناوه که ئیقاع پیه ندی به جوانبه خشیی مرۆقه وه ههیه و وزهیه کی خۆشگوزهرانی ژبانی کۆمه لگایه.

حوزه برانی ۲۰۰۵ هه ولیر

سزای شه‌میشه‌یی

بهردی گه وره و گردی بچووک کرد به چه ته
 چیا پیستی پالنه وانی
 نه و داستانه یه که بوون به کتیب
 نه و دوا داستان نییه پالنه وانه کان دروستی ده کهن
 نادم نه یوانی سیوه رژاوه کانی خریکاته وه
 خوی ئاو برینی ماسیبه کانی شوشته وه
 له نه خوشی چاکبوونه وه
 رۆخ باویشکی تیکه ل کردن
 نه و کیژهی ویست و خواستییه تی
 له ناو کات دابنیشی
 له هوگر یوونی به په نجه ره جوانی کهوت
 ته نیا گوفه ک ده موچاون
 به خاوی مه زه داران داپوشراون
 فه قبانهی من
 کفنی نه و ته رمانه یه له ناو گلویی مال دهنیژرین
 بارانی سه غله تکهر ده چمه وه قوزاخه ی ههور
 وینه ی سه تله ئاویکی مردوو شوشتن
 بییر له کات ده که مه وه
 ئاو چاوی کویر نه بوایه
 به له شی نه رمی کیژان وشک نه ده بووه وه
 په شته مال ختوکه یان ده دات
 لاسکه لاسکی گهرم داهاتنیان گورانیه که ناشنا
 به شیوازی خوره تاوی ناخ ده گوتریت

له وی شوینیک وه کو ئیره
 مردوه کانیا ن ده شوون
 پاش وشکبوونه وه ده یان نیژن
 دوو کیلی بو داده نین
 یه که م لیبی ده خویندریتته وه
 گورگ بو نه وه پییده که نی
 که لبه کانی پیشان بدات
 دووه م به رینووسیکی ئالۆز لیبی هه لکۆلدراره
 سوپاس بو به دحالیبوونی ئاشق
 له جوانی رووه کی ئاوی و براده رایه تی دۆلفین
 ئاو له بۆسه ی به دکاری هه ستایه پی
 سه رکز به نه وباتی خاک
 چاوی شهرمه زاری هه لگۆفت
 خوی له په نا

سيبووريم شه پولى بوو
 له روخان شكا
 تهماشام له ناوى كوژرا
 ليپرامينه
 كيژى فروشياري ناو كوڭاى شار
 به په تاته يه كى كولا و رازيبه
 بهاتباى گورم دووره دهست نه بوو
 ده تتوانى موم له سهر كيله كانى داگيرسيڼى
 كاترمير له مه چه كى حهوا ميللى تاوايه وه
 له شوڼى سبو خواردن كات شپوا
 شه پر گه رڼه كى مندا له كانى نه فسانه نه هاتنه پروو
 ناوهدانى من و سيبه رى به هه شته وان
 بينايبان روون و دلپان شاد
 ناگر كومه ليك ره ژوى خسته ده ستمان
 خوڼ فيكه بو هاتنه ژيان ده كيشى
 ناو بى دهنك له شهوى شاهنگ داده نيشى
 با گه مه به پرچمان ده كات
 هه موومان به كه له ك هاتين
 يان هاتنمان دارستانيك بوو له تاريخى
 شهو نه ستيرهى كوژايه وه
 چاوهروانى تووشى زهرتكي كردين
 نينوكيك له دوزه خى نه وان ده دم
 ده چمه ديدنه

خوڼى هه لوه ريوى باله
 كه وتوو ته سهر چاوى ناو
 بوو ته شه خته
 باله گه وره فه راموشكراوه كانى ئادم
 سبهى نويهى هه لگيرسانى كامه په نايه
 كيڼها تامه زرڼى لوولم ددها
 چاوهروانى گردپكه له خوڼ
 كانى خوڼى لى ده خوات
 له بهر بوونه وهى بارانى خه وسووك و باى خه وگران
 ماله كانى ناو دڼل ناگريان كوژايه وه
 بالووكه ي خاك بالنده بانگ ناكات
 حهوا نه يتوانى سنوورى جى پيپانى ببه زينى
 شوڼى پيپى ناوڼه به
 دوژمن ده باته وه سهر مال و دهرگاي
 له زهردهى ئيواران
 نهو خانوانه ي دانيشتونيان چوونه ته پياسه
 واقيان ورده ميني
 هه تاوى زستان هيشووى دروى بهردايه وه
 سيبه رى به هه شت گونا هبارى له ناو دانانيشى
 چمكى پڅدينى مردوان
 ناوى خه ونيان هه لگرتووه
 عارد ديلى به فره
 مردووه كان سهرمايانه

له دوايين پيچي رتيگاي بزربوون رزگارم دهکات
 بهرده پيروزه دداني که متياره
 تهخته ي ده رگاگان
 شورشي گياني منيان بيني
 بوونه وه درهختي بهردار
 نهوي هلديرا
 دهستم له بزي ناو نا
 فريي دام
 که و تمه ناو پرچي لوتکه
 روزه گوره و شاري شه مشه مه کوپره به
 پرچم دارستانيکه له موگناتيس
 به سه ريدا بي کيشت دهکا و ده تکات به دانيشتوي خوي
 دهنووي سه مه ندره باخچه ي شورشه
 رهگي شاتان گوناي ههوا
 ورده ناسني ژير مه نگه نه فتيوله
 په يکهری که سایه تيبه کاني شار ياري پيده که ن
 مه له وان ده ليت
 ناو گيای زړ و دري تيدا رواه
 چي تيده چيت داويک له جواني هه لبي
 هه وزی مالي خه يال و سوز و خورپه
 ليوپرته له ناوي پر راز و سه چاوه له پروگه
 مه له واني تيدا ده که م
 په نجه م جومگه ي سر بوو

نهو گورانهي کات و روزه مردنيان
 زهنگم بو ليده ده ن
 چي به خوم بلیم
 سه ما نه يتواني مانووم بکات
 به دلشادي به سهر په يزه کان مامه وه
 ديمه نه کان پتويستيبان به رهنگر دن بوو
 دهروونم به ناره زوي چاوم رهنگي کردن
 نادم په راسوي ناوس بوو
 هه واي مندان ده مي له مه مکي نه پشکفتوو کوتا
 قولي له کراسي دراوي زهوي هاويشت
 خاتوني په راسوو دهستي له عارد خشانند
 چاوي به خوله ميتشي هه ميشه بي رشت
 گلپ چلکي هه ليوون
 په لکه ميوي هه وشه ي مزگه فت
 ليفه ي روزه نوستني شه مشه مه کوپره به
 که لک له داري تاته شور دروست کران
 داره بازه له په راسوي نادم
 سهنگايي به ردم بو رانه گيرا
 سيپهر په رتوون ماوه ي نه دام چاو گهرم که م
 پرچي خانمي سه وزايي پروهات
 نادم ناوي ته ماشاي به که وي نه بوون سپارد
 خهون چاوساغييه تي
 ترپه ي کوتاني گويال

ماسی په نجه یان له بن سامانی ئاو راخستووه
 ناگری لۆکه تاریکی سربیه وه
 فیه فری بالی ئاو وونکه مژده و ئاگادارکردنه وه بیه
 بوومه له رزه
 ئه وانیه هه لته لوشین و سووکایه تیت پیکردن
 به هه زار زمان هاواریانه
 گولته به رژه ی میژوو برژانگی که وت
 تۆزکالیک نهرم بیاره
 گیچاو له گه لسه وزایی
 بواری یه کتر ناسینیان نیبیه
 قاوه و چا دهسته خوشکی پشودانن
 سوپاس بلویری هه ست
 به گه وره بوونی گیان ناشنات کردم
 ئه سپیان له دووری سیرک به ستایه وه
 سواریکم بونی بژ پرووگه نمایه
 مالی ئه و برادرانه می پی ده دۆزمه وه که رووه کین
 کیژی گومان له هیللی ئاوابوون
 تاسه ی خاوبووه وه
 زه یستان ئه سپی به ردا
 قوم له دووکه للی خۆت ده ده ی
 تارمایی و پهنگ مه ده ره وه
 ناکه سبه چه شووره به ده وری خۆی هه لده هیتینی
 مندالییه تی خۆی نانا سیتته وه

له ناو که له کی هاتن سه رام بووه
 ده نوومه وه
 چوارداره م به کۆلان رۆیشت
 به چیم ده که ییت
 به به ریکردنی مه رگی خۆم نه گه ییستم
 گلۆپی بالکۆن چاوی رهش بوو
 مانگ له ناو خاوخیزانی دانیشته
 باسی گه شت و به ناسمانه وه بوونی خۆی بو کردن
 که فی ناو جوگه هه ناسه ی پشکفت
 بو ق بو نی ئاوی مژی قیره ی خامۆش بوو
 حه وا جلویه رگی به سه ر لکه میوی حه وشه هه لخت
 خرۆشانی هاری کرد
 خوشی ئه و که ناریکی کورت بوو
 سیبهری نه هاتنی
 میژوو هه لچوونی به تال کرد
 ناکۆکییه کانی کۆتایی پرووت بوونه وه
 بو ماوه یی نیبیه
 په نجه له دره ختی خۆرسک بکه یته لک
 گه رمایی ئیسکی مردووان
 شه خته یان کرد به هه لم
 په نجه کانت په نجه ره ی ژووره کانه
 ژووری له دایکبوون و زاوایی و مردن
 زه رتک پهنگی ئاشکراکردنی دامنی

کۆماری تهنیایی
 میوانه کانی له کلۆزی هیلکه گهرم ده کاته وه
 شه قامی قه له بالغه
 جانتای ئاوارانیش
 وینهی خزم و کس و براده ران بۆنداری کردو وه
 نینۆکه فیدراوه کانم
 له سۆراخی بیره وه ریبیه کانی ویتله
 چما نینۆک نامه ی له سه ر ده نووسری
 ئاوا بوون بریقه ی یادیکه
 زه وی رهنگی لی هه لگرتو وه
 خاک له خۆی ترسا
 شاخ بۆینباخی تازیه ی دانا
 مندالان له رووبه ری زمانی تیمساح
 گه مه بیان ته واو ده کهن
 که ف پرچی گفی ئاوه
 ئه و جوگه یه له شه قاو به ربنتره
 به رده پی له که وای پیغه مبه ر جیما
 هه لده خلیسکی
 هه وای چا و گهرم
 مه گیرانی به شه رمه نده یی بوو کینی خۆی ده کات
 مه گیرانی چی پیکرد و چی پیده کات
 تینوو بوو چوو ئا و بخواته وه
 گو تیان له م مه لبه نده ئا و له شفه ری فیل دی

ترسا پیتلوی به خیرایی لیکدان
 دوو سال له بن خۆلی سر
 نه یانه بشت به توپی بیره وه ریبیه کانی گه مان بکات
 له مۆزه خانه یه کی خامۆش
 ته ماشای یاری ته رمه کانی نا و شووشه ده کات
 گه رمایی په نجه م گۆرا
 کوتانی باران پیدزه ی پیا و خراپانه
 گو ی بۆ لیدانی دلێ بوو که باخه رادییری
 نیشتمانی سییه مه
 ئاره زوو یه کی ته نک بوودای نارده دیده نی با
 هه وا تاسه ده خواته وه
 ددانی به فلچه ی به رد ده شوات
 شه ی ئیسکی نه و مندالانه یه
 له ریگای قوتابخانه تووشی نه خووشی بوون
 پرچی به ئاوی پاش شورینی مردووان ده شوات
 دهستی مردووه کان
 له بن کراسی کیژه کانی تازه ده گه نی خرۆشان
 هه وا له ها و نوینی ئاده م بیزاره
 جوگه گه یشته ده می به رد
 قۆرتی ما
 ئاده م ئانیشکی به بالیفی ئا و دا
 به پرووی تهنیایی خه نیه وه
 ری کشایه وه نا و دوو که لی جغه ره ی

مهله وان به ئاوه كانيان گوت
 ليل وهرن
 ده مانه وي چاروگه ي كه شتيبه كان بفروشين
 ماسييه كانيش له ناو ئا و سه رمايانه
 ژوورتيكيان له لم بو دروست بكهين
 نيمه كومه لتيك خواوه ندين
 چرامان له شكو داده گيرسي
 په نجه م به گلوي حه وشه ي ئاسمان وه نا
 دره ختي به خشنده ييم ستيبه ريان راخست
 رتيواره كويرة كان هاتنه ناوي
 زهستان ده ستيان له باخه لي خه ونى به تال
 مردم كراسم بوني جه سته مي هيسته وه
 بهرد له ريزي ديوار خاوبونه وه
 كه شوه وه وا دوخي ساردى و گهرمي بزر كرد
 كو تايي خوم نامه يه ك بوو گه ياندم
 كه لي په نجه ي خوم بيني
 نه نگوستيله ي نه فسانه ييم له هه ر ده په نجه م با دا
 كه ژاوه ي تامه زر زويم نواله ي له ناو دانه به زي
 چرنو كي قه له ره ش ره گي سري بايه
 هه ناوي گهرمي زه وي گوشيوه
 نه ستيه ي سبه ي شه وي ده گرمه ده ست
 به ري گر به با مه دهن
 پتي نه نو اييم له گو ده با

نواله ئاگاداري كردمه وه
 چاوه پروانيت په يكه ري شه قامه
 فتبوليشيان بو فرى بده ي
 پتيان گران
 په يكه رتيك له كليلى موزه خانه كان هه لنا
 پيرانه گه يستم په رجوى مندالدانى ئاوابوون بوو
 هه ور كه پروي ئاسمان
 نه هه لبركاني كه پرو
 كه پرو كيژي ته زره
 ته زره كه لاي مندال
 ئيواران په پوه له و قوشكاغه ز جوانين له ئاسمان
 گلوي دو اندن له ئاست چيم زهر د ده كه ي
 ژورم په نجه ره ي كويرة و قاميشبه ند
 عه لاگه ي جلكاني شاخي كه له كيتوي
 نازاد يخواز و به وه فايه
 كولله كلور فيلي به خششي هه لبركاندم
 په نجه له گلوي ويستت لاده
 تارماييم خاكي نه ستيان په نا ي داوه
 پرچي كيژان ليفكه
 سه رساردى ناو نه فسانه كان له پشتي ده دهن
 ئا و راپورتى له كه ناره كان دا
 دره خت به گه لايه كانيان گوت
 مه له رنه وه قه دمان ديتسي

باویشکی هیتنا
 له باویشکدان داوه دهزوویان بهردهست کرد
 ناوکی ئادهمیان بهست
 گریه ندی برژانگی گورگ بووه وه
 بینایی رۆیی
 بۆن ناسرا
 ئەوانه ی ئاماده بیرون بۆ مردن
 چایه که یان کرده ژیر پیا له یان
 قسه سپییه کانیاں گوت
 ههولتیر ماسییه وانه
 له رووباری بهخت قولابی گرانه
 بژی ئه سپ دهزووی کۆلاره ی مندالانه
 ددانی په ره سیتلکه بکه وی
 ته لبسم که وی ده بی
 گرد له ئەفسانه ده پۆن
 رۆیشتن ختوو که ی مردووانه
 په نگی ئاوی ناو تابلۆ چلکی کراسی نواله به
 وزه ی چاوی کویتر
 ئاش وه گه ر ده خا
 شه ونمی ئاره زوو له جهسته ی ئەم ژنانه نیشتون
 که نایه نه خه ونم
 سروشتی نه خو شکه وتوو
 سروودی ئەو په ربیانه ن

قه له شی چیا و جاغ کو پره کان دروستیان کرد
 جه ژنی له دایک بوونی خو یانی له ناو ده که ن
 به فر هیلکه ی له بن ترووکا
 ههور دوا ئاوری نابه دلئی دایه وه
 بارانی لا جیهی شتم
 نه مکرد بزانه دوا جوانی له سهر زه مین چی بوو بینوبه تی
 له کۆلانی به شفره ی فیل سپی دراو
 کیژی ته و او ئازاد ته ماشای
 سه ری هه میسه یی دانی
 قه وزه کیلی ئەو راو که رانه یه
 که گیان داری ئاوی ده یان کوژی
 ئەو میتوانانه ی له ناو که له ک یه کترین کوشت
 کیلیان هیلکه ی هوما یه
 دایکیان بیته سه ریان هیلکه کان ده تروو کین
 گۆریان ده بیته گۆری ئادهم
 په رداختیک مه ی به فر میسکی به فر خوشکه
 ددانی مردووان ده وه ری
 لیلاو ده ماری ده پسی
 کیژی نی به فر ده که وی
 دیواری ژوور دۆخی ده فگر توویان به رده ده ن
 لا که سایه تی خو ی وه رده گریت
 خانه کانی ئاوی نه
 هه ریه کی ماوه یه ک زیندانی به سهر ده موچا و سه پاند

هه‌لوه‌سته‌ی چی بم
 ئەو رێبە ملپێچی مندالیمه
 سبیه‌کانی خوش کردووم
 گێچاوانیم گیا له من شین ده‌بن
 با که‌رویشکه‌ی پێده‌کات
 خاکی هه‌ستت نه‌نواندمه‌وه
 ده‌نا له‌سپه‌ری سبپووری
 ئاوی دوو په‌لکه‌ شیع‌رمان ده‌گوشی
 لۆکه‌ی ئاوزینگدانمان ته‌ر ده‌کرد
 په‌شه‌با ئاسووده‌یی بالنده‌ی رنی
 ده‌ریا ئاویکه‌ له‌ بیره‌وه‌رییه‌کانی من دروست بووه
 یارمه‌تی راوکه‌ره‌کان ده‌دات له‌ ناوی بمینه‌وه
 یه‌ک دوو په‌رداخ
 له‌ کانی و ئاوی مندالی له‌ گۆزه‌ی ئا ده‌پارێزم
 ده‌چمه‌ جه‌نگی نا
 ته‌زره‌ په‌نگ ئەستیره‌ن ده‌که‌ونه‌ زه‌وی
 بۆیان ده‌چم ده‌بنه‌ ئاگر گه‌فم لی ده‌که‌ن
 خوناوی باران
 چیای چۆل
 خواوه‌ندی گوله‌گه‌نم
 پاله‌وانی دلنه‌رم
 دانه‌ چۆقه‌ی تارمایی
 سپینه‌ی چاوی شو‌رش

پیاویان بۆ رێگای دوور رۆیشتوون
 ته‌زبیه‌حیان له‌ جو‌مگه‌ی سیم‌رخه
 وێردیان جوانبیه
 شه‌ویک ده‌چمه‌ باخچه‌ی په‌رییان
 وچان ده‌دزم
 پێش به‌یانی ئەوی شه‌وی
 ده‌نگی سه‌یر ده‌که‌وتنه‌ ناو کۆلان و حه‌وشه‌ و سه‌ریان
 چرۆی خه‌ونیان له‌ دارستانم ده‌رکێشا
 کونیکێ دیوه‌ده‌ری زه‌وی بووم
 ئاره‌قه‌م به‌خاوی باران وشک کرده‌وه
 ئاسمان مالتیکی هه‌یمه
 دانیشتوانی ئاون
 حه‌سیره‌ رایه‌خستراوه‌کانی بالنده‌ن
 سپه‌ری به‌ژنی خانه‌دان
 رێگا به‌هه‌تاوی درۆزن نادات له‌ ناوی ئاره‌زووی شاباش بکات
 کرێوه‌ نۆبه‌تداری ده‌رگای په‌رستگا‌کانه
 خواناسان له‌ ژوو‌روه‌ خه‌وتوون
 له‌ خه‌ونی به‌هه‌شت و نیشتییمان
 مووچرکی گه‌رم خاوبوووه
 قۆلم نیشتییمان
 چۆن به‌ چی ئانیشک دادهم
 گوندم کیه‌تیکێ مه‌زه‌داره‌ موورپێزه‌یه‌تی
 هه‌میشه‌ بێم دانیشتیکی ناو باخچه‌ کوشتی

نه رمایې پشتمی کیسه ل
 ناوینه ی کوشکی پایته خته
 سه رکومار نازانی پرچی له بهر شه کا
 نافرته تی به هه شت لایتی دهستی هومان
 پرچی مندالان بایان دلخوش کرد
 ناو دؤخی ناسایی بهردا
 ترسی ناو جانتای گه شتی بی پرؤگرام
 که وتنی دوو بالن
 سنووری بالی بالنده ناسمانی لینجه
 په پووله پووله که ی کراسی خو له ژنه
 تهرم لکه که وتووه کانی دره ختی وشکایی ترساندووه
 حهوا به ناده می گوت
 شاخیکی له که روو رایه خستراوی
 کارتې ناهه نگی بوو کینیمت ده سگیر نابیت
 دوا گورانیبیژی سه رزه مینی زیرین و شکودارم
 خوا خو شوی ویستووم
 له باوه شی فریشتان نوستم
 خه ونم پری ژن بوون
 مندالاندانیان گهرم
 ده ست به پرچی ناوی قویا و داده هینم
 بزائم زگی له بارچووی هه ور پر نابیت
 چیا تارمایی باسکی خواوه نده
 ته ماشات له چی ده گپری

سپیده ی هیمنی پیری
 کیلم له ده سکیشی خو له دهنین
 حهوا نه نداهه کانی له شی خوارو خپچ بوو
 له که زاوه ی جوانخواستی من
 خوا هیلکاری جوانی
 پاکیشا و مرواری بریسکانه وه ی رشت
 له وه نه ما چرا له ناو هالاوی شوین پی داگیرسیم
 به لاما بسه نگریتوه
 سبه م ویست شکانه
 حه سره تی من له په وتیکی کورت لاره مل که وت
 ناسووده یی نیوارانی نادم ناو ابوون لوولی دا
 سیبووری مؤر کراوه
 دهستی بؤ ره وان بکه م
 سیبه ری په نجه م داده ریژی
 وینه ی په نجه کانم ده داته خوژی
 ناوی پورگی ناوچه وانم هه لکه وی چرگه
 چاوم پروا نادات
 نه چمه بهر سیلی دایکم
 هه لمی نان په نجه کانم گهرم نه کات
 پروایی نان هه تره شی دیکتاتور دها
 به کویله کان ده لی بویرن خه ون ببین
 خه ونه کانیش به ناوی خو یانه وه ناو بنین
 سروشتی نه خو ش ترسناکترین لافاوه

په نجه م ئاوه دانی شار
 نینۆکم گوند
 نینۆکم بهری دا
 وا چاکه له ئاوی برۆی
 هه لسوورپینه ری زهوی له ناو پرچت ده نوئ
 ددانی هه ستت له چ سیتۆیک گپرا
 به هه شت گوتی
 ده توانی له په رژی نی دهره وهی هه وشه م مینیتته وه
 تایی پیاسه له یهک دوو گهز دوو بارهت ده کاته وه
 کلاو هه لده شه مشه مه کوپره دینه ناوی
 ئاوی سه ر باله کانی بخوره وه
 بو هه میشه یی شه ری رهش و سپی
 له په نجه رهت کو تایی دیت
 بالیف له مووی برۆی دیوره
 خه ونی له سه ر بیینی دیتته جئ
 لیفه ی ته نکى گیانم له خو لادا
 په یکه ر سه رمایه تی
 له ته ماشای هه ست نابووری
 هه وا له غه یب ژوره کانی گه سک دا
 ده رگا کانی کردنه وه
 له مووچرکی بانگ کردن
 په نجه ی نزام هاویشته پیش رو شنا ییت
 په نجه م پرسیاره نه کراوه کانی خوشنوودی لی به ربووه وه

داواکراوم به ریا نه بوو
 دانیشتمه وه
 کراسم پارچه قوماشی داوه ل
 هه ولّم چالاکی کانیه له ده می ته قینه وهی
 پیت شوپکه وه ناو ئاوان
 ددانی ماسی ده که ون
 تارمایی ناو تانۆکان ده سته مۆن
 کات ده بیته پیغه مبه ر
 نیازی وه رزه کائان پی ده لی
 هه وا پرووی ریکه وت کشته ک ده کات
 ئاده میش په ریشان
 نواله خواستی به په نجه کانی هه ست
 پیستی با بخورینی
 دهرم کرد
 به چی ده بم من له خو مدا نیشته جیم
 سرووشداره کان ده موچاویان به خونا و ده شۆن
 کیژتیکی کوپر داوه سپیه کانی پرچی به قسه ی هیئا
 به ئاوی نه ی گوت
 چه ند چا و ته نگى دلپسی شایه نی ئه وهی
 ده مرپژیک جوینت ده می
 پشیله به ک له ناو جه مه دانی گۆران بیژتیکی میلی زا
 خو ی به سمیلتی وشک کرده وه
 ده ریا پییه ک چووه ته خواری

مووچرکى فهرامۆشى لپيره
 باویشک بهو بهرى
 نهخرۆشاوى خۆمیت
 چى ههیه بهنهخرۆشاوى ماوهتهوه
 نهخرۆشان له گۆشهیهک له تهنیشتت دادهنیشى
 قاوه دهخواتهوه
 نهخرۆشاپراوى خواوهندی هپیز
 له رپورهسمى یهکترناسین لهگهڵ کێلگه پیتی رادهگهیاندى
 له پهراستگای خواوهندی باران بمینیتتهوه
 پاش مردن ژنه بهوهفایهکان
 خۆیان ئامانهتت دهکهنهوه
 تهلیسمیکى بهتال قسهمان بو دهکات
 کهلايه نیتی پشتی ژووژک
 پهنجهکانت له کونى شمشال دهتۆزینى
 ئادهم و حهوا بوون
 شکانهوه ناو سروشت و نهمامیکیان ههژاند
 دواتریش لهبن بالی پر رهنگی پهپوله
 بو دلنیا بوون دهموچاویان
 بهئاوى پاکبوونهوهی حهجکردن شووشت
 تاکه پیتلاوى مندال لینگاو گۆره له پیتی کات
 ری دانیشتن
 دهريه ندى گۆم خرۆشا
 ئاسۆی نهکرايهوه

ئاوهدانى نههاتى
 دلّت دانى لهتۆ پهريشانتر
 کانبييهکانى ژنیا نچنى
 تريفهیهکی وشيار باوهشى پروناکی بو تیههلام
 کهنار بهندیخانهی ئاوه
 کهولى کيسهه هیلکه شهیتانوکهی لهناو دهترووکى
 ئه و مالانهی ههور کهپری میتویانه
 ههناسهیان تهنگ نابیتت
 کور و کیشیک له زیندان ناوکیان برا
 بهگروگال کهوتن
 جانتای قوتابخانهیان بو نهکرا
 پۆل و تهخته رهش و مامۆستایان بریتی بو لهوه
 مانگی جاریک خزمهکانیان دههاتنه دیدهنییان
 له شووره بهند له هۆشخوچوون
 ئاوی ئه شقیان بهسه رپژاندن
 مهست بوون
 ئهلقهیان بهست
 له حهوشه ی زیندان شان خرۆشان
 چوار مهشقی لهناو زه ماوهندیان دانیشتم
 پاشماوهی شهري نههاتوو گردیکه له پووش
 پووشیش گهرده لوول بهریکهوت هینای
 با له غهفلته تدا دهیگوازیتتهوه
 تهنیایی دهموچاویکی ماندوووه

بۆكەس نالوئۆ ویتەهی بگریئ
بیكات به پۆستكارت
له مائی شیعەر ههلیواسئ
ئهرئ مائی شیعەر له كوئۆ دانیین
دلّم دهولّه مهنده

به شادی بهردهوامی مندالیی و دیمه نی دهربهندی گۆم
بۆشایی توخمه كان
مائی كۆمه لهی مردووانه
به خیرهاتنی میوان ناكهن

ئاگر دهروونی ته نیایی خواهنده كانی له سه ره ده برژئ
خۆل ره گه كان په روه رده دهكات له ناویشیان دهبا
ئاو شاخی كه له كئوی مرداره بۆ جوانیش هه لده واسرئ
با پیساییبه كان له خواردن و جلو په رگمان ده ته كئینی
له شوئینیکی دی دهچیته ناو جوانیبه كانه وه
ته لخیان دهكات

به خۆدا رۆیشتن گۆزانی گۆله گه نه

كلۆری شمشیر بووه ته مائی گورگ

ئهی مرواری قوولایی دهروونی بیداران

بۆ سه ره تا ئاوا دهیم

سوورایی ئیواره پیتستی كه له بابی مۆمیاكراوه

له جوانیبه مه رگ تیگه راوتر خهونی مندالیی به كشه وه

بای رووگه نما كوا پیکه وت رووه وه دم دهیه خیت

قه له بالغی سیرك ئاسووده یی بفرۆشی

چاودئیری پیاسه ی خواوه ند ئه وه ی داوایه
كهو بۆ خواوه نی دهچیته ناو قه فهس
كونده بۆ بالنده ی ده ره وه ی ماله
سیشه مه سه ر و ردین تراشین په سه ند نییه
باداشتی تیترواسك یه ك دوو لاپه ره ی به رنه كه وتوو ه
سالكوچی جوانه مه رگی هوما ناگیئرئ
ده رۆزه كه ره چوارشه مه له گۆرستان گۆزانی ده بزركئینی
ماین لایه کی بریاری هه لاله كردنی دراوه بۆ خواردن
مندال یه كه مجار زمانی به بابه رادیت
چاوه كانی بچووك كرده وه

له ناو بیر كرده وه جیما

ژبان هیچ مرواریبه کی نه دۆزراوه ی تیتدا نه ماوه

شوشه بۆنیکی به تال له گیرفانی وه سیهت داده نیم

هه میسه یی تیده په رینم

به خود په رت و ریمان كورتم دهچوئین

دره ختی په رژینه كانم پرواند

ناوه نده كانم پاراست

پیاه و ژنیکی چلئسی سیکس سیسه میان شكا

گواستییا نه وه عارد

تا نقورچی كه وتن ناخی شل كردن

تفری كاشی رۆیشتن

دوو تارمایی به باران ته رن

هیشتن داوا ده كه ن زیتر ته ریان كات

بهینى په نجه گۆره وشارى دهنكه كانى ته زببچه
 ۱۹۸۸/۸/۲۵ چاوى خالىد سابير حهسهن بووه ناو
 رڅا به بن درهختى بنه ماله
 باوه شى په لك پهرت بوون
 مووچرك له پرچى مردووت وهستا
 گۆرت له تاريكويه بيناييم ناله رزىنى
 ئىتواره ئه سپ راگره
 بڅى بالندهى دىنى
 جوگه كانى به ههشت ناويان شله تينه
 مه له وانى له ناو ده كه م
 چيا له ژير گهرمى به فر زهرتكى هينا
 له په رداخه فرميسكى قه تى په راسووم به ريدا
 سيمى ئيله گى نواله ته ماشاى راگرتم
 ته ماشام له بىر كرده وهى ناو تينه دامالى
 ژن به كراسى نوستن
 گهرده لوولى ناسن لىنى دا
 نه يه پىشت خه ونى ته واو ببينى
 له ئاهه ننگه گه وره كانى شار
 تهرم كورسييه كان رىك ده خات
 خو لم دا پال گۆر
 سه ره تا تكى كىزه مردووه كان ته واو
 چيم له نه خرؤشان
 بو خوم كىزى زهردى ئىتواره

خوويستى ئادهم هه لده بڅيرم
 هه لمى ته ماشا له ناكوكى داده مالم
 دووباره ده بوه وه
 به شدارى دروست كردنى ناميرى غاز نابم
 كىزى نه توم په نجهى له ناو سه رم ما
 سى جار ئادهم مرد
 جارىك په نجه كانى بوون به كىل
 رۆزى مردن و له داى كىبونى تيدا نووسرا
 دو اين جار ته ماشام هاو پىشته گۆرستان
 نه وى كوچ قورىانى
 ئيره بىدارى مردووان
 تا ته كسىشم راگره دوو كه لى جغارهى بابم
 له پرچ و نىوان په نجه كانم ما
 ده رگاي گۆزى پىكدادا
 هيمنى گۆرستانى پاراست
 من له خاك دوور كه وتمه وه
 چوومه وه ناسمان
 لىفهى ئادهم پرچى پاكيزانه
 حه وا په نجهى به گلؤپى هه يوان وه نا
 رۆژنامهى راخست
 سببه رى كو مه لى گورگ له په نجه ره خو بان هاو پىشت
 درهختى نه خو ش بىروه رى به كانى ده بىته ورتنه
 له ورتنه كردندا گه لايه كانى له دهست ده دا

خوشکه کانی باران
 ئیسکیان کله له چاوی درهختی کوژراو
 پیاوه یاریکه ره کانی شه
 کراسی چوونه ژووری تاریکیان له بهر کرد
 سندووقی ته رمان کرده ته خته ی تینس
 دوو تیپ یاریمان له سهر کرد
 مه رمه ری کیله کافمان به خواردن گۆرییه وه
 شه قام له ناو چاوانت بنوینه
 سیبه ری نه نوایی ده کشی و رت ده بیت
 پیریک په رداخی ئاره قی له ناو خوش کا
 گه نجیک له ژووری میوه جغاره ی گرانی کاتی نه کیشا
 مندالتیک نه بووه شاخی گلۆپ
 توانای کوتانی دارم نه ما
 دیاریم دابه شکم
 داریک مندالدانی به تال نه کرد
 جوگه دنگ بخاته سیمای که ناره سارده کان
 شار ده سیسه ی راپۆرتدانه
 براده رایه تی رهش و سپی فه خفوو ریبه
 هیلکه و رۆنیتیکی له ناو دروست ناکری
 په نجه م بۆنی تووکی ناو بالیف نه خوشی خست
 ژوور ته مه نی خو ی ژمارد
 وه شانندی بویه
 پتویسته به ئاره زووی جالجالۆکه بی

ده به مه وه دوا به شی ئاسووده یی شه و
 نینۆکی له به ردی هیمداد خوران
 به ختباری په نجه وانه یه ک بوو
 به خشیمه په نجه کانی
 ماوه یه ک ما
 نینۆک په نجه وانه ی دراند
 کرم بژی ئامپیره ئه سپه کانه
 کۆمه لێ په رتاو بوون
 دهنگی ئیزگه کانی میلی رادیۆمان به دوا سووراندن
 بانیزه ی خانووی ناو باخچه کان ته خته ره شن
 جانه وهر چالاکیبه کانیانی لێ دنووسنه وه
 ئای ئه ی بالنده ی به ئومید هه موو دم له گه لمدای
 به یه که وه ده چینه حه وزی ناو باخ
 پرووناکیبه کی سه رنجراکیش
 کیژیکی چاو چالاک ی کردووه ته
 براده ری شاعیریکی رۆمانسی
 که هه میشه مایه ی خه ونه
 خه ونیش ئاگری هه قیقه ته کانه
 جیهان دروست ده کات
 شه قامی پر و به گول سیبوری ریبوارانه
 له زهردایی ئیواره بوق ده یخوا
 نواله حه وزی سوپه ی لیورپیز کرد
 یاده کانی سه رمایه تی

شیشه‌کانی زبندانم کرد به‌ته‌نافی جلکان
 دستم دایه یه‌ک
 سه‌ری دوای جه‌نگی‌کی در‌پیرخایه‌نم هاویشته سه‌ری
 دوو فریشته له وه‌رگرتنی ئیفاده‌ی مردووی
 ته‌واو بوون
 که‌لکیش هه‌ناسه راگره
 مندال‌پیک له خه‌وندا پی‌ده‌که‌نی
 خوشه‌ویستی په‌نجه‌ره‌ی کرایه‌وه
 لۆکه‌ی ردینم ده‌که‌مه بالیفی ئارامیت
 نۆبه‌تدارانی رۆژ ده‌گۆرین
 ده‌سته‌یه‌ک له‌به‌ر ئاوینه‌ چاویان ده‌که‌نه‌وه
 ده‌سته‌یه‌کی دیش به‌گومان ده‌چنه هه‌ریمی پشکفتنی گۆل
 خالید کراسی ئتوو کرد
 له‌ده‌رمانخانه‌ی ئیشکگری شار
 پیوستییه‌کانی وه‌رگرت
 چاوی دوو که‌لا بوون
 بۆ‌قه‌لا سه‌رکه‌وتن
 به‌مناره هاتنه خوارئ
 خواردنی ئیوارهی مردووان
 له‌حه‌وشه‌مان هه‌لمی که‌وت
 نایلۆنی خواردن پرایه‌خرا
 دره‌ختی گه‌شت گه‌لای نقومی گه‌رده‌لووله
 گیای زه‌ردبوو تارای گۆره

گفتوگۆ تارا هه‌لده‌داته‌وه
 دیم مردووه‌کان گۆریان به‌تال ده‌که‌ن
 بازنه به‌ده‌ورم داده‌نین
 پرسیاربان زۆره
 وه‌لامیان ناوی
 جیبیان دپلم
 نیوه بازنه به‌رده‌ده‌ن
 گۆرستانی جه‌ژن رووناکی ئاوینه‌یه
 ئاوینه‌ی نه‌مریی به‌شداری ئاخاوتنه‌کامان ده‌کات
 باران ئارایشی گۆم و سه‌کۆیه‌کانی کرد
 ژنیکی ده‌موچاو رووناک
 ریکه‌وت هینابووی
 گۆزانی زۆری ده‌زانی و نه‌یده‌گوت
 میوانیکی نه‌ترووکاوم
 ماوه‌ی ترووکانم بۆ‌ته‌واو‌بوونی
 سی رۆژه‌ی تازیه‌ی باوکم دواخرا
 ئیستا و ئه‌وسا به‌داخراوی مایه‌وه
 ده‌لایی ده‌ستیکی ئه‌نقه‌ستی به‌سه‌ره‌وه‌یه
 ئه‌ستییره مه‌مکن
 سینگی ئاسمان شوپ
 کانی دهم
 لووتکه ده‌ست
 منم ئه‌ندازیاری دهم و یاریزانی لووتکه

وهرز کاترژمیری سروشته

دلَسۆزه بۆی چرکه و خوله کیش دواناکهوی

ئهو دووربینهی پێیان ته ماشای بیوسفی بنی بیر ده کرد

پێبویاری سهەر دوورپانه کانی هه لڤه له تاند

باز باله کانی مۆسیقا ده فرۆشی

هوما لایتی دهست فریشتهی خپله

سه مه ندهر سه ره لشکری ناگره

من جوگه م برده ناو باخچه گشتیه کان

جوانی ته ماشای جیهیتشت

١٩٨٩/٨/٤ ئه لڤه په نجهی چه پی کردم

به باخچه یه کی خه ونیی

دره خته کانی به بای بالی بالندهی به ئومید

نه شوونما ده کهن

حهوا مه گیرانی به سێو کرد

ئاده م به فه قیانهی سێوه کهی بۆ پاک کرده وه

مۆم وهری

هیز و چالاکییه کانی ئیمه

ئاوینهی ناو جانتای کیژی به هره یه

کیژی به هره پێیه کانی به ئاسته م له زهوی داده نی

تا زهوی له پێیه کانی نه پرسێ

یان ئه و له زهوی نه ترسێ

ئه ی ئه و ئاوه ی بۆ شوشتنی قاچه کانیان

شله تین کردووی

قسه کانم چه نه لیدان نییه

که له کیوی و چه ند ئاسکیکی دلنیا

له کیلگهی ناو ئاوینه ئاشقی کانی و ئاو بوونه

ئاده م به پرووتی حه وای بوو

به پرووتیش نووشتایه وه سه ری

له سه ر زه مین شته کان یه که مجاریانه ده بنه پرووداو

تاژی و که رویشک یاری به خوین ده کهن

له دواییدا گه مه کان پرته قالیکن

باران له داری بهرداونه ته وه

١٩٨٧-١٩٨٨ هه ولتیر

جهنگی پرسیار

د دهستی میراتی ئاو ده گرم و ده پږتیمه له شتان ئه ری ئاو برژتیمه کوی
 ا ئاواره بی له چؤلایی ئاو ئاسوی لی نه که و ته وه
 ل لم هه ل خه له تاوترین ناشقی ئاوه به مژتیک هه لیده لووشی
 ی پیوهندی نیوان من و دایک و باو کم و داپیر و باپیرم و حهوا و ئا دهم
 خوا پیویستی پی نه ما فرپی دا
 ماسی به دبه ختترین گیانداره
 چیژ له ئاو وه رناگریت
 منیش نه گبه تترین ئا دهمیزادم
 چیژم له مندالی خوم وه رنه گرت
 وا به رزاییهک له مندالیم ده کوژتیمه وه
 رهنگه سبهی بیته ولا تم
 ولاتی مندالیتیم پیشان ده
 پرووناکي ونبوو به رزاییهک داده گیرسینی
 ههنگاو یک ده تگه یه نیته وه مندالی
 نه و گولله یه ی
 مندالی پر شکوی لا کردم به گومان و هیچم نه گوت
 له گه نجیه تی قه وانه که یم برده به رهکانی جهنگ
 کردم به مه ره که بدان
 یه که م دپری یاداشتم پی تو مار کرد
 نانی گهرم نه خوارد
 گهرمایی له ناو لانکی هاوین
 هیمن و سه رکه وتوو هه ناسه ده خواته وه
 پردی پیست ته نک یه کته خته بوو به هه ست

ده مامکه جوانه کان تا هه تابه
 له جهنگی پرسیار ده میننه وه
 کتیبیکم ده رباره ی مانه وه یان خوینده وه
 کولانه به تاله کان به ئاسوبه کی ملکه چ تیده په رن
 له په نجه ره ی من
 بالنده ی ئاوا بوون دهنگی رژا
 چیا باوهشی پر بیرکه ره وه و له شکری چا و سوور
 ده ماری قه لا کتیب و خه یال و چه کی کاربگه ربانه
 گورانی میوان
 ئیواره په ره مووچی فرؤشت
 توانیمان به ناو ریگا ئالوزه کان بفرین
 ههنگاو یک ماوه بگه یه مندالی
 م مشتومری ئاههنگی برابه کانم له گهرمی ئاو سارد بووه وه
 ن نه گه یشته ناولیتانی ئاو

پړاو خاموش

ته نيایې بویه که مین جار ژبانی تیدا ناسووده بوو
په سه ندی نهو ته نیایبیهی
بلاوه بهو سیبه رانه دهکات
له دیواری بهرام بهری دهجوولیت
له سهر زهوی خهون دانیشتن
کوچ بهره و خهون
گه رانه وه پرووه و خهون
نیشته جیبوون له مالی خهون
خهون شادمانی سهر زه مین
سهر زه مین گیژهنی ژبان
ژبان خهون تیکه له شه و پیک کو ناکر تته وه
مردن ده تگه به نیته خهون
که وانه ی کراوه
خواه ندیک تیدا دیته قسه
نالی له سووری ژبانی ته سپ
په شنووسه کانی پاکنوس و گه شت و گوزاری ده ستنیشان دهکات
پوشایی داخواو
مه حوی له گهل خه مدا چی بو کرا
به خشنده نارموش بئالینتی
کات ده بیته ناسباویکی ئیسک سووکی پراوکه ر
ناوینه شکومه ندی ده موچاوت ده داتی
به خشنده نارموش داکه لینتی

کات ده بیته دیتو

پیستی پیتلاوی هاتوچو که ران ده خوات
شه قامه کانی کو ماری جوانی پیاسه بیان لی ناکری
خه لک به پرتا و دین و ده چن
مندالی باوه شی ژنه کان
مه مکی دره خته کانی نه مبه ر و نه و بهری شه قام ده مرن
سروود
دروی پفدراو
ژوور
ئه سپی نال لؤکه
پتگا
هه راسانی دیده نی
نالو
قه لغان و شمشیری شه پرکه رکان
دوو وشکایی
له م کتیبه رنه گاوره نگی هه همیشه کو مان ده کاته وه
بسک و سمیلان کهوت
دوو ته پایی
لهو نسپیه کو ش سپه ی
هه همیشه توانای مانه وه بیان تیدا نیبه
گهرمی و تریفه بیان گرت
دوو ژوور ته ماشایان خو له میش

مانم په رت
 سبهینه و نیوهرډ
 نه ستیره م نه وی
 شوو شه گولای ناو په شته مال به دا خراوی ده میتیته وه
 پیاوی ته نیای ناو سیبه ر
 دهیه وی پراکاته بهر باران
 برژانگی بو شایی رهنگ بکات
 پانکه ی ناو تونیل بال گه چراو
 دوو که لی دره ختی ته ر
 یاداشتی پراکردوی به باران شیلدراو
 بوئی دۆل
 گورانی خوشبه ختی ناشقی له باخچه پروا
 سیما ناوینه نه یگه ست
 مانگ مه مکبه سستی فری دا
 مه مک گردی سیووری
 گهرمایی دهیه وی کراسی سیبه ر بکاته بهری
 پرژباش براده ری نقومبووی خهون
 قسه کردن ونکردنی نهو خهونانه یه
 شهو به نیازی ده خهویت
 خهون شکانی سزا
 ناو ابوون دانیشتنی خوشه ویستی
 نواله پرچی ناوه راستی ناسمان
 نادم و حهوا سیبه ری خویمان

ژنی ناوی چاوه پروانیان سارد
 میوه ی بال به تال
 جلو به رگی ته ر به سهر تیل مانه وه
 سیبه ری لاوانه وهی حهوشه و هلمی
 گه شه کردنی رووه که کانی دلخوشی
 نایلون چاویلکه ی په نجه ره
 خاوی فهرمووده پشوودان
 شهو و نیواره
 نه ستیره م نه وی
 نیوهرډ و سبهینه
 مانم په رت
 په شته مالی جیماو ده بیته
 سیووری و چاوی پی ده کرتیه وه
 هۆل پری رووگه نمای هه لڅه له تینه ر
 پیاوی ته وه زهل هاوینی دریا
 تیلی قهره ویله ددانی زهردی بیابان
 له سه ری بنوی
 کابوس ته زیحیکت ده داتخ و پیشت ده لی
 ناوی بنه ماله که تان بژمیتره و ناو نیشانیان دیاری بکه
 گلۆپ پۆلیسی شه قامه کانه
 ناسنامه ی ریوواره کان ده خوینیتته وه
 دیوار گه ماروی جوانی
 نیواره و شهو

گه لای خانگی شیدار
دره ختی به به خشنده خرۆشاو
گه لای جوامیری گه رما
شوینگری گولله
پیشانگای رۆژی نیوه شیلدر او
ئه وانهی زهرتک سه غله تی کردوون
چاودیری ماسیپین
چاودیر دهستی راستی گه راجه
دهر به ندیبه کان له ناویدا بیر له خۆیان ده که نه وه
دهستی چه پیشی هه ولتیریبه کان
نهینی تیدا ده درکتین
سه روه ری چیا ی ره نگا وره نگ
کۆمه لیک خه نجه ری گومان نانه ون به ده ست تارما ییبه وه
گه رده لوول ئاره زووی وهرز
سنور لوولی مار
په نجه ره ی گه شت
بای مه یی
تاسه ی دو اخست
نواله بیره وه ری ئالۆز بوو
خودی فری دا
کیژی دۆزه خ
کوری به هه شت
له خه ون چاره نووسیان وه ک یه که

به پروتی له ئاوینه دی
به هه شتیان جیهیشت و رۆانه سه رزه مین
بولیل
پوخساری باخچه ی دهر به ندی گۆم
کازیوه
پوخساری باخچه ی هه ولتیر
شوین پیتی ئاو
فه رامۆشی ئه و ماسیبه ی زهرتکیه تی
دارستان په نای کۆچبه ر
باخچه دیلی گۆل
غاریک خۆشه ویستی
جریوه ی بالنده ی نیوه خرۆشاو
شوینگری گولله
پیشانگای رۆژی نیوه مات
په رداخه شه ونی سه ره تای مانگی به هار
دووری ئاسمانی یه که م
سروودی سه ربازی له شه ر سه قه ت بوو
بسکی به خشنده
ساباتی شه وی په رده ی مندالی پیغه مبه ره کان
سمیلتی خوا وه ند
فریزی ئه و هه وشانه ی مندال تیبیدا
فیتری ناوی خۆیان ده بن
دره ختی به خوا وه ند خرۆشاو

بهژن لووتکهی کهوت
 زاناکانی کهناری پهپینهوه
 سیبهریان فرۆشت
 دووکهڵ خهلاتی پهپووله
 خهلات له ته گوشتی جووراوی ناو دهمی
 ورچی ددان رووخاو
 بارانی گهړهکی خوشبهختی
 برووسک کردی بههلم
 دهرگای باخچهی یاداشت رۆچوو
 رۆچوون بهناو جوانییه ته تکراوهکان
 بالی بالندهی مهلهوان
 جوانییهکانی له ناو دهرهات
 له شاری گووفهک
 ئەسپ تهرمی سواری خوارد
 شمشالی کوچ
 نزای همیشه وشکی
 چایخانهی ئەدیبهکان له ناوی دادهنیشن
 باویشکی بالنده
 ههور حیلانندی
 کویر له خواردنهوهی تاسهی دیدار
 جوانی گوړی نووستووی تهنیایی
 نسیتی ناشرین
 گولنه بهرۆژهی چاو گهرم خوناو ناگری

ناوهندی شار خواوهنده
 شانی راستی
 سوواخی دوورپان
 شانی چهپی
 گهرمایی له ناگره خراپهکان دهستینیتهوه
 چلهی ماته مینی گۆرانیبیژی بهناوبانگ
 نوالهی نهخۆش خست
 په نیری به تاخمی چاوه هه لگیرا
 باران گهوه هری سه رنج
 په رژی نی باخچه
 پشکفتنی خورپه ی بالنده
 بال دهنگی هه لدا
 شهړه
 دوافیشه کم نارد
 له شکر قریوک
 ژهنگی تهنهنگ
 جیوهی ناوینهی گاله گال
 با له پیشوازی باران و ته زره و به فر
 وه ستاوه و سه رمایه تی
 قهوزه ناوینهی لیوی جوگه
 جوگه په نجهی کوری بهه هشت
 شمشالی کیژی دۆزه خ لی ددها
 شه پۆلی گولله خلیسک

هاوین ئەنگوستیلە ی تۆزە
 لە پەنجە ی پەیکەری خۆشڕۆیە
 زوو بزر دەبی
 پایز گەردەلوولی کەرە
 بانگی مەکه
 وهلامت ناداته وه
 زستان پردی بەفره
 بەسەری مەرۆ
 فیل لە پیپه کانت دەکات
 سروشت کبزی گەچلاو
 سوورایی نواله رژا
 تەماشای سوورایی رژاوی خۆی کرد
 گلۆپی ژووری دەرھینا
 ئاوینە ی پشودان ماوہی
 پوخسار پیشاندانی داخست
 میوان زمانی کەوت
 لە سببەری دانیشتن
 گۆرەشاردانی تیشک
 کەلبە ی رێ لە پیتی دل توایە وه
 سیمای پەنگری تیبەرین سیس
 پەنجە ی کبزی خرۆشان شاری شینلا
 دەستە خوشکەکانی نەگە یشتنە پیشوازی
 چاوی چرۆی نەکرد

دەربەندی گۆم خوناوی سۆزی دایە گەرمايي
 هەولێر تەماشای لە بەژنی کاتژمێر رەنگ
 مانگ زەر تکیه تی
 هەناسە ی لە ئاو بانگە وازە
 چاوی چەپی تریفه
 چاوی راستی ماسی
 دەرگای نیوہ کراوہ
 یاداشتێ ئالۆزیوونی دوو تارمايي
 درەختی ساکار
 پەلکی گوللە
 داخرانی چاو
 ئالۆزیوونی پیاسە ی ئیوارە
 گوپی سپیدە کرایە وه
 گفتوگۆی ژووری مندال تیدا لە دایک نەبوو
 خەونی لە ناو ناروێ
 بیابان نینۆکە فریدراوہکانی چیا
 مانگ زەر تکیه تی
 هەناسە ی لە ئاو بانگە وازە
 چاوی راستی تریفه
 چاوی چەپی ماسی
 بەھار گۆشتی خاک شلە
 تەماشای لەرینە وه ی مەکه
 چاوت هەلدە پروو کینی

بوومه له رزه شه خته ی ناو گوزه کانی هه لوه شانده وه
 دروود ماسی ئه و حه وزانه ی کیه به ختیوی ده که ن
 دوو که لئی ناو ئاوینه
 لیژاییه کی خزه
 کۆمه لیک سه ر خۆش ده یانه وی بچنه ناوی
 ناو له پ گۆره پانی یاری
 په نجه کانی جوگه
 قازه دهنگ تیژه کان هوگری بوونه
 کۆمه لیک جووتیار کیلگه ی شانازی له بهر ده که ن
 چاو تا سه ر پیلووی گران کرد
 دره ختی لیوار ژووری گه شت
 بالنده ی ترسا
 فرین ملوانکه ی کیژی خامۆش
 هه لفرین نه ی توانی ئیواره به ک بچیتته پیاسه
 له باخچه بیر بکاته وه
 پرووباری جوانی له ژیر پیلووی
 ماسی له ناو بن
 جوانی دوا په نا
 ئه ی جوانی
 من شه رعیتترین میردی تۆم
 شه ری ئاسووده ی نیوان من و تۆ
 که رتیبوونی سیوی ئاده م و له ده ست
 به ربوونه وه ی به ردی سه رکه وتن

چرۆنه کردن وژهی ترسناکی شمشیر
 موسیقای باخچه ی حه وشه
 گۆزانی خۆسپینه وه له مه مکه خره کانی ته نیایی
 په رده ی په نجه رهی ئه و شه مه نده فده ری
 پیتی ده چینه گه شت
 کراسی ره نگا و ره نگی با به نوئیه
 مندالان بزبان دووریوه
 هه ور بوئینباخی ئه ستیره ی تازیه دار
 ئاسمان سینگ به ره لالا
 مه مکی کلۆر په نجه ی ماندوو کرد
 کیژی مالتا وایی
 کراسی ته ری له سه ر رسته ی هه تا و کۆ کرده وه
 سیبه ر خه ملی
 په سه نده ئه و سیبه رهی بیر کرده وه ت ده خه م لیتیت
 ئاگری ئاره زوو پیلووی ته نک
 بوو که شووشه ی که مخوئین
 دهسته کانی گه مه به دوگمه ی رادیو ده کا
 ده یه ویت هه واله کانی جهنگ
 په نجه ی به خشنده
 ده رگای کۆشکی به ختی کرده وه
 په نجه کانی پشکفتن
 تیکئالانی په نجه کانی کۆتی مانگ
 په لکه زیرینه برزانگی کیژی ئاشق

تۆره وانه كان له كه نار دانىشتوون
 په تاته پاك ده كه نه وه
 حه زيان له خویندنی بالنده یه
 كویرى ده كه ن تا به رده وام بویان بخوینى
 تا له ئاوازه خوښه كان بیزار ده بن
 ئه رى بۆ له ئاوازی خوښ و جوانی بیزارن
 كه رویشکیكى شله ژاو
 له گه ل خوټان بهیننه باخچه یه کی مردوو
 مروښکیكى ئاسایی
 هوگرتان ده بی و لکیكى لاواز له دارستانه كه ده پریت
 بۆ باوکه په ککه و تووه که ی ده کاته کورسی
 که ناتوانی پروات و په لکه پرته قال
 بۆ ده موجاوی تیشک بهاویت
 خوړ له ددانی به خشنده
 به ژنی چه ماوه ی بینى
 شانازی فروشت
 خوړی پروونه وی زهرتکی لا دل
 جوانی کرؤشت
 بونی پرچی ته پ
 لاوانه وه ی پیا نوى
 ئه و کورانه په نجه یان له زه مینی خه ون پرواندووه
 ئیواره ی میوان
 ژماره ی خوښه ویستی دزی

سه یری ئاوم کرد
 له چیبیه وه په یدا ده بیت
 به دیار چیبیه وه خه و ده بیاته وه
 پارچه فایبه ریک
 له دهنوکی ته یره ئه بابیلله چوارچیتوه ی بۆ کراوه
 ئه و حیکه ته ی تیدا نووسراوه
 ئیره مالى خودایه
 به ده ستنو پیز و نیازی پاکه وه و هره ناوی
 ده رگای به کراوه یی له دواى خوټ جی بهیله
 ئه و ماله م له وینه له چاپدراوه کانی کتیبه کان دیوه
 سه ده یه ک به رامبه ری سپمام
 له ناو باخچه چرام زیاد کرد
 لکه لاوازه کانی دره خت داوایان ده کرد
 بکرینه وه کورسی
 کورپکی بلیمه ت له سه ری دانیشی
 په لکه پرته قال بهاویتن بۆ ده موجاوی تیشک
 له حه وشه ی ئه و ماله دا
 ماسی بایه خ به و تابلویه ددهات
 که له حه وزه که دا رهنه گه کانی ده شیتوی
 ماسی ئه لقه له گوئی ئاوه
 به چاوی شه رمه زاریبه وه
 ته ماشای لافا و ده کات
 که فرییان ددهاته سه ر داره ته رمی که ناره کان

ئاو چالايى زهوى داپۆشت
بازارى جيهيئلدرارو
ونکردنى جانتاي گهشت
ههست
پاکردنى سيپهري بوركان
گواره ههلوهرين
چاوى داخراوى ئاههنگى كيشى
سنوور
جهنگ
نهفرت
ئاوهدانى
بههتاوى درهخت كرايهوه
ههتاوى درهخت
بهيانيت باش
مزگهوتى دهرهئندى گۆم
هالاوى پرسهئى لى بلند دهبيتهوه
گۆل ديوارى لادا
گهرمى مانگ
له كه مهربى شهو خوئشى ريبواران
دهنگى غاردانى ماين
كهوته ريگا گشتييهكان
مانگ دهستى له خانووى گيانم پهئجهرهيه
نواله پهئجههئى بهديوارى ژوور كيشا

مانگ برادهرى نياز پاكى ريگا
تريفه دهمامكى پياوه كه متهرخه مەكانى
ههفتهئى جارتيك دهچنه مؤزهخانه
گردى گه مارؤدراو بهجۆگه
سزاي نه مريى
تهزره سيس
گهواله ئارهزوى ههور
باران ههلهئى ئارهزوو
ئاوزهئى خهون
ئهستيرهئى لاواز
مانگ زهردينهئى هيلكهئى
ناو لهنگهري پياوى جوانى ويست
ژوورى پشوودان نهخۆشه
حهوشه پاسهوانبييهئى
ناهيئلنى كهس ورپينهكانى ببيسى
ئاو تا چۆكى جوانى
خلتى جيا كردهوه
شه پۆل نزم
گۆرانى په پينهوه
دهستاژۆئى كهلهكهوان
رووبارى نزيك شار پردى نبييه
خهلك بو ديدهنى بهمهله ده په رنهوه
گۆيكهئى دارى باران پشكفت

ده‌موچاوی له قامیشی شه‌کر و گولّه
 رهنه‌قه‌ی ناو ئاو دارپتراره
 هه‌روه‌ها منیش
 قه‌لا و مناره به‌ساکاری بوونه دوو بالی گه‌وره
 توانیمان ئاوی ده‌ریاکان بخۆینه‌وه
 جوانی ساکاره
 زه‌ویش ئالۆزه
 گلۆپی پایته‌خت کون
 غه‌ریبی له سال
 غه‌ریبی له وه‌رز
 غه‌ریبی له مانگ
 غه‌ریبی له هه‌فته
 غه‌ریبی له پوژ
 ئە‌ی غه‌ریبی لیپیده له زه‌نگ
 له لیواره‌کانی ئاوابوون خه‌ونبین ده‌لی
 هیچ شوینیک نزیک نییه لیته
 شه‌و کراسی ده‌ریا
 ئیواره
 فه‌رامۆشی پردی دوورگه
 نیوده‌رۆ
 تو‌ری گه‌وره‌ی پاره ماسی
 سبه‌ینه
 شمشالی دارستان

کیژی گولّه‌گه‌نم
 که‌ژاوه‌ی ئاوه‌دان
 گه‌ژهن ته‌ماشای له په‌لکی ئاو کرده‌وه
 له‌و خانووه‌ی تییدا له دایک بووم
 به‌خوینی ناوک برینم
 نووسیبیان ۱۹۶۵/۱۱/۱۸ هه‌ولێر
 دلنیا‌یی مالتا‌وا
 هه‌وار پێخوستی خه‌ون
 خه‌ون ژووری به‌تالی گه‌واله
 گه‌واله ئە‌لقه‌ی په‌نجه‌ی کیژی شه‌ل
 شه‌ل له بانگی بێ‌دایی که‌ر
 که‌ر که‌رووی ئاهه‌نگی بووکی نابه‌دل
 نابه‌دل بنیشتی هه‌ل‌بێ‌رکاوی نه‌میری ددان پووخوا
 پووخوا گه‌شتی قرژال
 قرژال کۆرالی سروودی بیابان
 بیابان دووکانی سه‌وزه‌ی قوم
 قوم ژه‌نگی گواره‌ی شاخ
 تاجی له‌شکر له‌ ددانی به‌وه‌فاو سه‌رنج‌اکیشی گورگ
 دانیشتووان فه‌رشی پیاوه یاریکه‌ره‌کانن
 که له‌ چاوه‌روانی هاتن و نه‌هاتن قسه‌یان نییه
 په‌رژینی چاوی گورگ
 ددانی پلینگ و شیره
 هه‌ولێر ساکاره

بالی رهنگالهی نه خوشخانه کهوت
 گای پرچ گف له سیرک پیشبرکیتی ناشتی دهکات
 دهرزی بهرگدرووی بووک گولله
 سبهینه
 کلوری ددان
 نیوه پو
 تاسه ی دووگیان
 ئیواره
 ئاسمانی نزمی بالنده
 شه و
 پشوودانی مندالی گولفرۆش
 غه ربیی له سال
 غه ربیی له وهرز
 غه ربیی له مانگ
 غه ربیی له ههفته
 غه ربیی له پوژ
 ئهی غه ربیی لیبده له زهنگ
 له لیواره کانی ئاوابوون خهونبین دهلی
 هه موو شویتیک نزیکه لیتره
 ژیر بالی خالخالوکه
 ناویشانی ماله دهرکراوه کان
 په لکه زپینه موروی پرچی به هار
 نارنجوک کراوته تابلو

به دیواری لانک هه لواسراوه
 مندال چه ند هیمن و جوان له ناو لانک راده میتنی
 دهستی بو دهبا
 کو ماری مردن
 زهنگه دلخوشکه ره کان لییان دا
 هه موومان بالیفمان هه ستداربوو
 جوانی پیلووی ته نک
 گریی ری له پی توایه وه
 ته مه نی لیل میتوانی به یانی
 پرشنگی رم
 ئه ستیره ی ماتی دیواری گوپ
 هه ست هه ناری کپی
 هه ناسه
 نزای مالتا وایی
 هه ور
 په رده ی په نجه ره ی سال
 دره خته کانی گوئی بو ئه و بایه راده گرن
 که یاری زورانبازییان له گه ل دهکات
 دهنوکی به تالی بالنده ی کوپرن
 با په لکه وهریوه کان بو درهخت
 ده فرۆشی و ناشگه ریتته وه لای
 به شه و فی هه وره تریشقه
 ریتگای چیمه نتو به ند نه رم

خوشيان
 دهوټيم
 ناشتنی بریسکهی شمشیر
 گوړی جوانی
 کیلی دوو چاون
 چاوی پراستی له گهل چاره نووس که وتوو ته شهړ
 چاوی چه پی شه ونه له پرچی بوکه شوشه که وتوو
 ناوه دانی جرووکه جرووکی بالنده
 دره ختی گه لا نه رم و کانی هه ناسه گرم
 ساردایی پوخسار
 جانتم زریزه ی کرایه وه
 شوین رهش
 کات بزر
 گهرمایی پوخسار
 جانتم زریزه ی داخرا
 شوین جوگه ی شکا و ناوه پړوی گورا
 کات ماکي سووتان به کولمی هه لېزار دراوی جوانی
 په راسوی مرؤقی به نه شق مردوو
 ژیبی که مان
 نسی هه تاوی بیست
 بهردی قادرمه دهنگی بینی
 ژووری دهره وه پینج لا
 خوټناوی کونی شمشالی مالناوایی

دهستی ته زیوم
 به گهرمایی سۆز گهرم بووه وه
 یهک دوو ټاهی سهوزایی
 ناوینه ی ناوایون دهموچاوی ناقولا کردم
 گهنده مووی ههست
 له پارچه ی بچووک گهرده لوولی چاو هه لئاگری
 پوخساری ناسوده بی
 بهردی خهون گهرمی بورکان
 پیستی بالنده
 کفنی کیژی ناشتی
 نینوکی خواوه ند ناوی کولتی
 هیلکه ی ماسی ترووکا
 سروودی نه مری
 سروهی نه فرهت
 خوشم
 دهوټین
 سهرم له بالیفی خهوگران نقوم
 پشکوئی سه ره تایی ری
 شهیتان په نجه ی داوه تی
 ناگردانی چاو کراوه
 چای سارده سارده سارد
 سروودی نه فرهت
 سروهی نه مری

دەرگای حەوشەم نەکراوە تەو
 دەرگات کوتا
 بە دەستتەو بەرکە و تن دەکەوئ
 با
 دەرگای ژوورم نەکراوە تەو
 دەرگات کوتا
 بە دەستتەو بەیستن دەکەوئ
 سروشت
 زریزەى جانتای شەر دانە خراوە
 زریزە داخەى
 بە دەستتەو بەون دەکەوئ
 بینین
 چێژ
 بەرکە و تن
 بیستن
 بۆن
 بزانتن کى لەم حەوشە پێبەکانى مەبیون
 ژبان دەیکوژئ
 مردن دەپژیبئ
 ئاگر
 خۆل
 ئاو
 با

شای بەردى دیواری جۆگە
 کەوتنى دلۆپەى پەیکەرى شەر
 مەمکی خۆلە مێش کبژى کەم خۆین
 بەهار درنەدەپەکی گیانبازە
 بەزەبى لە دلۆپە شەونى بەیانیان لى جیما
 مانگ لەناو دەستم کەرۆوی لى کەوت
 خانەکانى تریفە رشایەو
 گەوالە گومانى
 لە هەلمى گەیبى تری
 بالندە دوو چین بێچووین بەبال کەوت
 پەرى بالیان کورت
 تووکی پێیان درێژ
 پەرچووی دووربان
 ئەمەکی هەتاوی زستان
 ئاگر
 دەرگای حەوشەم نەکراوە تەو
 دەرگات کوتا
 بە دەستتەو بینین دەکەوئ
 خۆل
 دەرگای ژوورم نەکراوە تەو
 دەرگات کوتا
 بە دەستتەو چێژ دەکەوئ
 ئاو

دنیای غاری دایه ناو بیرکردنه وهی
 له گه لّ خوئی دوا
 ئاره زوو ده کم بئ دهنگ بم
 شه قامی وا ترسناک هه یه
 ناتوانی به ناویدا برۆی
 قه لای وا هه یه
 قبوولی نبیه پیتی له سه ر دابنیتی
 به ردی وا هه یه
 شه رت ده کاته وه
 چاوه کانی کرده وه
 چای سه ر میزی سارد بیو وه وه
 جۆلانه ی ناو باخچه
 دوو شه مشه مه کویره ده یانه ه ژانده وه
 چاوی مووشه ک
 نیشانه ده که ویتته ناوی
 دیقه تم بده مه خودای
 ئاگر یان زۆر گوتنی به رد
 به رد
 ده ست و پیتی له گفتوگۆی پردی ئاگر دۆراند
 گه رداوی ده ربا
 خه ونی پاشا
 داوای مندال
 له ته نکاوی جۆگه لی هه لگیراو

بزانه کئی له م ژوو ره پیتییه کانی مه بیون
 نه مردنی سه ره تابه
 نه ژیانی کو تایی
 سروشت
 بزانه کئی له م شه ره دا
 نینۆکی بوون به سه ننگه ری نابه رابه ری په نجه کانی
 شه ویان دزی و به یانی لبت
 خه ون به رده ساوایه کان
 ده وه شینیتته ئاوینه کویره کانی ده موچاوت ناده نه وه
 نه و قه ره ویتله یه ی
 یه که م قیژه ی من
 ئاوازی نا ئارامی بوو
 چوارپه لی رزی
 ده ست و پیتی منیش
 کۆمه لیک برای
 شیربی
 گیانی
 گومان بین
 به دوای هه والی ده ست و پیم هاتن
 گۆزانی خه مباریبیان گوت
 گۆزانیان کرد به هه لات هه لاتنی نه و رووباره بی واده ی
 براده رایه تیم له گه لی به هیتز بوو
 براده ره ی بی واده چاوی داخست

سه‌رسامی ماری ددان هه‌لکیشراون

ئاوی ئه‌و ته‌نکاوه بخۆره‌وه

ده‌ریا

پاشا

مندال

چیژ له‌ گه‌رداو و خه‌ون و داوا وه‌رده‌گرن

گیای مردن له‌ چاویان دی

گیا له‌ چاوه‌کان

پشتی تیمساح ده‌که‌نه‌ پیستی دووه‌می پیتیان

پردی لۆکه‌ ده‌کوئن

پردی لۆکه‌

ترپه‌ی پیتی ریبواره‌کانت له‌ ده‌فته‌ری یاداشت بنووسه

ریبواره‌کان ئه‌و کاتانه‌تان شاد

که‌ تیبیدا به‌سه‌ر پرده‌کان ده‌رۆن

ده‌نووم

هه‌ره‌شه‌ی خه‌وونیک خوینم سارد ده‌کاته‌وه

پرد گه‌مارۆی توندی گومان بین

بپه‌رمه‌وه‌ پیتم له‌ خاموشی ون

بازنه‌ی گلینه‌م به‌تال ده‌که‌م

هه‌ولتیر له‌ ژتیر چه‌تری بارانبارین

له‌ جوانی خۆی جێده‌هیلتم

گویتیم به‌ده‌رزیه‌یه‌ک پاک ده‌که‌مه‌وه

هه‌ولتیر له‌ ژتیر چه‌تری گولله‌بارین

له‌ ناشیرینی خۆی جێده‌هیلتم

جوانی

ناشیرینی

تیر مردنم

ئه‌ری تیر گه‌شتی له‌ ئاسمانه‌ یان زه‌مین

کیژی زه‌وی لولاقی سه‌رمای بووه‌ ده‌شیتلم

هه‌ولتیر ئارامبه‌خستین خۆلی ناو له‌پی زه‌وییه

گیای

پرچی منداله‌ مردووه‌کان

که‌لاوه‌کانی

جه‌سته‌ی کیژه‌ له‌ ژوان کوژراوه‌کان

خوناوی گه‌شت

له‌ که‌لاوه‌ی جه‌سته‌ی کیژه‌کان

له‌ جه‌سته‌ی گه‌شته‌وه‌ران بنیشه

چاوه‌ مناره‌یه‌یه‌کان گه‌رانه‌وه‌ مندالدانی

قه‌لا ئاوینه‌ی خه‌تاباری بووک

سبه‌ینه‌ بۆ شه‌ویکی دی

ئه‌و قه‌ره‌وتیله‌یه‌ی

یه‌که‌م قیژه‌ی من

مۆسیقای ئارامی بوو

چوارپه‌لی په‌رژینی باخچه

ده‌ستم هه‌لبه‌راوی سلای میوان

پیتم له‌ ریگای سه‌ردان

خواوهندی سه‌سام و خه‌وندیده
 پیتلوی پشکو به‌که‌وتتی چاوی مامز گران بووه
 پشکو پیتلوت هه‌لبده‌وه
 جه‌لادان نارامی ئوتیله‌کانیان تیتک دا
 گه‌شتیاره‌کان له‌سه‌ر تهرمی پیاوی کوژراو
 ناسنامه‌یان خوتیندرايه‌وه
 تهرم نازادی به‌زه‌وی به‌خشی
 دره‌خت گه‌لاکانی بوو به‌ئاسن
 منیش گۆرم
 گۆزی ئاوپنه
 دره‌وشانه‌وه‌کانی له‌ناو خو‌لولدا و فریتی دان
 له‌ئاوپنه نه‌گه‌بشتمه نامه‌هیتتیکی دل‌خۆش‌کهر
 سیبهرم بوو به‌هه‌لم
 من مامه‌وه
 بکوژی که‌شوه‌ه‌وا
 کۆمه‌لیک ئیسکبه‌ند خه‌ریکی تهرمی که‌شوه‌ه‌وان
 رینگاکان بییری ریبواره له‌ناو‌چوه‌کان ده‌که‌ن
 له‌ژیر خه‌نده‌به‌کی ساکاریش
 ته‌ماشای مه‌دالیای گیانبازیان ده‌کات
 چۆن هه‌لۆ له‌سه‌ری نیشستوه
 پیتیان ده‌لیت
 دین بچین به‌دوای ده‌سته به‌وه‌فا و میهره‌بانه‌کان بگه‌رین
 جوامیری تاریکیه‌کان
 گۆلی گیتچه‌لی له‌باخچه‌ی درنده‌یی کرتاند

بوئی به‌زه‌وییه‌وه کرد
 کیژیکی خانه‌نیشینی له‌بنه‌ماله‌ی ئاو ماره‌بری
 له‌سه‌ر کورسییه‌کی هه‌ژینه‌ر دانیشت
 په‌رداخیتک ئاوی تووی خواره‌وه
 دالغه‌ی لیداو له‌خودی نزیک بووه‌وه
 ئەم هه‌وشه‌و مالهم به‌دلله
 هه‌موو شتیتک تیبیدا جوانه
 ژووره‌کانی له‌چاوی نقوم کرد
 باخچه‌ش سیتی هه‌رامی گرتوه
 ژووری له‌دایکبوون + ئەو ژووره‌ی مانگی هه‌نگوینی تیبیدا بووم = دلله
 ساکاره‌کی زه‌وی
 بالنده‌به‌کی مه‌نگۆلی
 خۆی به‌سه‌ر گه‌رمیپیتی قه‌د دیواری ژووری هه‌لئاسی
 گه‌رمیپیتوه‌که فریبه‌ خوارئ
 خۆی له‌ناو که‌لینی کاشییه‌کان بزر کرد
 بالنده‌ی قه‌شمه‌ری ئیفلیج
 له‌جانه‌وه‌ری خۆی لیمۆندوووزی له‌که‌پووی تونده‌وه
 شینایی ئاسمان و ده‌ریای لی بوون به‌ته‌خته‌ی شانۆی
 پیتشکیشکردنی چالاکیه‌کانی زه‌وی
 ده‌ریا لوللی دا
 گه‌رمی پیتوه‌که وه‌ک ده‌ستی دایکیکی دل‌سۆز
 تیشکه شیرده‌ره‌کانی نه‌ده‌گه‌بشتم
 مه‌مکیانی له‌په‌نجه‌ره‌وه له‌ده‌می رووه‌که‌کان نا
 خانمی رووناکیه‌کان

هەر پیتنج په نجه براوه کانی فری دایه سهربانی ژووره کە ی
سهره تاکانی لى بوون به پردیكى به ستراره
خه لکانیكى زۆریش په له ی په رینه وه بانه
په نجه براوه کان له بهر خۆر لایه کی کزر بیوون
گۆرانى وه کو بایه کی ئیشکەر وه ریگێران
لایه که ی تری دانه بهر خۆر
باوکم - دایکم = باوک و دایکم
برایه کانم - خوشکه کانم = برا و خوشکه کانم
خۆم - خۆم = زۆربوونی بالنده کانی خزمی دایک و باوکم
دل له دلدانی ئاوینه
بلویری نوستوو
ئاوینه درۆیه کانت چین
بلویر له ئاوازیکی دهیکاته ئه فسانه
بلویر به به که م گوێگرتن
ژیان له گه ره که کانی کازیه درێژ ده کاته وه
هیلکه کانی شه ریش ده شکینى
که قه له رهش له سه ری که وتوو
مۆرانه و کیچه کانی له سه ری نیشتون
نه شوفا ده که ن
من مندالی گه و ره ی ئاسمانم
به هاتنه خواره وه م ناوچه وانی زهوی گه رم داها ت
بوئی دانه و پیله بیان کرده کراسم و که وتمه جهنگی پرسیار

١٩٨٩ - ١٩٩٠ هه ولیر

مہرگی ٹاویئہ

نه خوینده واره کانیان ده خوینده وه نغروتر بوئ وهی گوئی له دهنگویاسی شه
دهگریته و ئاگری شکانی لایهک دهروونی رووناک دهکاته وه نغروتریش بوئ
ئهوانه ی خواردن بو بهره کانی شه ده بهن

۲

نیبیهک سهری به قونداغه ی تفهنگ کردوه
قوول که وتوه ته خهونی مانه وه
به ناگام هینا
بچینه پیاسه
به که له کی گهشت چاومان به ره لای خه یال کهین
سهول له که له که وان وه رگره
له که نار داده به زین
له چاوانم خوت ته نیا که
له شار براده رایه تیت له گه ل براده ره کانت گهرم که وه
منیش ده گه ریتمه وه ئه شکه فت
دهرگای گچکه ده که مه وه
گوشت به شمشیر ده برژینم
خهوت خویش
شمشیری نوستووی ناو که لله سه ر
سویاس گهرمایه ی تهرم
گهرمایه ی پاراست
به گهرمایه ی کاتژمیری ده ست تهرمه کان
له شکر کیشی بو سه ر تهرمه کان ریک ده خهن

۱

ئاوی نه فخی سوور خورایه وه
خواه ند
فریشه
دهرگای به هه شتیان له پوالت داخراو
له دل وه کرایه وه
که له کی فریا که وتن
په راسووی ئاده م
بزماری
ئه و ددانانه ن له سپو رهش بوون
چارۆگه ی
په رۆی روو بلندی شهوی په رده ی حه وا
شادمانی سه ر زه مین
(نغرو بو من که نامه ی شه ره که ره کانم بو دایک و باوکه

نویتزی له سهر دهکات
 به ناردنی نامه یهک
 سه ره تاي رینگاکان ته فره دران
 به گه یشتنی
 کۆتایی رینگاکان ئاشنا بوون
 ئەو وینه یه ی له جهژنی ده ساله کیشام
 له ناوهندی رینگا
 سپاردمه ته فره دان و ئاشنا بوون
 به رۆبیشتنیکی یهک دوو رۆژی چووم
 نامه بگه یه ئمه
 ئەو پاشایه ی شمشیری کرده کورسی
 به په نجه ی تفهنگ
 سبه ینان زهنگی قوتابخانه کان لی ده دات
 نیوه ی سروودی قوتابیانم گوئی لی گرت
 به زیم
 وینه پیر بوو
 پیتییه گه وره کانی خه لک
 شه قامه کانی شاریان داگیر کرد
 ئوتومبیله کان شوړش ده کهن
 گلۆپ رهش
 پۆسته چیبیه ساخته چیبیه کان
 نامه کان ده که نه وه
 ئاسنگه رتیکی خه و الوو

باش بوو خه یال له چاو نه ترسا
 ده نا گیانداره کانی چاو
 ده یان کرده شه میتی باله نزم فره کان
 مراوی ناو دهسته گه وره کانی دۆران
 ده نووکی پارێزگار بیان فرۆشت
 له خشه خشی رادیۆی زهوی
 ملکه چی بوومه له رزن
 دوو که ل به رد و خۆلی به رنه دا
 میراتگره کانی زهوی
 ئالای گومان بیان کرده کراسی شه بتان پینین
 گومان
 به ژن و میترده کانت بلتی
 لیفه ی خۆیان به تهرمه کلمان دادهن
 لیگه ری شه پوله کانت گه مه مان له گه ل بکه ن
 فه رمان به ئاو بده هه لئه ستی
 نهک که له که کان بگه رینیتنه وه که ناره درۆزنه کان
 ری بده گه رماییت گه رمان کاته وه
 ژن و میتردییک
 له م دیوی په نجه ره ی نیوه کراوه
 به دیار هیته رتییک
 بو منداله کانیان نان گه رم و چا سارد ده که نه وه
 هه ورتییک به قه د دوو گرد
 ژه نه رالیکی نه جیبزاده ی وریا له سو راخ کردن

دیوار
 په نجه ره
 ژوور
 حه وشه
 که له کی گه وره ی جه ننگ ده روا
 ده توانین به شه پوله
 سه ریچی که ره کان بلتین دوست
 براده ریپه روه ر
 شه پوله سه ریچی که ره کان
 سه ولتبان له که له که وان وه رگرت
 دلنیا بوونی ناو
 چاوه بریقه داره کانی گورگ
 خواردنی زوره ی مالانی سارد کردووه ته وه
 گورگ هه همیشه له پیوه ندی سینگ فراوانه
 سه رزمین
 هه ور دهستی پر دوستایه تیبه
 بو دوقه توند ده چله کیوه
 ناو له باو هشی خاک نه بی نازانی بخه وی
 ناسمانی چاودیر
 دوو دنکه قالیومی دایین
 بیته ووده له باو هشی خاک کهوت
 چاودیر هه همیشه
 له دوا رکاتی نویژی نازاد ویرد ده کات

له ناو قه له شی بوومه له رزه
 کلبل بو ده رگا جی هیشتر او ه کان دروست ده کات
 مهرگ
 به هه شت
 دوزخ
 سه رزمین به هره ی داخراوه
 نه پنیبه کی سه رسور هینه ری
 لا نه ماوه بیدر کینیت و به اختیار مان کات
 بو
 هه لژاردنی گشتی
 لیبووردنی گشتی
 ته نیایی گشتی
 مهرگی گشتی
 ده عوه ت کراوین
 چیش ت لیته ره کان به که له کی جه ننگ ده رون
 براده ریپه روه ر
 شه پوله سه ریچی که ره کان ده بنه دوستمان
 نه و شه وه ی دیواری
 گه وره ی حه وشه کان دروست کران
 په نجه ره پیته ندی نیوان
 حه وشه و ژووره کان بوو
 پیته ندی هه همیشه له شه رگه کان
 ستایشی پاله وانیه تی جه لاده کان ده کات

بۆ ئەو دەی من بژیم
 پیتویستم بە مەرگی ئیوہ نییہ
 وێرد بکەن وێرد بکەن وێرد
 لە حەوشە و مائی گەورە ی من
 دەموچاوی ئادەمیزادەکان
 گەرمی و ئارامی دەبەخشن
 مەرۆڤ بێ ھوودە کەوتە سەرزەمبەن
 ستایشی ھاتن دەکات
 لە ژێر زەمبەن
 بالیفەکان لێک نزیک دەبنەوہ
 ئەو خەونانە ی شەوان دەیانبینن
 چەقۆ لە دەستەکان سبەینان لیبیان ناستین
 مەرۆڤ ئە ی بەتالترین ھاتن
 ببەوہ کرمی ناو سێوی ئادەم
 شارێک ڕوو دەدات
 تاراوگای لە دایک نەبووہ نەمرەکانە
 شەقامەکانی بۆ ناتوانن
 لە بیروەری ئاوارەکان نەمر بن

۳

دروود بۆ ھەموومان
 ھەموومان کەم
 من

تۆ
 ئەو
 ئیئمە
 ئیوہ
 ئەوان
 پیتویست بوو برووخی
 سەرزەمبەن کەرنەقائی تەواوی تیدا نییہ
 ئیستا باخچە یە کە ھوماکان تیدا دینە قسە
 قسەکردن میراتی ئیئمەشی تیدا یە
 نامەکانم بپێچا بوایەوہ
 قۆڵ و باسکە کوتراوہکانی
 ئەو ئاوانە ی دەبنە خوێ دەمبیینی
 ساکاری ئاوە بە کەفەکانیشم ئالۆز دەکرد
 ئەوہ برواھینانی ئەو مانەوہ یەمە
 لە چوار ڕیان
 ھەشت پیتی ژیان و مردن
 بەھەشت دەنگ بانگیان کردم
 ئیسکبەندی دەنگەکان ھەلۆشانەوہ

ژ ی ان

م
 ر
 د
 ن

ناسین مه‌حاله
 مردن مردن مردن مردن مردن
 چه‌ند سالّ مردم
 چه‌ندین سالّی تریش بمرم
 نووسینی سه‌ر کیلی خۆم بو ناخوئندریته‌وه مردن
 مردن مردن مردن مردن مردن
 له‌که‌رنه‌قالتی گواستنه‌وه‌ی
 کوری زه‌وی بو کیژی ئاسمان
 هوما له‌سه‌ر شانی چه‌پم
 به‌گوئی راستمی هاراند
 خوئندنه‌وه مه‌حاله
 ئه‌گه‌ر بکریّ چه‌ز ده‌که‌م
 بتناسم و حیکمه‌تی نازیزانی
 سه‌ر کیلی خۆم بخوئینمه‌وه
 ئیسه‌کبه‌ندی ده‌نگه‌کانیش
 له‌گیانیکی پر له‌هه‌لمه‌ت و راکردن بروئینمه‌وه
 مه‌حالّ وه‌ک توپیک هه‌لده ئاسمان
 که‌وته‌وه سه‌ر زه‌وی بکه‌وه دوای
 ماسوولکه‌کانی پیت به‌هیتز ده‌کات
 پیتیه‌کانی به‌هیتز بوون به‌رده‌که‌ی گه‌یاند
 دره‌ختی ته‌مه‌ن ژمبیر
 لکه‌کانت خوار و بی مانان
 که‌ی بکریّ ده‌کریتته ده‌کریّ

ژیان چ مۆمیتکه باران دایده‌گیرسیتی
 له‌ئه‌شکه‌فته‌کان تیشکه سه‌رخۆشه‌کانی
 شیرینی ده‌ده‌ن به‌خه‌ون
 له‌سه‌ر گپّرا‌نه‌وه‌ی خه‌ون
 له‌گه‌لّ شه‌وی خه‌وخۆشی ریک نه‌که‌وتین
 مردن چ نامه‌به‌که تراویلکه ده‌پپچیتته‌وه
 له‌سه‌بهری ئه‌و دره‌خته‌ی
 به‌ختیاری به‌ری ده‌خوات ده‌گا
 له‌سه‌ر پچرانی نامه
 له‌گه‌لّ به‌ختیاری ریک نه‌که‌وتین
 خه‌ون شه‌وی خه‌وخۆشی و به‌ختیاری
 خوئین شیرین کرد
 مه‌ودای ریک‌گا‌کان دیارن
 ماوه‌م ناده‌ن پرۆم به‌ره‌و بزبوون
 ژیان ژیان ژیان ژیان ژیان
 چه‌ند سالّ ژبام
 چه‌ندین سالّی تریش بژیم
 ناتناسم
 ژیان ژیان ژیان ژیان ژیان
 له‌که‌رنه‌قالتی گواستنه‌وه‌ی
 کیژی زه‌وی بو کوری ئاسمان
 هوما له‌سه‌ر شانی راستم
 به‌گوئی چه‌پمی چریاند

بکری و دهکری

له پهرداخچکی نیوه به تال و نیوه پر

وهک مندالیک

مانگ به کوتریکی هه لفریو بزانی

به تاو ابون پیبکه نی

مشتومری رهنگه گهرمه کان

ئه ی تاوانبارکراو به ژیان

ژیان ژیان ژیان ژیان ژیان

دوای ئه و هه موو له خو دوورکه و تنه وه یه

گۆریه ی گه لا

له پیی ژیان ده که م

په ریبه وه بو ناو دارستانه کان بو خۆم

ژیان ژیان ژیان ژیان ژیان

مشتومری رهنگه سارده کان

ئه ی تاوانبارکراو به مردن

مردن مردن مردن مردن مردن

له ژیر خاکیکی دلخوش

به دیار په نجه ره به کی چاو کراوه

له خو م نزیک ده بمه وه

ئه سستی ره به کی هه همیشه هه لا توو

دینمه کنه خو م

مردن مردن مردن مردن مردن

هومای ناقولا

له بهر ئاوینه ی گۆمیکی لال

هیرش ده با و خو به ده سته وه ده دات

ئاگاداری به ک له شه قامی

ژیا ن

م

ر

د

ن

چاو بانگ ده کات

ئاو له دهستی مندال پرژی

له گیتزه نی خه یال وینه ی

ئاگر

پولیس

په یکه ر

زمان له قسه کردن میراتی ئیمه یان ژیر خو ل کرد

چه تر

گه راج

ده رگا

وینه ده کات

له دهره وه ی پیشانگای

هونه رمه ندیکی خه یال داخراو هه لیده واسی

دووباره وینه ی

قهله بالغی شه قام
 پاککردنه وهی شووشه ی مؤزه خانه
 دهنگدانه وهی نازتیری کارگه
 زمان قسه کردن میراتی ئیمه شی تیدایه
 ناشقبوونی کوتری ناو مناره و که نیسه
 پشکفتنی سبهینه
 چه زکردنی ئاوینه له مرۆف
 وینه دهکات
 له دهره وهی پیشانگای
 هونه رمه ندیکی خه یال کراوه هه لیده واسی
 شاعیریکی سه رسام به سه ره تاکانی ناولینان
 له دهفته ری تییینیه کانی
 به زمانی دل له دلدان بوی دهنوسی
 ژیان - ژیان = ئەی کوتری ده بهنگی
 به ئاره قه ی بن بالت بۆن ریژم که
 بۆ هه میشه یی په یمان به تال ناکه یین
 تو به سه ر مناره و که نیسه کان درۆ بکه
 منیش له ناو ئەو ریپانه داده نیشم
 خواوه ندان دژی فریشته قاچاخچییه کان
 خویشاندانان تیدا به رپاکرد
 روخساری به قوولی روانییه چاوم
 نیگایه کی تاوانبارکردن
 بیانوه مه هینه وه

درۆکانت له سیبه ری بایه کی
 چاکه ت چه رم
 پیتلاو به کری
 پروون بکه وه
 خاموشی دی
 شه بقه به کت له په ری قه ل له سه ر ده نی
 برۆ تازییه کان
 کتیبی دلنه وایی
 به هه موو شتیکت رازی دهکات
 رازی بوون
 له توپرنانی بارانی هه وه سباز و خوئی داوین پیس
 هه وه سباز و داوین پیس چه زیان لیک کرد
 دروود بۆ نه وه کانیا
 ناوون بۆ پرووناکی
 مانان بۆ بزر بوون
 (پرووناکی و بزبوون جمکانه ی دایکمن دایکم له گرانی پرووناکی پۆدره
 کرد و فریتی دا بزبوونی گه وره کرد ئیستا بزبوون کیژیکی دره وشاوه یه
 پرووی خاکی نارایش کردووه بی خزم و کهس و پیوهندی قاچ له سه ر قاچ
 له ناو باخچه داده نیشی ده چیتته که نار سه کوپه کان یاری به گوئی ماسی و
 هیلکه شه ییتانۆکه دهکات ده بیتته هاوړتی گایه کی گوشتن له سیرک خوینی
 ده به خشیتته یاریکه ریک که یاری ده زانی یان نازانی)

٤

هاوسیی مانگ و ئهستیره

بیرهوهری ئارامییه

مندالهکان نایه نه کۆلان

ژنهکان کۆلان نامالنه

چلکاو به کۆلانهکان نارژی

له زهمین رامام و دانیشتم

زهمینم به په نجه کانم بهرزکردوه

له ئاسمان ژووریکم به کری گرت

سهرم له ناو لکهکانی دهستم دانا

(له خه یالم شهیری په لکه زه پینه و باران گهرم بوو شمشیری په لکه زه پینه

شکا کهوانی تیره ویتژ راست بووه و باران نهکانی هه لگرتوه قه لغانی

شه رکهکانی پی شوش نووکی تیر نایه تی له جهسته ی گونا ههکانی

به ههشت کوتا گه رانه وه بو سه زهمین پرسیاریکه کاتی خور نیوه ی

دهر کهوت یان نیوه ی ئا و ابو ده کری)

سهرم له لکهکانی دهستم کردوه

بینیم زهوی شمشال ده ژهنه

گردهکان بوونه ته گورگ

گورگهکان به ژن

ژنهکان به پیاو

پهختی شهریان کردوه ته وه

پیتلوی منداله کوژراوهکانی له ناو ده نیژن

که له بابیکی لالیش بانگ ده دات

٥

مه لۆتکه یهک نه پیچراوه

لافاو له ده می زمانی هه ره شه ی ده ره یینا

له کیشوهری هه شته م

ماسیگرهکانی خنکاند

٦

دال ئاگرهستی شهیری راگه یاند

پرچی دریتی یادگاری سه رکیلهکان

ئالۆزی ئاگرهست

نه فرهت سیبووری پیاوه چاو که لا شووشهکان

هاوه لئی ناوکی مندالهکانی له شه ر بوون

ماری نه خووش

ژنی دهستی له سه ولئی که له کی گهشت مه بی

کیژینی خوئی لا و انده وه

کیژینیم ئا وینه یه کی نوستووه

رووی پری

کوژتر

دال

تهختی بوو کینی

تابووتی جوانه مه رگی

ئالای سپی

دیوجامه

له هه‌لبزپرکانی ناگر

سپه‌ری ده‌ستیکی کوشنده و نه‌شمیلانه

په‌رداخه ئاوی مه‌زه‌داریم لار ده‌کاته‌وه

ئاگر ده‌ستی له‌به‌ر راگرته‌وه

خه‌وی پێ ده‌ره‌وینیتته‌وه

ئه‌و خه‌ونه‌ی سندوقی ده‌خه‌یله‌ی مندالیمه

بیره‌وه‌رییه‌کامی جه‌نجال کرده‌وه

پرێگام له‌ رووناکی ون

تا ده‌گه‌مه‌ شکاندن سندوقی ده‌خه‌یله‌ی مندالیم

سبه‌ینه‌یه‌کی پر سروودی پێ ده‌کرم

من و سبه‌ینه‌ی پر سروود دوو که‌سی ته‌نیاین

ئه‌و به‌باله‌ که‌م خوتنه‌کانی دره‌خت ده‌فری

منیش

۷

خه‌یال پرچی شه‌پقه‌یه‌کی ته‌ستوره

په‌نجه‌کانی پێ پوتینتیکی نارهنگی

پاوم ده‌نی

بۆ ناگیریم

خه‌یال درنده‌یه‌کی به‌به‌زه‌بییه

بۆ بگیریم

ده‌گه‌مه

ئیره و ئه‌وی

ده‌چمه‌وه

ئیره و ئه‌وی

زه‌مین گه‌وره‌تره‌ یان

ئه‌و له‌نگه‌رییه‌ی چیشتی له‌ناو ده‌خۆم

دووکه‌لکیشی دیری فره‌وانتره‌ یان

شوینی که‌له‌ک راگرتن

تریفه‌ی مانگ جوانتره‌ یان

بریسکه‌ی ده‌سپێژ

ده‌سرازه‌ی مندال نیانتره‌ یان

کوژت

بلویری ئاو خۆشتره‌ یان

زریه‌ی شکانی چرا

ئه‌و ئیره‌یه‌ به‌تۆ ده‌سپێرم

تاته‌واوی په‌نجه‌ره‌کان به‌دوای مندا سه‌رگه‌رم بن

بارانی ده‌موچاوه‌کانی بزم کردن

بده‌یتته‌ ئه‌و کینگانه‌ی دلیان ته‌ستور بووه

ئه‌و ئه‌وییه‌ی له‌ناو ده‌سته‌کانت بووه‌ خوناو

تیشک گه‌مارۆی دا

پاسه‌وانی ته‌واوی شه‌قامه‌کان ناگادار ده‌که‌مه‌وه

باخچه‌ی نه‌خۆشخانه‌کان

حه‌ز ده‌که‌ن مردووی ناو بشۆی

له‌ سبه‌ینه‌یه‌کی گه‌رم

قسه‌یان ده‌رباره‌ی سه‌ربازی تۆپخانه‌کان

سه‌ری سالی مؤزه‌خانه‌کان

پیشوازی میوانکردن

ئاوینه‌ی داگیرساو

هیمنی پیش وینه‌گرتن

په‌شیمانی دوا‌ی وینه‌گرتن

هه‌یه

له‌ بی‌ ده‌نگی بو‌یبه‌ به‌ردی ناو‌ ئاوی گه‌مژه

ماسی بی‌ مانا به‌سه‌رم ده‌په‌رپه‌وه

خه‌یال‌ خاکه‌وانیکی ئاگره‌به‌ست

رووناکی له‌ ده‌ست دیل

باخچه‌ی نه‌خوشخانه‌کان ده‌ستی کراوه‌ن

ئاسمانه‌وانی بی‌پاک ده‌توانی

رۆژنامه‌ی چاوه‌کانی بخورتینیتته‌وه

پیتته‌کان هه‌میشه

ده‌ستی وه‌رگرتیان له‌سه‌ر چاویلکه

ده‌ستی به‌خشینیان له‌سه‌ر گۆپال

گۆزانیه‌کم

بی‌ مانام که‌ن

ده‌چمه‌ کۆچی مردن له‌ودیوی ده‌رگا

گۆزانیه‌کان

بی‌ ماناتان ده‌که‌م

ده‌گه‌رپتمه‌وه‌ کۆچی مردن له‌م دیوی ده‌رگا

شوتینیک بو‌ چاوه‌روانی ئاو به‌ندکه‌ن

یادم مه‌که‌نه‌وه

بو‌کاتی خۆتان له‌ په‌ند و تاجی شکۆ ده‌مرینن

بالنده‌ درپژه به‌ فرینی ده‌دات

۸

خۆر له‌ تاریکی نیوه‌ شکاو ده‌رکه‌وت

ده‌موچاوی زه‌مینی ناشیرین کرد

۹

وینه‌ی چاویکی کوپر له‌ دیوار کیشراوه

چوارچپه‌وی ده‌رگا وینه‌می دیل کرد

شه‌قامی ژووری

شوسته‌ی جغاره‌ی هه‌شاماتی ده‌کیشا

په‌تۆ دایپۆشیم

خواوه‌ند به‌په‌یژه‌ی بن زه‌وی سه‌رکه‌وت

زنجیری پیتلوی داخستم

به‌خشنده‌ کردیبه‌وه

ده‌موچاوم له‌ ئاوی ناو ئاوینه‌ شوست

وینه‌ی چاویکی کراوه‌م کیشا

چوارچپه‌وی ده‌رگا وینه‌می ئازاد کرد

ده‌موچاوم له‌ زه‌رده‌خه‌نه‌ی مندالان شوست

شه‌رنامه‌ی دامی

به‌رله‌وه‌ی گلۆپ داگیرسینم

پیشوونی که‌وانه‌یه‌کی نیوه‌کراوه‌ گلۆپی له‌ ناوه

كەوانە بكمەوه

دايخەم

گلوپ بكوژئىنمەوه

پى بكمە

سووسەى كرد

تارمايى ناو قەلەشەكان گۆرانى

گۆرانى باخچەى بى تاگا و لالى دەروون

بسپىرىنە چراى مردوو

بەپىخواسى بچىنە ناو كىلگە

شەراب بەئاوى ناو خەتە جۆتان بخۆينەوه

خوئىندنەوهى نامەم دواخت

دەستى قەلا و منارە دۆقەيان كرد

دۆقە ئىقاعىكى ستوونىيە

تامەزۆيىيان دووبارە دەكاتەوه

ناو لەپىيان كانى خەوندىدەى چاوهپوان

دەستيان لە ئاسمان مايەوه

مندالانى شار قوشقاقەزبان بو فراند

دەستى نىوہ كراوہ

تەواو بكرتوہ

شەو دەزووى قوشقاقەزمانى پى دەسپىرىن

بەيانى دەنگى چوونە كارى باوكمان

مال پر دەنگ دەكات

منداليش ناوكى لە خوئىنى دايكى ببىتەوه

مال پر دەنگ

(تيشك نەخۆشە پىستى شىرپەنجەى لىيە درەختى بارانت لىتھات

ورىابە تيشك دى روخسارت بترشيتنە گۆپالم ون بووہ مەوداكانى سەردانى

خۆشەويستان شىواوہ ناتوانم سەر لە گۆرپىك بدەم بەگوللە ناوى لە كى

تۆمار كراوہ و قەوان كىلپەتى)

شوئىن

گۆرەپانى شەر

كات

زەوى كراسى سوورى لەبەردابوو

بىرى لە يەكەم ئىوارەى

بەدەزگىرانكردنى ژنەكەى دەكردەوه

سىبەرى درەخت درندەيە

تەزووى مېوان خامۆش ناكاتەوه

مۆسىقاي توورەيى رژا

كەلبەى كۆترى كەواند

كۆترى پىلانگىر

بەسەر نىنۆكەكانم بمىنەوه

ئاگام لە درىژبوونيان ھەيە

مانگ پەلەيەك خوئىنە

قوشقاقەزى مندالان نىيە

ھەزى كانى درندەيە

ترىفە چلكەكانى لە رۆخى دادەنى

بەرووتى لەبەر تاگرى ئاو دادەنىشى

له ناو قه له شه کانی گهرمبوونه وه په ژوو ده فرۆشی

په ژوو وینه ی چاوی کویری کراوه

کاتر میتری قفل دراو

باوه شم به کراوه یی جیهیشت

نشوستی پرژاوم به پرچی گهرم کو کرده وه

دهستم له ناو زه مبیله یه کی داخراو

به پیمه وه

له کوئی لیم ده که وئی

پیم له ناو زه مبیله یه کی کراوه یه

به دهستمه وه

کئی لیم وهرده گری

(ناره زووه کانی پیاوی پیخوست له پیستی سه ی تووکن نووسراوه
دهستی کی کراوه تووک هه لنه داته وه ناخویند ریته وه نم سه یه له هوئی
موسیقا دنوی له باخچه ی مندالان به دلنه رمی گول لی ده کاته وه چه تری
کردووه ته وه چاوه رمی پیاسه یه له سه ر ناوازی سروودی شه ر گوی بو
گورانی ده کاته وه)

دلنیایی

من لوجه ناشیرینه کانی روخساری نووسه ری ناو له پیم

لوجه کانی روخسارم به ناو یه کچوون

نیسکی دوا ی لافاو

نقیمی نه نگوستیله

کووی شییر

هیلا نه ی بالنده ی له کلاوه ی نه ژنوی پیاوانی دۆزه خ

سمۆره ی دارستانی به رد

ریتنه ی گه واله نهرم

تیلی ژهنگداوی که مان

پیاوی بن داره بازه

ژنی دوا ی تهرم

لیوی قرمساوی ناوینه

ددانی زهردی نه مندالانه ی

هیشتان ددانی شیربان نه که وتووه

ههور ده یه وئی

هه ناسه بخواته وه و به به ختی بلتی چونی

من سییه کانی تووم

نه ی دایکه زه مینی دلنه رم

دایکه زه مینی بالیف گول

گوزانیت به ره لالا که

قه ل بالی گران

بالی قه تی سووک

له گوپی مندالان بالیان پرژا

به هه وا که وتن

له گوپی پیران بالیان روا

به ربوونه وه

قه تی په ری قه لی له بالیدابه

قه ل په ری قه تی

جروو که یان له کلوری نووسه ری ناو له پ مایه وه

قه تی گۆرانی قه ل

قه ل گۆرانی قه تی

قه تی ئاسمانی ره ش

ئاسمانی قه ل سپی

قه تی و قه ل بالیان په لکه زێرینه

په لکه زێرینه دهستی پر نرای دواى شه ره

له ئاسمانی به تالّ شل بووه

(له گه ل برادره شه هیده کان نیوی میزێکی بازنه بیمان په نگ کردوه
هینده به دلّ راستییان بۆ هه لده بزێرکینم ددانه کانم فرمیسکیان لی دئ
وینه کانتانمان له دیواره کاندای وینه کان له خه لکانی ناو شار سهروه رتر بوون
له نیوان شاریک و شاریک په یکه ره کانتان سلاویان له میوان وه رده گرتوه
دواى تیهه لچوونی برادران وینه کان له چاو که وتن په یکه ره کان له شوینی
خویان چوونه وه ناو زهوی دره نگمه ژنه که م له ماله وه چاوه روانه پاره ی
میژه که دراوه توخوا زۆر مه خۆنه وه با سه رخۆش نه بن)

هه نگاو پیک

نیو هه نگاو

جی پیتی که

کفنی نه وانهی له دواى شه ره ماونه ته وه

کراسی نه و ژنانه ی

ئاگر میرده کانی لی ستان دن

میوه ی تفتی به هه شت

ئاوی ساردی دۆزه خ

ئاوینه و

چاویلکه و

پۆتین و

جانتا و

ته می دانن

به ئاوی شه ره

ئاگری به خته وه ریم پی کرد

(مانگی خۆشنوودیم له ناو قاوغه شخاته ته واو بوو له چله ی ماته مینی
هۆشمه ندی مردن دانیش تووم بایه کی کز دهستی گرتووم بایه کی ده لی نه م
چاوساگییه به دیوی خۆلم دانادات ئاسووده یی لیمی پرسی له کاتی
دهستبازی له گه ل ده زگیرانم په نه م له خه ناوکه ی گیر بوو خه ناوکه پسا له
هه لگرتنه وه ی ده که موروه رژاوه کان تو چیت ده کرد به ساکاری له روخ ناو
پیا سه م گهرم بوو به ردم هاویشته ناو ناو تا بازنه ی شه پۆل ببینم
به نقومبونی به رد بازنه ده بیته خالیکی که وتوو له گلینه م ماسی مرد
تاوانی کوشتنی ماسی له بهر برووسکه ی ئوتۆمبیله سه ربازییه کان فیربووم
له شه وه گرنی گرنییه کان ترووسکه ی زه ردیان ده گرتنه ناو ناو ماسییه کانیان
ده خسته هه وزی به ریپی ژه نه راله تازه له مالّ گه راوه کان له نشوستی شه ره
سه روودی به رگرییان ددان کیشانی ماسی هه وزی به ریپیان بوو دواى
هیمنبوونه وه ی زهوی تفیان له ماسییه کان ده کرد نه و جا سه ربازه کان له گه ل
سه یه سه قه ته کانی پاش شه ره ده یان خوار دن)

قه ل

قه تی

ماسی

سه رباز

سه

له نکال ده کیشیتته وه نکال زیتوار ده بن پاکه پیتی باجگری پیتی نه کهه وتووہ
 نوپژی لی دئی)
 له زیتوار
 شه پر وا ده کات مندالہ کان
 له فیبریونی ژماره دوا بکهون
 له زیتوار
 نوپژکردن چرای دلخوشی گهش ده کاتته وه
 له زیتوار
 ناشتی نازپه روه ره دوشه کی له مووی
 خواوه ندانه و بالیفی له په لکی گهغه شامی
 له زیتوار
 تهرم ناشتن خهون بینینت زیاد ده کات
 له زیتوار
 موو دهر کیشان له روومهت
 ئەشقی ئاوپنہت کهم ده کاتته وه
 له زیتوار
 قونپژ ته قانندن له بهردهم په نجه ره یه کی کراوه
 گومانن دینپنپته دیدهنی
 له زیتوار
 ده موچاوشوشتنی دوا له خه وههستان
 بهیانی باشی ئاره زووہ بیباکه کانه
 له زیتوار
 پانتول ئوتیکردن پیاسه ی

من
 شه وپیک له دۆزهخ
 خو له میتمان په نگ کرد
 پوژتیک له بههشت
 ئاومان گهرم کرد
 (خو له میتمیش و ئاو گۆرانیه کی خوش بوون ئیواره یه ک له چله ی ماته مینی
 هو شمه ندی مردن له ئاسووده بییم وهرین نایه ته وه یادم چۆن و که ی فیتری ئەم
 گۆرانیه بووم چاوم له چالایی پیشوونی شه بیتان لیکه وت پیلووم قویا
 چاوه که وتووہ کانم له چهنگالی په نجه کانم گیر نابن برژانگه خواره کانم بۆیان
 هه لئاگیریتته وه بیخه مه وه ناو قه پیلکه کانی)
 مانگ هه ناریکی قه له شیوه
 له سه ر په نجه کانی ده یله رینیتته وه
 تکه ی تریفه
 زه وی کوتیوه
 دوا ی هیمنبوونه وه ی زه وی
 که لله ی میرووستانم کرده خانوی گهشت
 شمشال له ناو لپدا
 شمشال چوار چیتوه یه کی کراوه یه
 سروشت گۆرانیه پیتیکی درۆزنه
 بو هه موو وهرزه کان گۆرانی ده لپت
 (زی ده خرۆشی که فی خوشوشتنی کیژی ئاو نکاله کانی پوان کردووہ
 کیژی ئاو هیلی ئاره زووہ کانی کال بوونه ته وه چاوه کانیشی هار بوونه
 خوینی بوقیکی نیتر تیکه ل به که فی ههستانی بکه ی دهسته کانی درنده یی

ناو شه قامه قه له بالغه كان داواي كردووه
 تهرمه كانی له دیواری سهنگه ره كان نیژراون
 نامه یان کرایه وه
 مه چکۆ جوانترین باخچه ی جیهانه
 گلکهنده خوشترین چایخانه ی جیهانه
 باوه شم به کراوه یی جیهیشت
 نه و جیهیشتنه ی
 مندالییه کی خوشه بو هوگر بوونه وه
 قورمیشی کاتژمیری زهنگدار خاو ده که مه وه
 به یانی بو گه شت هه لئاستم

۱۰

کۆماری پشوودان داوایه کی مه حال نییه
 دهنوکی بازی چرنوک گهرم
 له پایته ختی شمشیر
 زهنگی شادمانی لی دده

۱۱

منداله کانی رۆژه لات
 چووینه گه شتی نوستن
 لهم خه ونه دا به چی ده گهن
 (.....)

(.....)

دایکیان پیتلوی گهرم لیک دده

(برژانگی نهستیره و برژانگی نه و په نجه یان تیک هه لکیشا برژانگی
 نهستیره نهرم نهرم په نجه ی به ره و به یان کیشایه وه بو شایی پیتلوی نه و پر
 بووه وه چوه قوزاخه ی نیفلجی نوستن به بینینی یه که مین دیمه نی خه ون
 رووبار له شووشه ی په نجه ره ی ده کشا په یکه ره ده موچاوی تیدا ده شوش
 هالای هاری له ده می ده ره په ری دارستان بیابانی داخراو بوو گورانی
 تیدا نه ده گوترا)

منیش که لکیشی نابین

به رزی و نرمی

ژووری خودم پیتلوی په نجه ره ی که وتوو

دهرگای خه نجه ر

میوانداری شه وی مردوو

نیوه چاوی پی نووقاندم

چرام له ژیر تابلۆ داگیرساند

جغاره یه زدانی کپی

(.....)

(.....)

له دهره وه

(با زلله له روومه تی درهخت و شه قام و په نجه ره و دار تیل و
 هه ژاره کانی ناو کۆلانه جوانه کان ده وه شینی دروشمی دیواره کان یه ک به ک
 ده که ون یان منداله هه ژاره کان له دیوار دایده پچرین ده یئالیننه خویان)

خه ونی ناو نه و هه موو دروشمانه

نه گهر هه بی ده بی چی بی

.....)

(.....

دهرگای خودم

له پرووی تابلۆ و جغاره و چرا داخست

چوومه دهري

منی و پرو کاسی سیرپانی هه لدير

(بئێ ئازاوهی کۆلانه جوانهکان ئههه بلیمه ته رامارهی ناو تابلۆی

ژووره که مم هونه رمه نده که به هه له پیشکیشی کردم ماوه یه که نهه رامانه یم

له بیهیر کردنه وهه مراندووه خه ریکم بیهیکنیم بیهیکنمه پیاسه یه کی دهه وهه

رۆژئاوا)

پێکی کۆلانه ناشیرینهکان

سهه رسامی کهن

بخه ویتته وهه

ناریکی کۆلانه جوانهکان

ههه راسانی کهن

پێکی ناخه وئ

ناریکیش

کۆلانه جوانهکان

درۆ و شههه و دهسته مۆ بوون دهیانپاریزی

کۆلانه ناشیرینهکان

مندالییه تی و دهسته مۆ نه بوون و پاکی

۱۲

خه تیکم له گه له په نجه کانی رووبار جووت کرد

په گه کان ئاوه کانیان دامه وهه

که پزانده بوومه بنیان

(بالنده کانی ناو پرچی په گه کان بالیان کرده وهه و دوور کهه وتنه وهه

نامه یه کیان به لکی داریکه وهه بۆ جیهه یشتووم یه کهه م دپیری کیژه هه ژاره کان

ئیهن پاشاکان کۆلیته کانیان پیس کردین)

منیش په گه کانی خۆم گواسته وهه ناو ئاوه

مالم له ناو که له که

منداله کان گه مان ده کهن

(گیای که ناری که له که کهه ده رین له وهه نه وزی چاوه پروانی وشکی ده کهه مه وهه

له نامه یه کهه م بۆ بالنده کانی ده نیترمه وهه)

پاشاکان له ناو لوولی ماری کهه وی ده سترن

کیژه خرۆشاوه کانی پاژنه پیه ته قیو

سهه مای خۆشین

پاشاکان له ناو لوولی ماری هه ده خه ون

کیژه بیزاره کانی پاژنه پیه دایساوه

سهه مای ناخۆشین

پاشاکان گوله گه نم

بهه سینگی کیژه خرۆشاوه کان وهه ده کهن

پاشاکان گوله گه نم

لهه سینگی کیژه بیزاره کان ده رین

ئهه سهه مای ترپه ی پیه ته چ ده نگه یکی ترسناکه

ئەي سەما تېرەي پېت چ دەنگىكى پرووناكە

۱۳

پېت لە كام درەخت دەكەيتە رەگ

سەرت لە كوئى

بەسۆزى سۆراخ ژەھراوى كراوين

ژيان برىتېبە لە ساكارى و ئالۆزى

ماوەتەوہ

ئەو گومانە بپارىزىن

۱۴

تەرمېك لەسەر شۆستە پاكەت دەفرۆشى

۱۵

پەنجە گەورەي پېم مرد

پەنجە گەورەي دەستم ژيا

(مارىكى پەلكە زىرپىنى كلكى ھەوہسى لەگەل پەنجە گەورەي دەستم

خەواند كەللەي ھابىلى كوردە ھىلانە ھىلكەي تېدا ترووكاند قابىل خواردنى

كۆمەلېك سەدەي لەناو لوولاقى ھابىل خستوہ)

پەنجەي گەورەي پېم ھابىل

پەنجەي گەورەي دەستم قابىل

(ئىوارەيەكى دواي باران پەلكە زىرپىنە مندالېكى بلوتېرۋوشى فراند

پىلاوہكانى لەبەردەرگا لى جىما پىلاوہكانى بۆنى بالندەي مردارىان دەدا

پەيامبەرىكى سىر لە دوا نامەي بەرزى و نزمى دېرەكان لە دەستى چاوى

بەربووەوہ)

گېژەن لە تووكى بالندەي مردار

چەپۆكى شكا

مەلەوان گۆرانى پەرىنەوہي گوت

مانگى پەنجە تەزىو

لە تووكى شەمشەمە كۆپىرە گەرم بووہوہ

ترىفە كەنارى بوون

كەنارى بوونى

شەركەرىكى پەنجە لە شەرى خووساو

لە نىوانى ئەم بەرى شەرى و ئەوبەرى شەرى

پەنجەي بەئاوى دۆزەخ كرايەوہ

(ئىوارەيەك تەلىسمى مەسىح بنمىچى ژىر زەمىنى ھەلكىشا ئەو فووەي

مىرەمى دووگىيان كورد قۆرتەكەي پىر كوردەوہ مندالەكە ھەتاو دەستى بۆ

راوہشانە خەو بەرى دا پىلاوہكانى بەپىتى گچكە ببوونەوہ)

زەنگى لاوانەوہ

تاسەي

بىنن

چىژ

بەركەوتن

بىستان

بۆن

بەھىز دەكات

ھەتاو گەرم داھات

ههزاران ئاره زووی بیباک

له دۆزهخ دیل کران

ئهفسانهی دۆزهخ دهته قینمه وه

(ئاوازی ته قینه وه بالندهی مردار بالی هه لدا بۆ ئه و بۆشایییهی

گهردوونی تیدا بالق بوو دیدهنی له چه مانه وهی خاچ پروو خوش کرد مانگی

هه لاتوو ده رگاوانی بۆشایی)

مردوو مانگی ئیستای که وتوو

له کۆلانی ئاینده و رابردوو

که مان له گه ل دره ختی نهیینه ده کات

۱۶

پرووبار ده می دا پچراوی ئاده

به رده کانی پۆخی

ددانی که وتوو

که لاهه کانی مه مکی حه و

مندالی لاسار له ناوی

ئاوینه له پۆژ راده گری

چاوی بالندهی پی دنوو قینن

(له نیولنی دوو شاتان کانیه کم به تهرم کویر کرده وه چوممه گه شتی شه ر

و دژواری بارانی هه وری ته نک و ئه ستوو له ردینم جوگه یان کرد له

چه ناگه م ده رچوون گه رامه وه شاتانه کانی ئه و به ر و ئه و به ری کانی گوپکه یان

نارنجوکی دا کیژه هونه رمه ندیک پیشنیاری کرد شریتی به که مین

پیشانگای له که لاهه ی مه مکی حه و له ده می مقه س بنی په نجه کانی بۆ

نارنجوکی نارد له گوشه یه کی که لاهه له هه وای دا په نجه کانی فری دا تابلۆ

هه لیزرکا ئاده میزاده کانی ناو تابلۆ له ده می جوگه که میکیان پییه کانیان

به ره لالی ناو ئاو کرده وه که میکی تریان ده ستووتژ ده گرن که میکی تریشیان

ئه لقه ی له ئاو هه لده هیته له په نجه ی هه لده کیشی ئه لقه ی نارنجوکیشی

به ددانه که وتوو ه کانی ئاده م تونده وه دایه کارگه کردیانه ئاسنی سه ر زیرایی

کۆلانه نوستوو به خه به ره کان منداله کان پریان کرد له هه وای تی

ئاو ره بوون)

چاوی بالنده له ئاوینه کویر

کویر هاواری که وت

۱۷

خواه ند

له مانگ نزیک بووه وه

شه و له ناو شیعیکی به کیش و سه روا دانیش

۱۸

گای فی لیها توو

به ده نگی ئاشنا مانگ هه لفرینه

۱۹

به لیتی په نجه ره

چر نوکی که واندوو

چاوی مورووی له رو خسارم نقوم

به ناگایی

بیره خه و

نوستن

دهژميرئ

گهमेى ئيواره

ئاسوودهىي

تارمايى سۆز گهچلئين

سپ

كهوى له درهختى خهنده مردوو داتاشراو

مۆسيقا له ئەنديشهى پشكفت

بالى له سهرى سال داوى

پهردهى قهرهويلهى

ئەو يادانهى تاسه خاو دهكهنهوه

لهناو چلهكانى

پهيامى گهلا پيئين پهريشانى كردوون

كهو

پهرده داداتهوه

لاش دهداث

گلۆپ دهكاتهوه

دهمريتتهوهش

قهيتانى پيتلاوى ميتوان شل دهكاتهوه

تونديش

قهفەسى كۆلانهكانى رۆژههلات

لكى پهنجەى مندال

قهفەسى كۆلانهكانى رۆژئاوا

لكى ئاسن

(كهو له كهله گهرمى گهراڻ بالى شۆر كردهوه جوانى و ئالتۆزى دهنووكى

قاسپهى پيى ليكنا تهپلهى جغارهى راکيشايه بهردهمى دنكه زهنگيانهى

چاوى بۆ ناو تهپله شۆر كردهوه ئاگرى جغارهى داوهشاندى رووبهري بازنهيبى

تهپله دووربانى پيکهوه گريدان و ليكبوونهوهى جهمسهرى سهروو و

خواروو بوو بهئاگرى جغارهى دووربانى كون كرد خۆلهميشى له كون

هيشتهوه ههور گهوالهيهكى دا برووسك شههيد بوو كهويش بهتوندى بالى

ههلدا موروهكانى چاوى كهوته دهستى مندالتيكى گۆرانبيپيژ)

گۆرانبيپيژتيكم سهرسام

لهناو كفن يان كهژاوه

گۆرانيم ون

ژوورم له

ئاگر

خۆل

ئاو

با

كهپكه مار بنميچى

پانكهم پيوه شۆر كردهوه

چاوى ئەستتيره له هيلهگى پهنجهره كوئير

فرميسك بهرهلالا

بهدلۆپهى

بهردى حهوشه ههلكهوه

كهو مهلاشوى كانى ههلداپهوه

پیتیه زیبونه کانی مندالّ تییذا نازاد
 قولپیی هه لفقولان به نکالی بازنییی دا ددهات
 په نجهی ردینی مانگی لی گیر
 کانی ویرانهیی تاسهی تریفه
 تریفه کویتسانی گیا نوستوو
 ئەستپیره به دهستی راست بگه شپته وه
 گه شتم نا
 به دهستی چهپ بکوژیتته وه
 گه شتم نا
 گه شتی
 نا
 نا
 پیتیه کانم دهسپیرمه ریگا
 پرچم به شه وئی ئەستپیره تەر
 په ری کهوم له په نجهی پیم گری دا
 گویم له دهنگی مندالانهی ئەستپیره یه
 که هاوړتی چاوی راستمه
 پیم ده لی له بهر زایییه کان راوهسته
 بهردی شوینه واره کان پیت ده لین
 فهرموو بمان خوینه ره وه
 چرایه کی هه لّخه له تینه ر
 که هاوړتی چاوی چه پمه
 دهیه وئی سیوی ئادهم

بهاویتته بیر یوسف بیخوات
 قسه نهسته قه کانی باوکی
 له یاداشتی بسپرتته وه
 چاوی گه شت
 که لای ناو په رداختیک ئاوه
 به خشنده بیخواته وه
 له که لینی په نجهی مندالّ
 که لا غلۆر ده بیته وه
 خواوه ند بوئی ناگیری
 له ناخ بهرده بیته وه
 غاری دا
 سیبهری نه مریی دوور که و ته وه
 ئاویلکه ی چاوی وشک بوو
 سه ری به گرانی خسته نه رمایی شانی
 له رۆژ راما
 (۲۰)
 لاری و ستوونی رۆژ
 سیبهری کورت و درێژ و تنک و ئەستووور ده ریزن
 سیبهرم ناشت
 هیزی خۆم دایه تارمایییه براده ره که م
 میژوو بهرسته بوون
 پیتریم
 ئەمرۆ له دایک بوو

کوئیری شوین جوانییه
مندالّه هونه رمه نده کان
برزانگی شوین دهرده کیشن
کۆسه یی کات جوانییه
کیوی جوانی
شه پۆلی با دهیکوژی
کیوی ناشیرینی
دهستی رهش دهیژیینی
مندالّه کانی رۆژهه لات
گولله ده زانن بۆن کهن
مندالّه کانی رۆژهه لات
گولیش ده زانن بته قینن
سیمای کات هه لیزرکا
ئاوینه ی شوین گه چالا
مندالّه کان گۆرانییان ماوه

۱۹۹۲-۱۹۹۳ هه ولتیر

دوینیش لیم تۆرا
کات لکه داریک بوو
قهله رهشی
دهنووک ئاگر
چرنووک خۆل
بال ئاو
سینگ با
بو هیلانه ی خوی بردی
شوین لکه داریک بوو
قهله رهشی
دهنووک ئاگر
چرنووک خۆل
بال ئاو
سینگ با
هیلانه ی خوی تیدا دانا

(ئهو شه قامه ی ئیواره جوانی لیبه وه به رسته ی ته ماشام وه ده کهم به هه مان
شه قام لۆژه لۆژه ده گه ریمه وه ناو خانووه ناریکه کهم مندالّه کان شیرینی
دهستم وهرده گرن به پروومدا پی ناکهن)

(ئهو شه قامه ی ئیواره ناشیرینی لیبه وه له رسته ی ته ماشام فری دهدهم
به هه مان شه قام لۆژه لۆژه ده گه ریمه وه ناو خانووه بلورینه کهم مندالّه کان
شیرینی دهستم وهرناگرن به پروومدا پیده کهن)

مندالّه هونه رمه نده کان
برزانگی کات دهرده کیشن

پڙهانی کولانه کان

به لآم چلکی دووکه ل بوو ته پیستی په نجه کانم
 من نهوه ده زانم
 منداله کانیش
 گوره پانیک پرد دروستی کردوه
 کومه لیک لاشه ی ددانگری کورکروونه ته وه
 تهرمه بهد و بلحه کان
 به کاره بی هووده کانیاں بیزاریاں کردووم
 سندووقی تهرمه کان
 له ئیسکی پشتی کیسه ل دروست کراون
 نه و کاتر میوه ی کاتی چیش لیتنایان پی ده زانی
 زیاتر پیوستیان پی نه بوو
 چاوی ترساندم
 ته سلیمی هه ستیک ده بم
 شتیک له گیانم رووده دات
 مادام مه حکومم به وه ی
 بچمه باخچه ی حه وشه و گهره ک
 له سه ر کورسی حه یزه ران دانیشم
 یاداشتی نه و ماسیبه بخوینمه وه
 له کتیبی زینده وه رزانی ناشنای بووم
 خوشی له جوگه له ی شه قامه کان بووه برادره م
 رینوما بیم کرد
 له گه لمدای بیته شاری نهینی میوه
 زمانی ته نکى که له باباه له خه و ما وه کان داخ بکه یین

کولانه کانی زهوی
 بیرکردنه وه جهنگی کی ناسویبیه
 نازایی و نازادیم تیبدا خه و اندووه
 کاتر میوه ده خاته دهستی
 دره خته کانی نه مبه ر و نه و به ری شه قام
 پانتولیکى نا وریشمینم له به رد ابوو
 له نا و باخچه ده رویشتم
 باخچه ش خه ونی ده بینی
 ملپیچه خوربیه که مم له سه ر لکه کانی دانا
 بی شو مار جگه ره م کیشا
 په نجه کانم به دووکه ل زهره بوون
 کاتی ناخواردن ژن و منداله کانم
 ناره زوویانه دوور له من دانیشن
 نه م نهینیبیه م بو ناشکرا نه بوو

به تهنیشتمان تیده پهری
 شانیهک له پرچمان نادات
 کبشمه کیشی شه پۆلی سپی له ناو ئاوی شین
 ههناری سوور کرد
 ده نکه کانی بدهینه ده ریا
 که ناره کانی ده بنه دست و پیمان
 پاسه وانیمان ده کهن
 ئه سپی ئاوی له داخوریانی دل کورتتر
 ده ریا دایه دست
 میتشکی گۆشی
 چاوه کانی بچووک بوونه وه
 سه رکز ئه م ناوه ی جیهیلا
 ئه سپی ئاوی به تووکی خورمایی داپوشراوه
 شه مشه مه کویره داوای لی کرد تووکه کانی بداتی
 ده یه وی بجیتته گهشت و باله کانی نه په نمی
 له فرینیک پرووی خوی خوش کرد
 دایه قاقای پیکه نین
 پیشیله بهک خاوه نی ناو مایکی ساکار بوو
 به سه ر پردی شووشه په ریبه وه
 له گه ل تارمایی خوی
 ریکه گوتنی ده روونیان مۆر کرد بوو
 له خه یالکی هه لئه تینه ر خرؤشا
 بیباکانه ده می له بن زگی خوی نا

بو ئه وه ی بفرین
 بفریت گویت له گه تووگی دلۆپه کانی باران ده بیت
 له سه ر ئه وه ریک ده که ون کی بشۆنه وه
 گریا
 فرمیتسکی به پرچی سپی
 ئه ی پرچی ته ر بهه بال ده توانم بفرم
 خانمی ساله تیهه ر یوه کان
 جانتا پیست تیمساحیه کانیان
 له سه ر میزه که م داده نین
 به ده مه بو له دینه وه ناو ساله کانم
 لاپه ر یه ک خوی به خشنده کرد
 بۆم نه خوتیند رایه وه
 به نا رازیبوون میتوژی نایابی مام زۆرابی خۆلای کرد
 خه ونه کانم وه کو ئیسکی بی گوشت
 له گۆر هاتوونه ده ره وه
 قسه له گه ل
 خه لکانیکی رهند و میرخاس و په نادار ده کهن
 که خه ونه کانیان پییان ده لین دلخۆش بن
 دیواری گه راجه کان رووخانه ده روونم
 به هانه یه بو ئاماده نه بوونم بو گهشت
 تابلوی ژووره که م گوتی
 ئیمه به دریزایی ژبان ریکه وتنیکی ده روونین
 دایک به عه لاهه یه ک به فیره وه

ئىيمە لەناو نوئىنى سروشت
 بەنارىكى و خواروختىچى راکشاوين
 لە ئاوينەى ژوورى بەکرى بخەوين
 ناتوانين خەون ببينين
 کرم
 بەلگەنامە و
 ناونیشان و
 دەفتەرى ژمارەى تەلەفۆن و
 ياداشت و
 نامەى برادەرەکانى خوارد
 دايکمان شمشىرى باوکە چەتەولەکانمانى
 لە پەرى مەلۆتکەى پىچا
 لەناو ئەو مەمە شووشانەى پاراست
 بەمندالى شىرى پى دەدايه ئىيمە
 بايهكى خوشى گەمە بەمىلى پرووگەما دەکات
 پاش کەمىكى دى دەگەينه
 ئەو پرووبارەى نەهەنگى خەوالووه
 بەتەماين ئاوى تىدا بخۆينهوه
 پىيهکان لە کەنار دەپارىزين
 کەنار راپۆرت لە پىيهکان دەدات
 ئەو نەخشەبەى بو دروستکردنى يەکەمىن
 خانوى نىشتەجىبون کىشابووم
 لەسەر گەلاى پانى قامىشه پاسەوانەکان رايدهخەم

تارمايى سىبەرى خۆى کىشايهوه
 ئەمىش سەركز ئەم ناوى جىهتلا
 شەرم گەرمایى خستە سەر دەموچاوى
 دەست و پى و باليان
 بەسەر زەوى بلاوکردوونەتەوه
 ئەو زەوبى بههەموو قوربانىبەکانىهوه
 قسەبەكى نەگوتراوه
 ئارەزووى گەرمى بو خۆخستنه پروو هەيه
 کورسىبەك
 بەهەلاوگىرى لەناو كىلگەى پرتەقال كەوتووه
 وەرىدەگىرم و دادەنىشم
 سامانى هەستم
 دەكەمە ناوىك و لە هەموو شتىكى دەنىم
 ياداشتى ماسىبە برادەرەكەم دەخۆنمەوه
 بو دلنەوايى ئاوى ناو گولدانەکان
 ياداشت و رەنگى نقىمى ئەنگوستىلەى ئەنگوستىلەوان
 بو هەنگە پاسەوانەکان دەنووسمەوه
 بالندەبەكى قۆلبر بەئاسمانى ئىره تىبەرى
 سىبەرى خۆى لای ئىيمە دانا
 هەموومان سىبەرەكەمیان بەمالى پشوودان زانى
 پەنجەرەبەكى پانوبەریمان بو کردەوه
 لە پشت ئەم سىبەر و پەنجەرەيه چیمان پى دەكرى
 دەتوانين پىوهندى بەكۆهە بکەين

په نجه كورت و درېژه كاني جادوو نارايشي كردن
 گوښكه يه ك مورېه بای هه نجير داو پينه بهر باران
 پاشا گه نجينه كاني ده بنه ئيسكي په پروسليمانه
 ده بيه خشيته پيرېژنيك
 كه په نده ساخته كان له خوې په روه رده ده كات
 پيرېژنيش به سهر و قژيكي بڼه وه مرد
 لوكه ي ليفه و دوشه كي
 بالنده ي هه لڅه له تينه ر كرنی به په روبا ل
 توپيكي لاستيك هه لده
 رېك خراوه كاني ئاسمان ياری پي ده كهن
 به و په لكه دارانه گه مومان ده كرد
 له په لكه زيرينه به ربوونه وه
 ده ستي ئاگرمان ده كرده قوماش
 حيكمه تي نه گهر برژين
 ده گه ين به كويمان لي ده نووسي
 وه فادارتم ئه ي كوچي دژ
 له پيناو هيشتنه وه ي تواناي رويشتن
 له م ئاره زوو كرنه هه مومان بي دهنگ ده بين
 ژيان تاوانباره بيرده كاته وه
 به ردي پرسيار له ژير باليفه كانمان داده ني
 ئيمه هه مومان وه ك به ردي پرسيار پرين له
 سكيچي واق وړمان
 رېنگاي پېچاوپېچ

بېر ده كه موه
 موزه خانه يه ك
 بو په روي مه لوته كي ي و مومه شووشه كانمان
 بوار په خساندنيك
 بو دزيني شمشيره كاني دايمان به پيروژي پاراستوويه تي
 باخچه ي ماله كه م چوارگو شه يه كي گه وره يه
 شوپنيك بو روه كي دلخوشي سبه ي خوش ده كه م
 نه و سبه ينيه ي بازرگانه كه كړي
 به ئامانه ت لاي ئيمه ي دانا
 پيشماني گوت ده ستكاري مه كهن
 له ناو كوني دهرزي كفن دروو داده نيشم
 غه لبه غه لبي داستانه نه گيتر دراوه كان
 ده كه م خوييني خه و تووي هاوړپيه نه مره كانم
 خه بالي تيدا كو ده كه موه
 دلي نه و ئاوه په ستانه ش ده ده موه
 به پيستي شه قام دهرژين
 دلگرانن له زه وي نايانپارزني
 نه ي هيزه كاني چلچراو فريا
 ئاوازي نه و ئاگره خوشكه ن
 چاوه كاني هه لو له تهنيشتي داده نيشي
 گله بي له باله كاني ده كات
 شه ميبي باله كان توانه وه
 كونه كاني جواني له ئاسمان كرديووني

پاشماوه‌کانی تیدا پیشکیش ده‌که‌م
 سیبوریم پی دین
 بیره‌وه‌ری یارمه‌تیمان نادات
 که‌س و کارمان
 هوئیکی گه‌وره له و به‌ردانه دروست ده‌که‌ن
 که هاویشتمان به‌لنده‌کان
 میوانی دووره‌ده‌ست و خانه‌دلمان دی
 له خانووئیکی پشت‌گوئیخراو گالته‌وگه‌پ ده‌که‌ن
 نه‌و ده‌ریاوانه‌ی
 ره‌وشت فیتری ماسیبه‌کان ده‌کات
 ناموژگاری کردم
 قفلی کوتایی ئاوه‌کان په‌ستت ده‌که‌ن
 پرسپاری به‌هله‌بردنت
 بو له‌ناو په‌رداخیک ئا و ده‌تویننه‌وه
 بیخوبته‌وه
 شووشه‌ی په‌نجه‌ره ترسناکتر ده‌بن له ئاسن
 ئا و سزا ده‌دری
 تیشک دزیکی راهیندراوه
 له غه‌فله‌تدا پیناسه‌ی له گیرفانی ده‌ره‌هینام
 تا نه‌توانم له ماله‌وه بیمه‌ده‌روه
 ئاوینه‌ی ستایشکراو چاوی هه‌لخه‌له‌تاندم
 لاروله‌نجه و نه‌فسوونی ئومید ماندووی کردووین
 پرۆزه ته‌واونه‌کراوه‌کان داویمه‌بیر

خرۆشانی پلینگ
 پاکانه‌ی شمشیر
 شه‌رمی خودایی
 دلپاکی به‌هه‌مه‌ند
 چالاک‌ی په‌رگیر
 که‌مانچه‌ی و تووئیژ
 بانگه‌وازی بیباکی
 ته‌نیایی وینه‌دار
 چرای باخچه‌کان میوه‌ی نه‌فسانه‌یی دروست ده‌که‌ن
 ده‌یکه‌ینه نۆبه‌تداری گه‌نجینه‌کان
 نه‌و گه‌نجینه‌یه‌ی له خولیکی یاری پیشپرکی
 دۆراندمانه یاریزانیتیکی مه‌نگولی
 ئاوی رژاو و خوینی پژاو
 شه‌ری چاره‌نووسیان تیدا مه‌بیوه
 با ناو‌بژیوانییان ده‌کات
 تاوانباره ئیمه‌ی له‌بیر نه‌کردوه
 ده‌توانی به‌و پیتانه بمانووسیتته‌وه
 که ژبانی لی پیکنایه
 که‌سوکارمان بالنده و ئاژه‌له شیرده‌ره‌کانن
 له ژیر نه‌و بنه‌داره‌ی نازمان ده‌کیشی
 بالنده‌کان کردووینانه‌ته‌مال
 قه‌پیلکه هیلکه‌ی ترووکاو بوونه‌ته پاشماوه
 پیشانگایه‌ک ده‌که‌مه‌وه

له هاوولاتییان وهگرتهوه
 بهتانی تهنکی دانی
 زهوی بالق بوو
 ستایشی دار و پهردوی
 ئاسمان و گهرمبوونی خوینی ناویرانی دهکات
 گیای پاراو و وربابوون تیکسمر
 چهقویهکی دایه برادهرهکهی
 پیی گوت
 دهتوانیت لهم چاله بچووکهی ناوچهوانم
 ئاسمان بنیژی
 ئیمه همومومان بهفهرمانی سروشت
 تیکهَل خوینی رژاو بووین
 بهپیسبوونی جلهکامان
 زانیمان زهرهلمان لی کهوت
 ئاو بشوینهوه
 پاشان جلهکامانی پی لهکهشور بکهین
 با بتهکینن
 ئهوجا ریگای بدهین جلهکامان وشک کاتهوه
 پیشیلهی چاو رهنگاورهنگ
 ئیستا دهتوانین
 له شهقامیکی بهئاسایشی خهیاَل سپتدرارو
 رابردویهکی دوور بکهینه بابته
 له چاو و بروی قهلائی خانهدان پیاسه بکهین

بیوسف تهواویان دهکات
 ئه و ئومیدانهی نهمتوانی لهناویان دانیشم
 باخچهیهک بوون له و خانوهی
 قهرهویله و
 میز و
 کورسی و
 رادیو و
 دیوان و
 قاوه و
 سیبورویت لهناو دانان
 گیای نهمریی ئاگر دزی فریو دا
 قیامه تناسهکان ویزدانی زهوین
 بهنهینی پهنجهره سهرگهردان بوونه
 پهنجهره بهردهوام
 بهدهنگیکی ئارامهوه بانگمان دهکات دوست
 خوا گرشه گرشه ئهسستیرهکانی
 بهمنی جوانی ویست فرۆشت
 دهست وهشاندنی گهواله و برووسک
 ئامادهیی تهواوی ئاوازهکانن
 باران گۆرانی پیکهوه گوتنی هر همومومان
 ئاو له ههناوی ههور
 بهشکومه ندیبهکی میهره بان خرۆشاوه
 بههار لیفه ئهستورهکانی

بۆ بەرزاییبەکانی شاری خانەدان پاتدەهین
 لە دەرەوێ کلاوی چۆلەکە
 گەمە لە گۆرەپانی بەرگری سەرنج پادەکیشیت
 سروشت دەم کراوێه
 ئاگری فرۆفیلەکانی
 پەنگا و پەنگبونی تاوس سارد دەکاتەو
 ژووریکێ لاکیشەیی بەقەنەفە پر کراپەو
 چاوی سێ کردم
 تەمومژیک لەسەر چاویلکەم کۆ بوو
 سەرنشینەکانی مردوون
 تەماشاکەرەکانیش بەزۆرەملی پیدەکەن
 لەو مالهەدا کە باخچەیان هەتاوی زۆر
 ژنەکە خەریکی دروستکردنی کێکە
 کشمیشی لەناو فرنی تەباخەکەیان بلاوکردووە
 کەوێنتەرە بۆیە کالبووێکە کردووە
 لەگەڵ مێردەکەیی هاتنە ناو باخچە
 کە بەبۆنی خێزان هەوای خۆش بوو
 چا بەکێکەوێ چێژدار بکەن
 ماریک کراسی لە نینوانیان دانا
 خۆی بەکرتیمی کێکەکە شێلا
 سەرگەرمی ئاشقبوونە
 فیل شفرەیی لە ددانم دا
 خۆینی بی پەرایی دروود و تاجی باب و باپیرمان

نەمتوانی لە ئیوارانی ناو هەولێر جی نەمیتن
 نامەپەکی دلتنەنگ بۆ ئەو دۆستانە نەنوسم
 کە بەدرۆی پتەو
 کەشکۆلی خێر و سۆز لە گەرۆوی بالندە دەنێن
 بالندەکانیش لە جامخانە
 نەپینیبەکانیش لە جامخانە بێباک دادەپلۆسین
 بەو مێهرەبانیبەیی بەکتر پازین

کۆڵەکانی ئاسمان

بەختەوەر بوون
 بلوێریان چالاکێ خستە دلێ سواری بەبەرد بوو
 ئەشق پیتی لە شوێن پیتی خوا نا
 هەستایە سەرپێ
 خۆی بەهەموومان نیشان دا
 عەودال بووین بەدوای ناسین و پێشوازی
 زەنگی دەرگا لە ددانی فیل دروست کراو
 چاوم پێش جەستەم ناردە ژوورێ
 قادرمەیی پێچاوپێچ پلەکانی دەجەنگین
 کەرته مۆمیک محەجەرەیی کردە نیشان و ناو
 دەستی خەزنەیی نیشان و ناو یارمەتی دام
 پێپێدراو و ری پێ نەدراو
 هەرا و زەنایەکی جوانیان کردووەتە
 مارش و دەبیتە هیما و توانا

پڙايه ناو لانک و قتووی دارینی پایپ و چه رخم
 خوینی مردووان که زهوی پت ده سووړی
 هونه رمنده تابلوی تازه باری پت هاوړه ننگ ده کات
 ددانه که می له نیوانی ژن و میړده که دانا
 مار به په له کراسی کرده وه بهر
 له ناشقبوون په شیمان بووه وه
 ناسمانیې ده لیت
 کی د پروات بو قوولایی زهوی
 زهویې ده لیت
 کی د پروات بو قوولایی ناسمان
 نه وهی باوهر بهی پت بهر ویشتن نائومید نابیت
 درووده وان خه لاتی گیانی خوی پت ده به خشی
 تا هیز له پیتاوی دهسته و دامه ن بووه ستیت
 پروباری پر زینده وهر بو مه له وانی به هیز
 شهوی فینک و به نه ستیره ی سهر او کاروانه
 من ناوینه ی نه زموون پالاو تنم
 وهره بهرم ده ماره کانی پیکه اتنی چاوت ببینه
 خوینی ره چه له کپارتیز تیبدا پل دده
 تای بوومه له رزه ده موچاوی زهوی سوور کردووه
 له نازتکی پاراو پرچی به پرووشه ته ربووی راده وه شینتی
 مار راهینه ری تیبی موسیقایه تی
 نه ی موسیقا نازی نه خوشی زهوی رابگره
 هه وری له خوری چوو له حوشه ت

ده زی و گولنه جو و گهنم
 له و رستانه ی له ده می قوربانیبه کان جیماون
 په رزینت بو ده که ن
 دواي نه وهی تای بوومه له رزه زهوی بهرده دا
 کویر
 که ر
 لال
 چاک ده بنه وه
 ناو دهرزیتته باخچه ی مالان
 گولنه کان گفتوگو یان له گه ل
 میوان و په یزه ی پاک کرده وه ده بیت
 شهونم خواردنیا ن ده که ن
 باخچه سه روک خیزانی ژیری ماله
 رژی له دایکبوونی منداله کان ده زانیت
 شه مه
 بیر ناکه یینه وه
 په کشه مه
 دهرگا داخراون
 سروشت به دخووه هه تاو و خوناو چه واشه ده کات
 دووشه مه
 باله خانه یه کی ناسکه
 کاترمیره کانی خه وتوون
 په رده ره نگا و ره نگه کانی هه لنه دراونه ته وه

دهكړئ ئەم پەردانه بکړینه ئالای
ولایتیکی تازه ناگرووو تیدا کرایه وه
سپشه مە

پیره مێردیکی ئاشقه
دیواری ماله کانی نووسیوه
ئەمڕۆ داخواری کیزان قەدەغه یه
چوارشه مە

بایه کی شیداره
چاویلکه کانی لیل کردوون
دروشمی ئاشتبیه کی ساردوسپی پی ناخویندریته وه
پینجشه مە

یه کپارچه ئاگره چایه کی پی گهرم ناکړئ
دانیشتن چا تیدا دست گهرم نه کاته وه
نابیته یادگاری و بریاری لی وه رناگیری
ههینی

نامه یه کی ترسناکه پۆسته خانه ناویریت بیگه یه نیت
رۆژتیک کو ده تابه کان دوا ده که ون
وه رزه کان جاری چاودیریتان
به ناوچه وانی گورگ هه لوانس
زستان کو ده تایی له به هار به هاوړتیکانی ده گه یه نی
به هار له پایز ده بته قینیته وه
پایز گه مه به به ختی هاوین ده کات
هاوین شه مشه مه کویره یه که

گوانی له ده می بیچووه به خته وه ره کانی لیوړتیزی شیر بوو
دایه دراوسپکانی
ساله کان ئیوه نه تانتوانی
هه لویه کی چا و بریقه دار بکه نه براده رمان
هه لۆ وه ک باجگر مایه وه
واز له رووباری هه فته ناهینین
له ناوی مه له ده که یین تا ده بیته کانی
رپینووس و ریزمانی نه مری و هاوواتای
بو هه همیشه یی خرۆشمان به رز ده که نه وه
کۆرسی هه فته یین
گۆرانی له ده م
وه رده گرینه وه
هه فته پایته ختی به رفه رمانی مانگه
ده مه وی بچمه پانایی زهوی
به ئاره زووی خۆم پیدایا بسوورپیمه وه
دوای نه وهی
حه وزی مه له کردنی هه وشه بچووک بووه وه
جانتام له زینی پایسکیلم به ست
چوومه سه ر رووباریک
ئاره قم به مه عکه رۆنییه وه خوارده وه
خا ولییه که مم ته ر کرد و کرده که پری سه رم
که میتک کولیچم خوارد
ئهی به ئاگایی دیکتاتور

پښگام دهدهیت به ئومیدی خهون بنووم
 خهون هیزی رزگار که ره له ژیان
 نه و ژنه ی له سه ر پرو باره که
 سه تلنیک جلی گوشراوی به دهسته وه بوو
 بینی که ف به لا پرومه تیکم وشک بووه ته وه
 هیزم نه ماوه بیتراشم
 دلای دامه وه
 ئیسفه نجی میکیاجی دهرهینا و پاکی کرده وه
 هه موو سوورایی ده موچاوی
 داچو رایه شوین پییه کانی
 فه رمانیکی نیشتمانییه
 شوین پییه کانی بکه ین به شاری خانه دان
 نه ی هیزی زه ی
 ژنه رال فه رمانی به هیزه کانی داوه
 خو ئاماده بکه ن
 بو گه مه کردن به قه رتاره یه ک میوژی مام زو راب
 پیره میردیک له باخچه سه ر خو شه
 تیکه ل به به هه شت ده بی
 گه مه به و خو خ و هه لوو ژانه ده کا
 دوا ی خوار دنه وه ی ماوه ته وه
 ده یه ویت بیها ویتته ناو قه رتاره ی فریو و فرین
 ناده م له کو لانه کان
 کیژتکی گه رمی پی هه ل خه له تینی

زانیاریه کانی ته رایبی ناو ده م
 بکاته توانای فیربوون
 گیان و هه سته کانی ریبواران
 له شه قامه قه له بالغه کانی
 شاری خانه دان که وتوون
 فیل پاسه وان و چاود پیرانه
 نه سپی کوره گه وره ی
 مال و ناوینه ی جادوو گه ر
 له پیشبرکتی گه مه کردن
 به میوژی مام زو راب و تیکه ل بوون به به هه شت
 بوون به برادر
 ناوینه ی جادوو گه ر
 ره فتاری توندوتیژ و ده م پیس بوو
 له گه ل نه سپی راهیندراو
 گوتی په له مه و له ناو سه د نازار و سو راخ ده تلیمه وه
 ناهنگی شه وی له دایکبوونی شاری خانه دانه
 منی داوا کردو وه مؤمه که به ناگر که م
 شاری خانه دان خرؤشا
 له ناو رووناکیدا خه ملا
 دیواری یانه ی ناهه نگ
 به هه لواسینی یادگاریه کانی رازاوه ته وه
 دانیشستوان رژاونه ته باخچه ی یانه
 یاداشتمه ی شاری خانه دان

دەخوئىننەو و سرودى ستايش

هېزى گوى دەپالتيوى

لوولە ھەلەم لە كونه لووتى ئەسپ

بوون بەدوو شەقامى راست و چەپ

بە لەفافيەك سەرى پيچاوتەو

خويتن لە لەفافەكەدا

تابلۆيەكى دروست كروو

تارمايىبەوان قەمسەلەيەك

لەبەر مندالتيكى ميژ بەدەست دەكات

بەپروژەي ھەرا و زەنايەكى جوانەو

دەچيئە ئاھەنگى شەوى لەدايكبوونى شارى خانەدان

لە شوئىنە گشتيىبەكان چادر ھەلەدەدات

پەرداختيك ئاوى ترو

بوئوخوش بەميوەكانى ديكە دەخواتەو

ترسناكى نيبە

ھيچ شتيك پرونادات ليرە

ھيچ پرونەدان دلتيترين شاسواری پرووى زەمبەنە

خوودەبەكى مسى لەسەرە

ھاروھاج بەرد دەگرەنە خوودەكەي

بەردەكان پيش ئەوہى بەر خوودەكە بکەون

بەردەبنەو

دەبن بەكاترمتيري چالمەي ديوارى مالە گەوران

پاکە

گيرفانى دلت پر نازى كات و كاترمتيركە

فيلتيك خەربكى ليستەنەوہى پەنجەكانى خۆبەتى

شمشيريكيش كەوتوو

ھونەرمەنديك كە پيشنگ ھيزى دەداتن

لەناو پيستی خوشرأوى گادا

رەنگەكان تيگەل دەكات

كۆلەنەكانى ئاوى

ئەوانەي بەمن دەچن زۆربەيان مردوون

كووپەيەكى پر ئاويشيان

بو قازو مراوى جيتھيشتوو

بە برادەري دەرياوان

خۆم ھەلناخەلە تينم

بە جي پي شادمانى سەرزەوى جوانى

دەكەومە رتي دلچاكي و داد

شەرى بيھوودەيىبە تيگەل بوون

ھەموومان لە بيركردنەوہى تەنيايى و جاويدانىداين

تا دووگردي

نوئو و پەنجەرەو پەردەي ژوور و گلويش

بي مانايى گلۆپ لەوہيە

بو چوونە ژوورەو دەيرتئين

لە ھاتنە دەرەوہش دەيرتئين

چوار ديوارى ژوورى مالم

هه ناریک به باز نه یی کوو په دا غلۆر ده که یینه وه
 هه نار ئه م راستگۆ بیبیه یه که ئاو
 له فه رههنگی خۆیدا هیتلی به ژێردا کیشا
 ئاو روخسار و له نجه ولاری
 ئاسکی هه یه و دلێ درنده
 له و پردهش به گله بیبیه
 که براده ر و خوشک و خزم و کهسی
 به سه ر ده په رێتیتته وه
 ئاسکیکی له هۆش خۆچوو
 هه وری جوانی
 ئاو ده په رێتیتته سه ر ده موچاوی
 دارگیلاسی هه وشه مان
 لکه کانی کردوون به تام و بۆ و په روانه
 له دهشت و ده ریلایوی کردوونه ته وه
 له په یمانی پته وی سروشتی داهیتنه ر ده روان
 ئه و خوا وه ندانه ی له رۆیشتنیان له سه ره خۆن
 ده چنه ناو ئه و خانووه ی
 هیشتان مندالی تیدا له دایک نه بووه
 به لام پیری لی مردوون
 بارانی خاوه ن گه شه و ده رهیتنه ری دهنگی کپی زه وی
 مندالیکی له ره چه له ک په ریشان کراوی
 ناو خیزانه ئالۆزه کانه
 ترساندوومی

په نگینه به رهنگی ئه و خوا وه ندانه ی
 پیتش من به کرتیان گرتبوو
 پیتستیان بووه ته تابلۆ و په له ی دیوار
 له گه ل تابلۆ و په له کان
 هیمنی گف توگۆ مان بووه ته
 مشتومرێکی دژوار و درێخا یه ن
 هینده ی من رانا مین
 ئه و رۆژه ی له سلای به هه ره مه ند هه نگوبن رسکا
 شیر و سه وزه و میوه
 گۆزانی کولێره یان سه نده وه
 ئاماده بووم بۆ گه شت
 ئه و شاره خانه دانه ی
 میتوانداری می کرده ئالای شه کاوه ی
 منداله و دایکیشه
 پرووباره کانی لیوان لیوی تریفه ن
 کۆلانی به ئه ستییه ن
 ئاسمانی شی گۆزه پانی توپین
 له مانگی سه وزیوونی زه وی
 گه نجینه ی به تالان بردراوی ده ستییتته وه
 ده بیه خشیتته نه وه ی پیتی بچنه گه شت
 ئه و مندالانه ی
 له خۆ ئاماده کردن بۆ گه شت مردن
 له ناو کوو په ده یان نیتزین

شتیک بوون وهک
 قاز و مراوی ناو ئاوی خومار
 مه‌نجه‌لی خواردن
 هه‌لم بانگه‌واز بو پیگه‌یشتنی ده‌کات
 که‌میک خوراکم له خواردنی گوناھ خوارد
 ته‌می تاره‌زوو بووه کاتیکی شاد
 په‌لکه‌زیرینه تیبیدا هاته ژووره‌وه
 پیی گوتم ده‌توانم بیمه برادهرت
 به‌و براده‌ریبه ئاوی چاوی خۆم دا
 ئا و ته‌واو ئه‌هریمه‌نه
 زووش په‌شیمان ده‌بیته‌وه ده‌سته و نزا
 چاو هه‌لده‌هینی و ختوکه‌ش دده‌ا
 نه‌گه‌ر به‌دوای بانگی سۆیه نه‌چووبو مایه
 رووبه‌رووی ئه‌م جه‌نگه‌ په‌راوتزیبه نه‌ده‌بووم
 مالتا و اییم
 له دالانی خه‌و خۆش و خانووی پشوودان کرد
 مالتی خاوه‌ن ناوی زۆر
 په‌نجه‌ره‌ی رووه‌و خه‌یال کراوه‌ته‌وه
 شوسته‌ی شه‌قام نه‌رمن
 پیی منداله‌کان ئه‌م شاهیدیبه‌یان بو دا
 بلووزتیکی مه‌ره‌زم
 کرده به‌ر و جانتای پر که‌لوپه‌لی گه‌شتیش
 بی هیچ نیازی‌ک گه‌شتم پیش‌خست

برووسکه‌یه‌ک ده‌موچاوی ئاشکرا کرد
 تارمایی ده‌ستی نایه سه‌ر ده‌م
 نه‌یه‌یشت هاوارم بیستری
 که‌سیکی خرۆشاو
 نانی ئیواره دره‌نگ ده‌خوات
 ده‌رچوونی بو‌رۆخ
 ئاو و دۆله به‌قاز و مراویبه‌کان
 چاوی پر کردووه له خواست
 چاویلکه‌ی چوارچینه پلاستیکم
 خسته‌وه ناو کیفی
 به‌کیسه‌ی نایلونی پر میوه و له‌شگران
 به‌به‌باران کتیبی کراوه‌ی مال گه‌راند میه‌وه
 شه‌قامم له دواي خۆم ته‌نیا و بی که‌سوکار کرد
 ساقوی خوریم دلۆپه بارانی له‌سه‌ر وه‌ستا بوون
 له‌به‌ر هه‌یوان ساقۆم داته‌کاند
 سۆیه‌ی ئه‌م دیوی په‌نجه‌ره دل‌سۆزی نواند
 به‌ئاگری شین و جوانمه‌وه خۆشه‌ختیم بو‌ت
 فه‌رموو میوانداریم بکه
 چووم
 ژنه‌که‌م سی‌تییک هیلکه‌ی لی وه‌رگرتم
 به‌ده‌نگتیکی زمیش ئه‌و گۆرانیبه‌ی بو‌گوتم
 که هه‌ردوو کمان چه‌زی لی ده‌که‌ین
 چاوه‌ روونه‌کانی له‌ناو برژانگی دریتی

به چوونه گه شتم
 قاز و مراوی له گۆمی دل هه لئافرن
 گه شتم له جهسته و بینینی ژنیکی بلیمهت
 له چوونه گه شتم له سه ره خۆم
 ئەو خواوهندهی له رۆیشتیدا له سه ره خۆیه
 زهوی پاکه تیک جغاره ی ده داتی و پیتی ده لیت
 له پیاسه یه کدا که سه رقالبی چاخه دپینه کان
 قسه ی تیدا ده کرت
 بیکیشه و بیر له برینی
 لک و پۆپ و به هیزبوونی قه دی سر بکه ره وه
 خه لانی ده ریات به رده که وئ
 له سالتونی چاوه پروانی فرۆکه خانه
 موسیقایه کی نه رمی
 پرۆقه کراوی بیره وه دی و بیر کردنه وه و تاره زوو
 دهستی به سه ر و قژی داهینان
 گوتی سلاو له به ختگه شیطان
 گه شتیکی خوش
 پروناکی لی به رزیبیته وه
 بایه کی بی هیزه رموی
 له نویتدا ناوم بهینه
 گونا هه کانت ده بنه قاز و مراوی
 له دره ختی له شت دهفرن
 گیان ده یه وئ خه ونیک ته واو پرشنگداری کات

تاره زووی ریکخستنی باخچه
 له ژووره وه هه راسانی کردم
 هاتمه ده ری
 چه ند ئە ندامتیک
 له بنه ماله ی له گوله هیزوکانی با پیرم
 هاتنه به خیره اتنم
 دره خته کان پیش نه وه ی
 بگه رینه وه ناو خۆل و ئاو
 لکه کانیان کرد به سه به ته
 ماله هه ژاریک نانی تیری له سه ر هه لده خه ن
 ژن و پیاو منداله کانی پیکه وه
 له گه ل کازتوه و ئومید و سرود ده په یشن
 توپیکی پلاستیکم فریدایه ده ربا
 هه ره شه ی شه پۆل و نقوم نه بوونی توپ
 خه ونیک بوو بینیم ته واو گیانی پرشنگدار کردم
 له گه ل ئەو خه ونه سه ما ده که م تا ده مکوژی
 ئە ی جه نکه ل موسیقایه کم
 له ئاهه نکه گه وره کانی سه ری سالان ده کوژیم
 خوینه که م به خیرایی تیشکدانی گلۆپ
 هۆشی جوانه ردی کۆده کاته وه
 ئەو منداله ی ده بیته یاداشتنووسی پاله وانه کان
 شه یدای ده بیت
 پیم له پوتین ده رده هینم

ئه‌ستیره
 مانگ
 ههور
 گه‌واله
 باران
 به‌فر
 په‌لکه‌زیرینه
 به‌برباره‌کانی ئه‌و پیستیان ده‌بریسکیته‌وه
 که‌شتیه‌ک له‌ ناوه‌راستی ده‌ریا
 مانگ گه‌مارۆی داوه
 برای شیرینی و پشتگیریه
 له‌ناو رووناکییه‌که‌ جیگه‌ی پشوودانه
 گه‌مارۆ ده‌شکینم
 جیاوازی نیتوان من و مانگ ئه‌وه‌یه
 ئه‌و که‌متر له‌ من راده‌میتیت
 تابلۆ و په‌له‌کانی دیواری ژووره‌که‌شم
 وه‌ک سه‌رکرده‌ی سوپایه‌کی په‌ریشان
 گوپرایه‌لی ئه‌و ئامۆژگاریبانه‌م که‌ ده‌لّیت
 له‌ باخچه‌یه‌کدا که‌ تیشکی چاوی خوا
 هیز ده‌داته‌ ده‌رکه‌وتنی
 کتیبیک که‌ دیره‌ سه‌ره‌کییه‌کانی هه‌رگیز دیارنن
 ده‌که‌ویتته‌ کۆشت
 به‌شانازی و نازه‌وه

ده‌یهاویمه‌ ده‌ریا
 پتیه‌کانم گیاندارى ناوین
 بۆ زانینى هیزی فرینی قاز و مراوی
 ده‌چمه‌ به‌ربارانى توند
 له‌ ده‌ایکبوونی من
 مامم هه‌ناریکی هاویشته‌ ناو ئاو
 بانگه‌وازی کرد
 ئه‌مه‌ به‌رده‌وامی و وچاگی بنه‌ماله‌که‌مانه
 که‌ یه‌که‌م ددانم له‌ ده‌م پروا
 به‌ردمیانه‌ نزیک ئاوێک
 شیرینیان به‌پرچمه‌وه‌ گری دا
 بۆ ئه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ ددان پرواندا
 سه‌رم نه‌یه‌ته‌ ژان و به‌خت به‌روومدا بکریته‌وه
 شیرینیان له‌ پرچم کرده‌وه
 هاویشتیانه‌ ده‌ریا
 گوتیان ئاو بیتوینیتته‌وه
 ته‌مه‌نی له‌گه‌ڵ ته‌مه‌نی ئاو ره‌نگاوپه‌نگ ده‌بیت
 ده‌ریا لّیی ده‌پرسی
 مندالی چیه
 ئاو ده‌لّی نیوه‌ی له‌شی منه
 زه‌وی ده‌بیتته‌ مه‌یدانی
 پراو و خو‌تاقیکردنه‌وه‌ بۆی
 ئاسمانی پرووتیش ده‌لّی

پر بهزه ویش هه لآتم
 قسه کردن و نه کردن هه ره همووی گومانن
 پروا به چی بهینم
 هه لآبه ته هه زم له ژیانیکه
 تواناو پاکی وهک خونچه ده می تیدا بکاته وه
 له ناو ته میکی تیکه ل به ترس ده یدرکینم
 ده ریا ماسو لکه کانی سست بووه
 ئیسکه کانی شی نه رم
 سووری گه شه سه ندنی لی سه ندر او ته وه
 ده ریا له ته قینه وهی هیزی سروشت
 چووه ناو ئاهه نگی نه به ردی
 پروام به نه به ردی هیتا
 سوپاس بو ره نگی قاوه بی
 خه ونی ده ریا به کی شینی بینبوه
 شه پوله کانی غافل بن
 نویتژ بو هاتنی به ختیار ی ده که م
 به ختیار بیبه کی پاراو بمباته گه شت
 میوه ی رژاو بکاته بواری په رینه وه له لافاو
 به شیتیکی خودم به ردی سیزی کرده توپی سه به ته
 به شه که ی دیکه پرسی
 هونه ره جوانه کانی ساپژبوونی برین له کوتوه دیت
 ته ری ده نوکی قاز و مراوی
 برینه کانی پاک ده کاته وه

دهسته کانی کردوومن به ده رگای خه زینه
 به ترپه ی دل ده کریتته وه و داده خری
 بیرخه ره وه ورووژینه ره کانی
 مندالیتیکی به ده مودوو بوون
 پرچی لووسی رژا بووه سه ره ده موچاوی
 رسته ی ده ریا خو مالین
 ده توانی نامه ی پی بنووسی
 پوسته چی بیگه یه نیت به مؤزه خانه ی شاری خانه دان
 ئاو ژووریتیکی بچکۆله ی بو نخوش بوو
 ماسی گه شتی بلیمه تی خو ی له ناو ته واو کرد
 شلپ و هویری دا و سه رکه وت
 پراوچیش نامه ی پییه
 که س لیبی وه رناگریت
 ماسی خه ریکی خواردنی ده م قولابه
 منیش له خه ونیتیکی خه ملیو به جوانی
 به ره و مه ستبوونم
 په ری بانگیان کردم
 شه ری ئه م جوانی بیه بیینه
 ئه گه ر حیکمه تیکی هه یه پیت رابسپیری
 به رفه رمانی بیت
 پروام به چاوی خو م نه کرد
 ته واو ئه و جوانی بیانه ی بینیبی
 کووپه یه کم لیوریتژ له شه ونم دانا

ئەو ھى گىژەن دەيلىت
 ھىكمەتى ئاۋە بۆ ئىمەى سېپوۋى ناۋى
 دەرياي چاونز رازى دەيىت بېپەرمەۋە
 لەم ديوتدا ئالاھىەك چاۋەرۋانى بشكىتىن
 بىمە برادەرى ماسى فرۆشەكان
 ئەۋ ماسى فرۆشەى بالىفى خۆى پەره كردهۋە
 گىيانى لە قۆچى گايەكى گۆشتن پرواند
 دەرياۋان دەموچاۋى
 بەخوناۋى ئەۋ گىيايە رسكا
 چاۋى داخست
 چوۋە ناۋ ئاماژەكانى قوربانى و بىن پەروايى
 بىبابان بەلىۋى گەشاۋەيەۋە
 بەبن پىتلۋى داھات
 داۋاى لىن كىرد دەتوانم خۆمت پىن بناسىنم
 بۆ ئەۋەى فىرى ھونەرى سەدەكانى دىرىن بىم
 وردە وردە بۆى دەدوئىت
 رەنگ تىكەل دەبن
 زەبر و زەنگ
 ھەرا و زەنا
 فرىا و ھۆگرى
 مژدە و زاىەلە
 ھەموۋى دەگۆرپىن
 ھامووشۆ لە زەۋى كۆتايى پىن دى

ئارەزوۋى پىكخستنى باخچە ۋاى لىن كىردم
 پروو لە تىكا وىرد بىكەم
 مندالىيە تىم كەشتىبەۋانى بوايە
 ماسى پىشپىكىلى لەگەل سەۋل ۋەشاندى من
 بدۆراندبوۋايە
 بىرىش لەۋ گىيانارنە بىكەمەۋە
 لەگەل يەكەم نە بارانى پايزان
 گىيانان دەيىتە دلۆپە ئاۋپىك و دەپژىتە زەۋى
 زەۋى تەۋاۋ گىيانى پىشنگدار كىردم
 چرايەكى كەم پرووناك
 ستايشى ئاشتى و خزمەتگوزارى باخچەى كىرد
 پەپوۋلە لەناۋ گولە پىست سوورەكان
 يەكتىريان راۋ دەنا
 مېيىنە نازبان دەنۋاند
 نىرىنەش ھىز
 ئەۋ ھەموۋ ناز و ھىزەى ئاماژەمان بۆ كىرد
 پىتۋىستە بىن بوو
 ئەلبوۋمى نەپىنبىيە ھاۋبەشەكانم
 لەناۋ كىفە نايلىۋنەكەيدا دەرهىنا
 لەۋ وپنەكەت تەماشائى دەريات دەكىرد
 گىژەن چۆن باجگرى كەنارەكانى
 رادەكىشايە ناۋ بىن بەزەيى خۆى
 ماسىيەكانىش دەمامكىان دەكردهۋە و دەيانگوت

تهختی نوستن

ئهلبوومی وینهی رهش و سپی

رادبوی پاتری کز

پیشبرکیی ناوچهوان تۆمارکردن

پتوهندی وهرزهکان

پرسهنامهی رۆژنامه

سالنامهی بهشپیک یادگاری لهسه ر نووسراو

چهتری ناو دهستی قوتابییهکی رتگهی قوتابخانه

بۆیه و فلچهی فیدراوی ژیر قهرهویله

دهفتهری نیوه نووسراوی یاداشت

کورسی بهتالی بالکۆن

بهخیر بمین

سالیکه سهرومی

باجگرهکان چاوانیان بووه ته گهچی مردوو

باران رتگه و ئاراستهی دابارینی لئ و ن بووه

زهویش دهستی بهستراوه تهوه

ئامازهی بانگکردنی بۆ ناکری

دهریا سکالای پیشکیش بهدهریا پاریز کرد

باجگرهکان خانهکانی وژدانیان بهکری داوه

سزاش نه دران

مندالیک دهنگویاس دهخوینیتتهوه

سهردیپی ههوالهکان دهبارهی

ئهو خواوهندهیه ئاراستهی گهرداوی گۆری

ئیوه برۆنه ئه و بهری

له چاوهروانیتان ههناریک فریدهدهمه ناو ناو

سروودیش بۆ مندالان دهکهمه دروود

کهشتییهوانیک رینمایی باجگرهکان دهکات

چاوی چۆله که پشتی بۆ دینیتته بهر بینین

ناتوانین ئالا له چهقی سهری ههلهدهین

ئهوهی روواو رووش بیت دهبیتته پرسبارکهر

ئهری برادر

چی ههیه

چی نییه

ئهی شینایی دهنگ و بی دهنگی

ماسی بارمتهی ئاوه

متمانهی دهریای له دهست دا

بهیانی ته مههله و خهوالوو دوودلی کردوومه

ژیانیش هینده بهگرینگ نازانم

پیر بوومه

ئیسکهکانیشم نهرم

ئاسکیکی گوشتن شاخهکانی لک و پۆپیان داوه

بی یارمهتی وهرگرتن

بهدلبهرزیهوه دیت

سهر دهنی بهسهری ئهسپی گهشت و پراوم

نوژی ناوهخت و کاروانکردنی بی سهرا و ئهشق

تهواو ئههریمه نن

شېئوھېھەك بۆ خۆى وەردەگرئ
 شەپقەھەكى لە پېست دروستكراو
 سېھەرى بۆ چاوى كردووه
 ږەنگەكانى خۆر ئاوابوون
 دەبباتە بەر ئاوتېنەى ئالۆزى دەريا
 كەس بۆى ناكړئ
 گفتوگۆى لەگەل دەريا بەكلا بكاتەوه
 پېتەكانى شېئوھې بۆ خۆى وەرنەگرتووه
 هېمنى و ھەلەشەبى ئاو
 دوورگەى لا كەوتە
 لەنگەرى كەشتى
 پردى پږ
 تۆږى گران
 ږېزمانى ئەم زمانەن
 ھەموو شتتېك
 بەسلاو و ږۆزباشېشەوه
 ئامادەن بۆ قسەكردنېكى تەواو

كۆلانەكانى زەوى

كۆلانەكانى زەوى كئ پېيدا دېت
 زەوى بەھارى گەشېبىنى كرد بەكتېبېكى كراوه
 مندالېك تېيدا بەقسە ھات

دەرۆزەكەرىك لەسەر شوسته
 پووش و پەلاش و پارچە ږۆزنامەى فږتدراو
 گەمارۆى سەريان داوه
 ږەنگە خەون بېبىنى
 لە خەونەكەيدا لە نږېك يەكېك لە دەرباكان
 دەرگای مال و خانووبەكى سئ نھۆمى دەكاتەوه
 لە پەنجەرەكانى درەخت ھاتوونەتە ژوورئ
 پەردە دانادرېتتەوه
 بېر لەوه دەكاتەوه
 ئايا دەرپارەى ئەو شتانە دەزانئ
 كە پېشتر ھى دەريا بوون
 زەوى لەناو لېفە و دۆشەكى شېنى خوا نوستووه
 ئەى يالئ ئەسپى چالاک
 بەئارامى پېغەمبەرىك پږوام بەتۆ ھېنا
 كوا ئارامېبەك بۆ منى ھۆى لېدانى دلئ زەوى
 گەرمايى بەھار ږۆزى خۆش كردووينە
 ږۆزېكى ھېمنە بۆ يارى
 يادى ھەموو بېرەوہرېبەكانى تېدا دەكرېتتەوه
 بەلام تېبى بەرامبەر نەھاتوون
 نږېك يارىگە
 دەريايەكى خاوخلېچك
 چەترى خستە كەنارەكانى
 دەرياوانىك كە مالى لەناو دراوسېيان نېبە

کۆلانه کانی ئاسمان

کۆلانه کانی ئاسمان کچی پييدا دیت
ئاسمان ئەفسانه ئاشناکانی کرد به کتیبی کی داخراو
ژه نه رالیك بو راهینانی له شکره که ی کردییه وه

کۆلانه کانی ئاو

کۆلانه کانی ئاو کچی پييدا دیت و ده پروات
ئاو بی یارمه تی وه رگرتن له ناو زگی زهوی وه رزش به ماسوولکه کانی
ده کات

شمشیری به خوتین گهرمه و به دل به رزییه وه سلاو وه رناگریته وه

۱۹۹۵ - ۱۹۹۶ هه لیتیر

فہونی خودایی

پياسه‌ی نابه‌دلّيش ته‌واو
 ئەى ژيان ده‌بى تۆ چى بيت
 لەم نه‌گوتنه راپردووويه‌كى به‌هه‌يز
 به‌بالنده كوچه‌رييه تاداره‌كانى راگه‌يانند
 له كوچ په‌شيمان بينه‌وه
 سه‌مفونى‌يايه‌كى ده‌وله‌مەند به‌خه‌ياللى هاتوچوون
 شارى مه‌ستيتانه
 چاوه تاداره‌كان بكرينه‌وه
 ده‌لّين چ شوپى‌ئىكى دلگيره
 هه‌يمنى تيدا فه‌رمانه‌وه‌يايه
 لەم ئاسووده‌ييه‌ى لىوانلىتو له په‌يمان
 تا چاويان به‌رده‌دا
 ده‌چنه خه‌ونى ئەوانه‌ى به‌ريان ده‌كه‌ن
 گه‌شتيان له‌ناو ئەو دارستانه‌ى
 به‌پلّينگه‌كانيان جيه‌هيتشت
 ته‌نيا ده‌بى و گوشه‌گيريان مه‌ستتر
 ته‌خته ره‌شپىك
 له‌لاپه‌ره‌ى موزه‌خانه‌يه‌كى زمانپاراو
 كه‌س به‌لايه‌وه ناچى
 له به‌شپىكى به‌خه‌تپىك
 كه‌ چاو پشوى تيدا ده‌دات نووسراوه
 دۆ
 رى

خه‌ونى سروشت
 گيان له‌ناو قه‌فەس
 به‌هه‌موو شپوه‌يه‌ك ستايشى مانه‌وه ده‌كات
 ستايش له‌ناو قه‌فەس چى ده‌گه‌يه‌نى
 ئەگەر مانا‌يه‌كى نه‌گه‌يانند
 زه‌مىن‌يه‌كان گيانيان بچووك ده‌بیتته‌وه
 له بچووكبوونه‌وه‌يان تووشى هه‌بچ گرفتپىك ده‌بن
 ئەى ئەگەر گه‌ياندى
 پلّينگه‌كان دارستان بۆ خه‌زانه كه‌مه‌ندامه‌كان جیده‌هه‌يلن
 له‌ناويدا ترمسه‌كه‌يان پر ئاوى سارد بکه‌ن
 بى باک به‌شكۆمه‌ندييه‌وه به‌ير له خوليايان بکه‌نه‌وه
 دواى ئەم چه‌نه‌بازييه سه‌غله‌تکه‌ره
 پيتمان نالّى ژيان ده‌يه‌وى چى به‌مردن بلّى
 مشتومرو گه‌فى ناقولّى مردن خاوبووه‌وه

جوانی و سۆز و بیرده وریبان تیدا نه ما
 وهک مندالیتیکی ده مهه راش زمان دهرده هیئینی
 ئەهی ناولینه ری هممو شته کان
 بی ئەوهی سکا لایان لی بکه ی
 به هاری ئە مسال دواخه
 باران هیشتان
 ئە زموونی ته وای خۆی
 بۆ زهوی نه درکاندوه
 ره گه کان به ئاسانی ده توان
 فیئل و چه نه بازی له گه ل بکه ن
 کوژرا وه کان فه رمانیان دا
 پاش که میکی تر کتیه کانی قوربانی
 له تاقیگه یه کدا تاقی بکرینه وه
 نوسه ره کان بیان نیازیان وایه
 له و نهی نییه دلنیامانکه ن
 قوربانیه کان له با وه شی بۆسه سه رمایان بووه
 له ئامیزی ژنان گه رمیان نایه تته وه
 بیورن بۆ نه ویراون
 رسته کانی ئەم لاپه ره یه
 مه ست و دلیر بکه ن
 چه شنی ئاویک له بهر هه تا و گه رم بووبی
 کوتر نه توانی بیخواته وه
 ئە فسانه بی ماناکانی بۆسه

می
 فا
 سۆ
 لا
 سی
 له به شه که ی تر
 فه رمووده ی دلگه شیک ئاگا دارت ده کاته وه
 که س خه ون بۆ که س نایینی
 که ی ده بینه ها وولاتی دارستانیکی سه رنجرا کیش
 ئە مه خه ونی بولبولیک بوو
 پیتی پی دام له بری ئە و بیبیم
 شیر یان شه هین
 شمشیر یان شه ونم
 شمشال یان شه رانگیز
 شه راب یان شه رم
 شازاده یان شکست
 ده مانکات به خا وه نی
 چ شه ر و گیژهن و چه پله ی ساردوسری نا و هۆل
 بۆنه کان ته و او بوون
 چوونه سه ننگه ر
 له گوړنان
 چله ی ماته مینی
 سالیادی کوچ

بوون به مانا بۆ بالنده گۆشتخۆره كان
 باخچه وانىكى پير بوو به گۆرانى خه لوهت
 به ته نيشتمان تيبه پرى
 كتيبه كانى له ناو كه پره دارينه كه ي کرده مندالتيك
 به ده وریدا پييه كانى توند بوو
 به خته وهرى كليله له ناو قوفلى ده رگا كه يدا
 هه وال يان هاژه
 هه تاو يان هه لقولان
 هه وار يان هالاو
 هه نگوين يان هاوار
 هه لۆ يان هيووا
 ده بيته خاوهنى
 باخچه وان نه كته رى شانۆ به كه نمايش ناكري
 و پنه كيشيك چوو له نزيك كه پره كه دا
 يارى قه ره جانه ي كرد و به ستوونه كه ي گوت
 ئه ي بليمه تي گه وره
 كه ي شانۆ گه رى باخچه وان نمايش ده كرى
 لك و گه لاكان له ناو هۆل
 ده نگه دهنگى سه غله تكه رين
 مۆسيقاژهنى چاره نووس پروون
 به رامبه ر ئينجاننه ي پر گولتى پرووخوش
 بۆ ماوه يه ك ده تاسى
 ده موچاوى پيمان ده لى چاوه پروان بن

دواى تاويك به شله ژاوى ديتته قسه
 وا ده زانى پاله وانى دارستان هاتووه ته لاي
 ناگرى بۆ كردوو ته وه
 گه رمايى گه يشته بالى بالنده كانى
 شيوه و ره وشتيان ده چيته وه سه ر ره چه له كه گوپنه كانيان
 شه مشه مه كو پره ي هه ميشه گوان هه له خه له تينه ريش
 به ئه ستيره ي هۆشمه ند و هيزى گوت
 ئه ي خاوهنى هه موو زه وى
 ئه گه ر براده رايه تيم قبوول بكه ي
 دلخوشى كه رويشكه گۆشتنه كانت بۆ ده هينم
 له خۆيردوى پر نه ينى
 ئه و كه سه كتيه نه ينييه كانى پينه لى
 له ناو هيلتى ته له فۆن چاوه گه وره كانتم بينى
 ده ليلى به داله ش ماله كه تي پيشان دام
 به هه ستيش زانيارى ته واوم ده ريارهت زانى
 مالت
 هه ور ره نگ ده داته گلۆ به كانى
 باران ميژ و قه نه فه كانى ده سپرته وه
 دايك
 ئه و دايكه ي هه موومان به تاسه وه بين
 سه ينه يه ك به رچا پيمان بۆ بكات
 قاپ و كوويى چات ده شوا
 ئه ي ناولينه رى هه موو شته كان

بچ ئەو ەى سكالايان لى بکەى
 بەھارى ئەمسال دوا مەخە
 باران ئەزمونى تەواوى خۆى
 بۆ زەوى درکاندووه
 ڤەگەکان بەئاسانى ناتوانن
 فیل و چەنەبازى لەگەل بکەن
 ئیسرافیل
 عزرائیل
 میکائیل
 جویرائیل
 لە شەوى بەرات هاتتە لام
 لەگەلدا نانیاں خوارد
 دواتر ددانیاں شوشت
 لە مالتاوايیدا ئەم سرووشەيان جیھیشت
 دووماسى لەناو ئاودا گیانى بەگیانى بوون
 قسەیان لە قسەى یەک نەدەکرد
 بەیەگەوه دەچونە سەردانى
 خزمەکانیاں و سەیرانیاں دەکرد
 شەپۆل فرییدانە کەنار
 ترسى مردن وای کرد
 قسە لە قسەى یەک بکەن
 ڤا بردوویانیش تاوانبارکەن
 ڤا وچى تەرمیانی لەسەر سەبەتە یەک دانا

ژنى ڤۆبیتكى لیمۆبى لەبەر دابوو
 تەرمەکانى خستتە زەمبیلە یەک
 فرنى تەباخە کە یانى گەرم کرد
 میژدە کەشى لەسەر ئەسکە میلیتکی قۆلدار
 گوئی دابوو گۆرانى
 بیرى لەوه دەکردهوه
 پاراستنى خوینی ڤەچەلەکی دەیکات بە چى
 مندالەکانى بە دەورییەوه دانیشتبوون
 مەتەلى بۆ هەلدهیتان
 باوکایە تیشى بۆ دەکردنە حیکمەت و پەند
 لیترە هەموومان لەجەنگ گەراوینە تەوه
 بۆ ئەویى پشوودان
 ئەوى
 پانتایی ئەو جەنگەى بە پلینگەکانیاں جیھیشت
 بەرەزەمانەندى بچۆرە ناوى
 بەختیک بدە بە پاشماوهکان
 تیر سۆز و پیکەنەن بن
 سۆز و پیکەنەن
 هیلکەى ترسناکى ناو حیکایە تەکانیاں بۆ دەشکیتى
 ڤەشنووسى فالچیبەکانیش پاکنووس دەکات
 گشت بوون لە جانتات هەلگرە
 بەتەواوى ئارەزووهوه بەئومیدیانکە
 بەرەو شوپنیک یەکەمین تاوانى تیدا سراوه تەوه

ئەى پەنجەرە كە چاوى خانووەكانى
 يارمەتيم بده تا مردووەكانم بنیژم
 داواى لیبووردنیش لەو برادەرە دەكەم
 لە گۆرستان چاوەروانمە
 مردووەكەى لە گەل بدهمەوه خاك
 ناوەرۆكى بى برۆاى مردن واى كردوو
 ناو رەنگاوپرەنگ و
 ئاگر رەنگاوپرەنگ و
 ئاسمان رەنگاوپرەنگ و
 زەوى رەنگاوپرەنگ و
 جەستە رەنگاوپرەنگ و
 گيان رەنگاوپرەنگ و
 ئاھەنگ رەنگاوپرەنگ و
 شیبەن رەنگاوپرەنگ
 ببینم و بێن پیتلوى ماندووم
 بە پەنجەى كۆرپەبیبیان بشیلن
 ھەستیش بە گەرمايى خۆتیبیان نەكەم
 سەیرە پەنجەى مندال گەرمايى تیدا مردبیت
 ئەفسانە بە دەبەختى كردوون
 ژمارە بيشوو ماركەكان بە يانیبەك دواى
 دەموچاوشوشتن
 بە ھەلچوونەوه داوام كرد
 ئارەزووم لە مورەباى گولە بادەم و گوزەرانى ساكارانەيه

ژيان سندوو قىتىكى دارىنە
 چامەيەكى راستە قىنە جامخانەيەتى
 خيرا بىكەرەوه
 دەفتەرى ياداشتى لە ناو دەربەينە
 مردن خانووى پر ناومال و وچانى ئەم راستە قىنەيەيه
 كە تۆ ورباييت لىتى نەبوو
 ئەى دانىشتووى ئەو شوتىنانەى
 لەوى شتەكان كۆتايىبىيان پى دى
 زەوى زەردەخەنە گرتى
 منيش برادەرايەتى
 گىيانى بە گىيانى رىگای شوتىنىكم قبوولە
 ھىستان بە لووعەكانى
 دەموچاوى لە بەر نە شۆراون
 ئامۆژگارى برادەرىكى
 گىيانى بە گىيانى غەفلەت كۆژكراوم يادى خستەمەوه
 بە گومانەوه بچمە ناو سەرە تاكان
 سەرە تاكان ھەميشە گومانن
خەونى زىندوووان
 كوئىرى دەمپاك
 بە دووعا بەرزكردنەوه و وزەى ئەفسانەيى
 پیتلوى دەكرتینەوه و بەخۆشحالى دەگات
 لە ناو سەدا و ئاواز و دەنگى ئەو ھەقىقەتە گەواھىبە
 ھەوا لە گردى قالىنج ئاغا پيالتيورى

کورسییه کی بی پشتی
 نهرم به که و لئی به رخ
 له به شی شکۆ و شانازی
 یۆ فه زمانه و خوش کراوه
 له سهه کورسی بی پشت بیر بکاته وه
 که لکه لئی چی لیبی ده دا
 خوتندنئی کونده یۆ بیان دهنگی شادبیینی فلووت
 په لئی نه ده ویست
 به و شیتوهی سواری په یتوون بووین
 تاوسمان له سهه ده ستمان راگرت
 به هه مان شیتوهش
 سبه ینان ئاوی گهرم به ده موچاومان داده که ین
 پروو خوشیبیه کانی
 شه تللی برنج و په ره موچی په ربیان گپرایانه وه
 پاما و سهیری چاکه کاری کرد
 شکۆی دا به براده ربیی
 هۆ براده ره کهم چرا هه لگری که مدوو
 به دهنگی ئیمه تارمایی ده بیته خواوه ند
 سیداره له مهیدانه کان لاده دا
 به قوربانیبیانیش ده لئی تاجتان ده دره وشیتته وه
 په لکی چنار که وتوو ته سهه ده ست و په نجهی فلووتزه ن
 سه مای شمشیره فه رموون
 شازاده وه فای هۆگری رتگا میهره بانه کان کردوو ه

له قلهق چالاک ده فریت و خو هه لده خا
 بال که مه حکومه به که نجینه پاراستن
 ده سته سپی پرووناکی ده چنی
 ته رمی گۆرانیبیژانی
 له گۆرانی گوتن مه دره مه رگ بوو
 شه قامی شاریان کردوو به قومری نوستوو
 به ته رمی فلووتزه نانیش
 دوژمن و دوست له دووره دیارده خات
 چاوی نازه لئی درنده و مه مکی مردوو و دوا
 که وتنی پۆسته ی ده ربایی
 ریکخه ری په لاماریکن
 مۆره بیان له چراهه لگر کرد
 نه میش به په له جانتای کۆچی سه رگه ردانی زنجیردا
 هه ره به ره درگا دهستی مالئاوایی و پیزی
 به سنگه وه گرت و سلاوی ستایشی وه رگرتته وه
 بانگی هه لدا نه م کۆچه کوشتنیکی دواخواه
 نه وه ستا تا چاویلکه له چاو بکه م
 به نه رمه غاریک بیری به پینمه وه
 هیشتان بیچوو ه ئاسک
 له بهر بارانن نه که یشتوونه ته وه
 حه وشه و بانی به نه خش و نیگار بۆندار بکه ن
 نیوانمان ئاویکه
 ناگری هه موو روژتبی تیدا ده کورژیتته وه

شای بی تاج به و پریگایه وه
که نایگه یه نی
له ئاهه نگی خه لات دابه شکردن
له ژووریکى دلکویر تیده کوشن
پاز له په نجه ره کانی مردوون
بنمیچیش له بیانوه
سیبهری له سهر لابادت

رۆژ

ههفته

مانگ

سال

که لویه لی باخچه ی ساوایان
چاودیری هیلکه تروکان و کالبونه وهی جلویه رگی به هار
ته باشیری ره نگا و په نگی کرد به
ته خته په شیک له به ره کانی شهر
بو وینه کردنی دره ختی به ردار
ته خته ره شیکیش له ئاهه نگه کانی ناشتی
بو قولپی سه رچاوه
دیوار به ندی جوانیش
له چه تری پاسه کانی ناو شار
بو بیرکردنه وهی نیوانمان
په نگ دهوله مه نندن به ناوداری
رۆژ

ههفته

مانگ

سال

هه مووی دووباره کردنه وهی به ک پرووداون
ئیمه ده زانین باپیره کامان
له پیناو چیدا جه نگان
به لام نازانین خومان له پیناو چیدا ده جه نگان
له به رچاوانیشمان
له قلهق خوراکى بیچووه کانی برده ناو دهنوکیان
چهند قسه یه کی بی مه به ستم کرد
ئه ندیشه م ماندوو بوو
به رده وام له لیکدانه وهی ئه وه م
قسه ی بی مه به ست چیبیه
شاری پاکزادی تاهه تایه ی له گرفت نقووم
بینینی نه جو شا
بانگه وازه کانی هه ر هه مووی هیچ
سلاو ئه ی له پشووکه وتوو
موزه خانه به دلخوشیبیه کی زوره وه
ده رزی له ئیسک دروستکراوی دایه ده ستم
فه رمووی کرد وهره ناوم
ناودارمکه و کراسیک بدرووه
هه موو شتیکت ده رباره ی خوم پی ده لیم
پیای هه لبرکاویش

نه خشى كراسى ږاوكه ر
 له ناسمانى به نه سستیره ودرگير او ه
 سه روه رى ده ستى پيچ كړد
 ناوېش به تينو وپيښى ده لني گه وره م
 بوڼى بخوور بووه ته سه ردارى به هار و نيرگس
 له شهرمان پروومه تى پلى دده ا
 تاق تاق كهرى سه ر دره ختېش
 ته پلي بو وړچ ليدده ا
 به گالته جارپيه ك كه هى دلنى بوو
 دووباره ي ده كرده وه
 ږيگاك ان چراهه لگر يان جارس و ماندوو كرده وه
 قاچى شه پكه شوشتن و پودره ي ناوې
 ده توانې بپيښه هاوده مى كورسى گه ږوك
 مانگه شه و بې نه اندازه
 كانى و هوز نازفروښ ده كات
 ده چيښه به رى له چاوه پروانى ده مينيتنه وه
 چوڼ جوانى دابه ش ده كړئ
 قامېشى شه كر كه ي پيښه گا
 كدوليكه چوڼ ده ستى كيږي پارچه له ده لا وينيښه وه
 نه يژهن چ كاتيك بالى خه رته ل كون ده كات
 شه قام بو قبو لپه تى بې خه ياله كان بښه بار به سه ربه وه
 چراهه لگر كورپكي جيم او ناسمانه كانه
 زهوى وه رى گرت

شته كانى زه مينى ږو ژيان به هيتري چاو
 ده خوات و ده خواته وه و ده رسكيتي
 گباش بواري گه شه كړدى لى و ه رده گړئ
 خوږه خت كهرى هه موو شوينه كانېش دپنه لاي
 ديوانى رهش و سپي ناده ميزاده
 هيجېش له بېر ناكات
 مالم هه لكه وتى به زابيه كانى سروشه
 سه ررپڙه له و دره ختانه ي
 به رو بووم و نه زمون به سروشت دده ن
 چراهه لگر له پياسه ي زور دره وشاوه ي
 قاچيكي شه پكه بوو
 نه يده توانى سواري نه سپ بې
 به رده وام نزا بو نه سپ دهب
 نه ي سوږي هه ميشه يي و فرميسكى نه مري ژيان پيروزكه
 ږاو هيمنيه كي جوانه
 گهرمى قيرى شه قام بې داخ ناكات
 گوږه پانى
 وهك ده موچاوى چراهه لگر رووناك و نارامه
 خواوند تپيدا
 خه ربكى بالى خه رته ل خوښ كړدنه بو نه ي
 به له مى ماسيگر انېش ناماده يه
 نه ي كوا
 ده گه ي به كوئ

توانی له ترۆپکی چپای ههست
ببیتته به شیک له رۆشنایی
رچه له کی ببهوه ناوی
له قله قیک ناشتی دهروونی خۆی
له رووبهری ده می بورکان تۆمار کردوه
تا سنووری کهس له بیری کهس نییه
پروا به حیکمه ته کانی به هار بکه و چی ده بی با بیی
یه کهم ناره زوو
دایک
باوک
خوشک
برا
برادر
نیشتیمان
سروشت
گیان داری مائی
تۆری چاو
به هره له بالندهی گه شبین
فریونه خواردن له ئەژدیهاکوژی گه نده خۆر
وتووێژی بۆنخۆشی بیره وهری
ئهو خیزانهی به مردن کهم ناکا
خه یالی پاگژ وهک ئاسمانی سامالی ناو رهز
که میوه پیده گات

ئهمانه ههر هه موویان و دره خته بهرداره کانی
باخچهی خودا پارێزگاریت ده کهن
خودا جوانیی و وێژدانی ئاسووده بییه
به قوولی به ژبان ده لئ به لئ
ئهری هۆ ژبان کین له لات
هیچ ناسیاوی منی لیبیه
بیمه لات یان له سه ره و زو ناوی
بووک گواستنه وهی قاز و قورینگان ریکه وتم ده کهی
ته ماشای ئه لبوومی پاله وانه کان بکه یین
ناسیاوم منداله کان بیان
ده بنه پیاوی نه بهرد و رازنامه ی
بیر کردنه وه و بیتاکی سیمرخی ون
خواردن به رۆنی مامز ده خۆن
قاوهی به هیل کوترا و میوان به خیره اتن ده کات
گه ره که کانی ئاگر هیز به هانا یانه وه دی
ئاگر بانگ هه لده دا
ئهی خه لکینه زه مبیله یه ک میوه م پیتیه
بۆ دابه شکردنی چهن د بیانووم پیتووسته
له سووری سروشتی پیتگه یشتنمان گه یشتین
ئهو ئاراسته یه ی هه له ی به له مه کاتمان ده سرتیه وه
تیکه لمان ده کات و وزه یه کی ئه فسانه ییمان ده داتی
ریکه وتی ئەژدیهاکوژی گه نده خۆرم کرد
چاوانی له ناو ده موچاوه باینجانییه پر گۆشته کهی

له رووبه‌ری ده‌می بورپکان تۆمار کردووه
 وهک خۆله‌میشی تهرمیکی بی وه‌چه
 به‌سه‌ر ئه‌و ئاوه‌ مایه‌وه
 بو‌ار ده‌دات بو‌ په‌رینه‌وه
 پرچی دریتی ئا و گرانی کردبوو
 نه‌یده‌ه‌پشت با داو داوی بکات
 تا مندالتیک بو‌ ده‌زووی کۆلاره‌ی حه‌زی بچتی
 مندال کۆلاره‌ی له‌ ئاسمان بی
 چی داوه‌ له‌ روونبوونه‌وه‌ی بالکۆن
 ئاگرم بو‌ کرده‌وه و گه‌مه‌شامی برژاند
 گهرمایی درۆی له‌ گه‌ل نه‌کرد
 گه‌رداو ده‌نگی هه‌ل‌خه‌له‌ تینه‌ری
 بو‌ به‌ردی خز و چرووکی ناو ئا و داوه
 مۆسیقا کراسی زه‌مینه
 دل‌کرمی کراسی ده‌خوات
 به‌فریش که‌لله‌ی مناره‌ی خانه‌قای ده‌مامکدار کردووه
 له‌قله‌ق به‌سه‌ری نه‌ده‌مایه‌وه
 ئه‌و له‌قله‌قه‌ی ناشتی ده‌روونی خۆی
 له‌ رووبه‌ری ده‌می بورپکان تۆمار کردووه
 خووی داوه‌ته به‌فره‌ خلیسکین
 زه‌ویش چه‌شنی ژنیکی هه‌وه‌سگه‌رم
 له‌به‌ر باران چاوی خومار بیوون
 ئه‌و شه‌قامه‌ی ده‌رمانخانه‌ی

شالایان دینا
 ده‌میشی له‌ژیر لووتیه‌وه
 وه‌کو هاشه‌ی ترسناکی لافاو
 له‌ گوتی کیسه‌لی خان و مان
 که‌ هیلکه‌ی له‌ که‌ناره‌ نزیکه‌کان دانابیت
 بانگ هه‌ل‌ده‌دات نووسراوه‌کان هه‌موو له‌ناو ده‌به‌م
 قه‌له‌م بو‌ ئه‌ه‌رمینه
 ئه‌ی مه‌له‌وانی گه‌مژه
 لافاو رووی زه‌وی سپی هه‌ل‌گه‌راندووه
 په‌نگی مردنی داوه‌تی
 بیلی ئاژووشتنی به‌له‌مت
 به‌بوکه‌ شووشه‌ی مندالان ده‌که‌وی
 بو‌وکه‌ شووشه‌ی سزادراو
 ده‌مه‌وی بی ده‌نگیت بدوینم
 ئه‌ری چراهه‌ل‌گر ده‌یویست چی بلتی
 هیشتان هیچم نه‌بیستوووه
 پیتوه‌ندییه‌ یه‌ک‌گرتوو‌ه‌کانی نیوان زه‌وی و ئا
 به‌سووکی په‌پووله‌ پایزه به‌ره‌وه‌ هه‌وا به‌رزبوونه‌وه
 ئه‌و تارمایییه‌ی بو‌ به‌خواه‌ند
 به‌خت به‌ده‌رگا ته‌خته‌بییه‌کان هه‌ل‌ده‌واسی
 بانگ هه‌ل‌ده‌دات
 به‌سووکی بالی ئه‌و له‌قله‌قه‌ راکه‌ن
 ناشتی ده‌روونی خۆی

تارمایی تهندروستی باشه
 شه‌راب به‌قامیش ده‌خواته‌وه
 ده‌موچاوی به‌قوماشی که‌تان پیچاوه‌ته‌وه
 هیژی له تیژی چاوی گورگ وهرگرتوه
 جادووش له میترده‌زمه‌ی خنکینه‌ر
 رسته‌یه‌کی ته‌واو له‌سه‌ر به‌ردپک
 که‌زه‌وی شانازی پیته‌ ده‌کات
 ده‌بیته‌ جه‌ژنی چاو
 مردن له‌سه‌ر که‌ولی شیر مانا ته‌باکانی ژبان
 له‌پۆلی راهینانی مندالی زه‌وی لیک ده‌داته‌وه
 هه‌والیک زاری به‌ختمان هه‌لده‌دا
 به‌رزاییه‌کانی که‌پیکه‌وه به‌شداریمان تیتیدا کرد
 تارمایی لی بووه‌خواه‌ند
 ئه‌ی خواوه‌ند
 فلچه‌ی ددان شوشتن و جل و پاک‌کردنه‌وه‌ت ناماده‌یه
 دره‌نگانی شه‌و بکه‌وه‌ ری
 مانگی نیاز باشی بیگه‌رد
 به‌تاسمانه‌وه‌ داده‌به‌زیتته‌ ماله‌که‌ت
 ده‌فته‌ری نۆته‌ی سروودی سه‌ری سال ده‌به‌شیتته‌وه
 فستق و گۆشتی زۆر کولاو ده‌خوات
 خه‌ون و سروشی مندالی ده‌گه‌نه‌ فریای
 هه‌له‌کانی یه‌که‌م ئاده‌میزاد ده‌کاته‌ تابلۆ
 له‌گۆشه‌یه‌کی ده‌نووسیت ناسراوی جیهانه

ئیشکگری شاری ده‌که‌وپیته‌ ناو
 شه‌وی له‌ناو پرووناکیدا
 حه‌ساوه‌ته‌وه و مردنیشی لیبه
 ئه‌م شاره‌ هینه‌سه‌رسارده
 هه‌وا لیبی ترساوه و به‌ناریکی په‌خش ده‌بیته
 هینه‌ده‌ش به‌بۆسه و گرد و گرتیه
 هه‌وای یه‌که‌پارچه‌ هاواره و فرینی تیتیدا سسته
 له‌سه‌رساردی و بۆسه‌ی
 سروشت ناتوانی
 پروه‌ک په‌روه‌رده‌ بکات و که‌شبان بناسی
 به‌یانیبیان به‌ده‌م ریگای چوونه‌ کار
 ته‌می رۆشن
 له‌رووی ئاده‌میزاد
 بیته‌ ئاونگی مازوو و بۆنی قۆزاخه
 له‌گه‌ل هه‌تاو تیکه‌گه‌یشتنیان هه‌بیته
 ده‌مه‌و ئیواره‌ زه‌وی له‌ باران ده‌ترسا
 به‌ناو باخچه‌ی سارد و به‌تالی شار گه‌رامه‌وه
 کاترمیری چالمه‌ی دیواری مال
 چاوی گه‌فمان لی هه‌لدینن
 دره‌وشانه‌وه‌ پر شوپشه‌کانی کتیبی سوودمه‌ندی
 هه‌رکه‌ دیتت ته‌قه‌ی لی بکه‌ و بیکوژه
 قسه‌یه‌کی له‌گه‌ل په‌یره‌وکه‌رانی
 واق ورمای هه‌بوو کردی

به یانی دواى رۆژباش و گفوتوگۆ خوشکردن
 داوا دهکات دار باوى له حهوشهت پروینى
 دهبارهى نهریته گشتیههکان و چۆنیهتی گونجاندنى
 ئاقىقى مشتوى خه نجهر و نهنگوستیله
 کۆمه لى سهرنج و تیبینیت بو یاداشت دهکات
 به تۆوه دللى دپته قسه
 چرا هه لگر
 ماچى دهستى دایكى به قولله و دواپه نا زانى
 له قله قیش له نهفسانه ئاسمانیهه کانه وه
 نیشته سه ر مناره ی خانه قا
 باله کانى دایه بهر هیتزی خۆره تاو
 نهیتیهه کانى له ناو سندووقیک
 به ساکارى سپارد
 که کلیل و قفللى ته نیا رازه
 ژوورى چاوه پروانکردن کاترمیتری نوستووه
 نهیتوانى تیبیدا بمینیتته وه
 له گۆمیک مه له ی کرد که دللى زه ویه
 بالهاویشتنه کانى یاداشت کرد
 سلاوى ئەم له دانایى بوو
 له پیتته کانى قالینج ئاغا
 که گهشت لیبه وه بووه ئینجانیهک بیره وه رى
 ناکه سبه چه به وه لامیان
 شمشیریان له کاتى رووخوشى دا

تۆره کراوه کان دهنگیان بهرز کرده وه
 ده رگای ئیمه
 فه رامۆشیهه کی به خشراو و ژبانیهکی ته واوه
 چوار خواوه ندی نهفسون زاده
 ده مپاک
 فلووترهن
 له قله ق
 چرا هه لگر
 هیمنى ده موچاویان گۆرى
 له نار په زاییه یان که وه ته وه
 خه ون نویتزه نیازی کرد
 مژده ی دا
 تارما یى بوون به خواوه ند
 ئیمه یین له ناو کیلگه ی خیزان دپین و ده چین
 به سرووش و به هره ده لپین جوانى
خه ونى مردوووان
 نیشته یمان کپ تاجى هیتزی سروشتى له سه ر نا
 نهشق جما و نه سپ و گالیسکه ی دا هه موومان
 به خۆى و رۆژى دره وشاوه ی
 خه ربکه پروا بپین سپیده سه ره تای کاروانکردنه
 کاروان سوورى ژبانیه
 ژهنه رال گوتی له ئاوازیکی ناسراوى میلی گرت

نیرگرز فرۆشی خهندهدار
 په زهوانی به رهه م رسکاو
 که بینیان جالجالۆکه په رده و کولله ی
 له سه ر مینای کاتژمیتری مؤزه خانه هه لداوه
 ماتى و واق وړماو بیان په وییبه وه
 په وینه وه بیان کرد به سه ره تایه ک
 له گه ل په ک به ساده بی دوان
 باوه ریان پیتک هیتنا
 به دلنیا بییبه وه تیکه ل رمهاو تیزه کان بوون
 وریا بییبه کی ئاشکرا
 وه ک شازاده به سه ر شه قامه کانه وه
 درتیزه به گه رانیان ده دهن
 ده بن به خاوه نی هه موو زه وی
 ژه نه رال ئه ی خواناسی فه رامۆشی
 کییبه خاوه نی هه موو زه وی
 بارانه شازنی جوانی
 ساقویه کی له پیستی ئاژه له کینوی له به ره
 تا ملی به زریزه داخستوه
 خانمه ژن
 قسه ت مه به ستمه ده موچاوت گرینگ نییبه
 ئه ی ده موچاو سببووری و نامه ی گه یشتوو
 په نجه کان خه وتوون
 په نجه ره ش داوا ده که ن بکرینه وه

له کتیبی میژووی کون
 مردووه کانی دۆزییبه وه
 کارتی فریاکه وتنی به خشی
 زه مبیله ی زپری له سه ر خوان دانا
 چۆکی نوژی
 بو به که مین قوربانى له دوو گرد خشانده
 بینینه وه ی خه ونى نه مره کانی کرد
 به سه ره تاي ئومید
 چاوه روانى خه زینه ی پیغه مبه ریشی له که س نه کرد
 تپیتکی مۆسیقا له مه شقدايه
 گه شتیتک له وچان و پروای ته وای
 ده ستی پچ کردوه
 تاخمی گۆران بییژ په له یانه
 گۆران بییبه کانیان بکه ن به
 قالی گولگولی کورسی ژه نه رال
 ده موچاوی روون و پر خوتنی
 ئه ستیره ی سه ر له ئیواره بیان لی قبول بکات
 به دل خۆشییبه وه پیده که نن
 گوپرایه لی ئامۆزگار بییبه کانی داپیره ن
 داپیره پاک و خاوتینه کانی باولیان نه یینی
 بانگه وازی به که مین کتیبی تیدا پار تیزراوه
 ئه سپی شوړشگپیر
 کار ئاسکی ئازا

تا له سه يرانی خيترانیی
 به ناو ديږه کانی بگه ږينه وه ماله کانمان
 ماله کانی داپيره پاک و خاوتينه کان
 تييدا ده بن به سه مه رهي گول
 پاشماوهی خواردن بو نه و نارژله کيوييانه جي بهيلاين
 که پيستييان ده که ين به
 قه مسه له
 جانتای قوتابخانه
 جانتای بچووکي دهستی کيژه کانمان
 کاتي به بووک دهچن
 جانتای که لويه له تاييه تيبه کانی که سایه تيمان
 په نجه وانه
 نه ليوومي وينه
 جزدانی پاره
 کيفی چاويلکه
 ژنه کانمان دلّه دووی نه مرين
 خواوند خوويسته نايه وي بمریت
 هاوارکردن بو خوشييه کی به رده وام
 خوشييه کی به رده وام بو تو
 نهی تریسکه ی دلخوش و بونخوشی سهر دهریا
 له مه له وانی ناو ناویکی تیژ
 بیر له ماسی رووناکبیر کردنه وه
 هیلکه ی زبنده وه ره کان بترووکین

تریسکه ی دلخوش و بونخوشی سهر دهریا
 نهی به هه شتی نارزه ووکراو
 سهر زه مین پر پاس و هه رایه
 گورانی پی نه ماوه هاوار نه بی
 شمشالی سفر
 شمشالی جاو
 شمشالی باغه
 شمشالی تیسک
 دوازه مانگی سال
 قیغهی قه له رهش و سپره ی باز نانس
 به هاری گه مره
 قومریه کی ون له هه لکیک نیشته وه
 به مالی خوی نه زانی
 چوه نریک هه ناویک
 ناگاداری کرده وه
 بای تینوویه تیت بمخوره وه
 په لپوم له ناو نه شوی
 پردی ته خته
 پردی ناسن
 پردی چیمه نتو
 پردی جیگیر
 پردی گه روک
 پردی بک کرانه وه ی کتیب

ناگر نهیښیبه کانی خوئی ناشکرا دهکات
 زهوی ماوډیه که فیری ئه و خووه خراپه بووه
 نهیښیبه کانی خوئی دهشاریته ووه
 هاوختی له نیوان
 نهیښی ناشکراکردن و شاردنه ودهدا ته و او ده بین
 ناگر و زهوی فربشکی گوله کانیان خست
 گوله کان سهردانی شوینه فهراموشکراوه کان دوا بخن
 ئوه خوت ته فره نه داوه
 گویت دانه خستووه
 بیوه ژنیکی دوو گیان
 پرسیار له و کوریه به دهکات
 که مندالذانی پر خوتین و جووله و گمه کردووه
 ستایشی چی ده که بیت
 ئه مپش وه لامی ئه وهی داوا به
 داستان چون دروست ده بیت
 خیانه ته ههسته کانت بشیوتینی
 قسه به که کراوه مهرج نیبه حکمهت بیت
 دارستانیک پلینگه که دنوتینی
 پروباریک ماسیبه که دنوتینی
 ناسمانیک کوتریک دنوتینی
 ریگاییک ریواریک دنوتینی
 زهوی رزگارکراو له لافاو
 نهیزانی ستایشیان بکات

یان سهرنجی په نجه ره بدات
 چند لاپه په یه که یاداشت بخاته ناو جانتا که یه ووه
 دروود بزئو نهیښمانه ی مندالی ژنه رالی پاراست
 پاراستنت پر شکویه
 جوامیر زاده یه کی ئه مبه و ئه و بهر گه راوی که لکیش
 له جینشینه کی روو بهر گچکه ی پرسى
 سه رکه وتن بز کتیه
 ئه ی حیکایه ت خوانی
 ده موچاوی که مخوتینی زهوی
 که له گه رمایی هاوینیش گه رمی نابیتته ووه
 ده موچاوی پر دهنگی ناسمان
 که له ناره زووی وهرزه کان
 دهنگه کانی بوشایی کو ده کاته ووه
 ده موچاوی به رده و ام له
 خنده ی داپیره ی پاک و خاوتین
 که ژیان وهک بالی باز
 له به رده می ده کرتته ووه
 ده موچاوی به رده و ام له
 په ستی باپیره ی پیس و پوخل
 که ژیان وهک بالی قه له رهش
 له به رده می داده خری
 په ننگه هیمنه کانی دیمه نی سنووری مندالییت
 وربایان ده که نه ووه ریاکار نین

خه و تنی مندالانی دیل جه ژنی تیدا نییه
 سالی مندالانی دیل جه ژنی تیدا نییه
 قوتابخانه‌ی مندالانی دیل
 یاری توپ توپینی تیدا نییه
 ژووری مندالانی دیل
 دهفته‌ری وینه‌ی تیدا نییه
 ده‌شی موسیقازانی سروشتخواز
 تارمایی خواوه‌ندیک بوو بیت
 پاشان دار لاله‌نگی له دهم ئاوان رواند بیت
 دروود ده‌بیتته گومان
 گومان په‌سه‌ندکراوی دل نییه
 مردن و ژیان
 له موسیقازانی سروشتخواز جینگای بووه‌ته‌وه
 ئە‌ی بوچی موسیقازانی سروشتخواز
 له‌ناو پروناکایی چاوی هه‌لۆ‌نه‌بیت
 هه‌نگوبین و گول خوی پیشان نادات
 ئاسمان شینیکی روشن و هه‌تاو خو‌شه
 گردیک له‌ناویدا ده‌ستی به‌رز کردووه‌ته‌وه
 هیشتان راسپارده‌ی ماوه بو‌زه‌وی
 یه‌که‌وری ده‌چیتته خه‌لوه‌تی ترسناکی شه‌تره‌نج
 پلانی سه‌ریازی به‌لووتبه‌ری ده‌سه‌پینی
 به‌ئامازده‌یک
 ئاماده‌ی هیرشی کتوپریان ده‌کات

ناله‌ی به‌هه‌شتیبه‌ک
 به‌دین سووره له پیلان
 بینینی ژه‌نه‌رالی شاد و گه‌شاوه
 به‌وشیاری له شه‌قامی بیره‌وه‌ری هه‌لکشاه
 قاز و قورینگ و که‌له‌کیوی
 پیاسه‌ی له‌گه‌ل ده‌که‌ن
 له‌سه‌ر دوگمه‌ی ئورگونیش داده‌نیش
 ئە‌می له‌ دوایی جیماو قه‌له‌می ده‌ست و پیتی شکا
 ژه‌نه‌رال گه‌رایه‌وه‌سه‌ری
 ده‌ستی له‌سه‌ر ناوچه‌وانی هه‌لبزرکاوی دانا
 به‌به‌زه‌بی و دلته‌رمیبه‌وه‌ پیتی گوت
 هیز بیتته‌وه‌ به‌ر خو‌ت
 تو‌ش ده‌توانی گیا بخو‌بت
 به‌لام گیا‌یه‌کی کاتی
 خه‌یالیش که‌ پروات پیتی هینا
 ده‌بیتته‌ کوپه‌ی پر ئاوی مرز
 که‌لکیشی بو‌یری و توانایی
 فرینی داوه‌ته‌ بالی باز
 ده‌سته‌م‌ویش توانا و هیزی
 فرینی له‌ بالی کو‌تر کوشتووه
 دیکتاتور به‌ئاره‌زووی خوی وانه‌ ده‌داته‌ گه‌رده‌نکه‌چ
 دواتر له‌ وانه‌که‌یدا بو‌ه‌میشه‌بی دیلی ده‌کات
 خوانی دیل له‌سه‌ر ددانی به‌راز ته‌پلی جه‌نگه

سه ما له كه لله ي بهرديدا مهستي كرد
 چي له كوئ
 گولله ي رۆشنكه رهوه و گولله ي دوو كه ل
 شهوه و دايمي ئال
 قه لغان و دهف
 ژهر و ده رمان
 شه مامه و گوژالک
 پيغه مبه ر و فريوده ر
 وشه و هيل
 شيوه و شوين
 جواني يه زداني و كوژكي ره نگا ورهنگ
 كه تاريكي په نجه ره كاني نه شكه نجه ده دات
 كافترياي سهر ده ربا و زيلدان
 له بي بايه خكردي مه دالياي نازايي
 به زه يي دايم و رقي و هرديان
 زستاني توندوتيز و هاويني چاو خومار
 نازي به هار و ئوميد ي كوژراوي چاوه زه رده كاني پاي
 قسه نه سته قه كاني
 له دايمه بوويه ك و زور بلييي په ككه و توويه كي به دخه ون
 تواناي خوت بنوينه ئه ي خو شبه ختي
 چاوي كورسي ژوره كه م ده بيني چ كاتيك
 ريگاوباني بالندان قه ره بالغ ده بي و چ ده مي كيش چول
 به فر شو نپيي براده ره سهر گه رده نه كاني

شا
 وه زير
 پياده
 فيل
 ئه سپ
 قه لا
 ده ليين مه بداني جهنگ ماندوه
 له مالي ئوميدوه ورشه يه ك بو پشودان
 بالنده يه كي زي ره هيلانه ي هينا يه مالت
 مندالتيكي زي ره كه رسته كاني گه مه ي له مالت پاك كرده وه
 دايمكيكي زي ره كه دره خت له سهر يه ك قاچ له مالت وه ستاوه
 هه ورتيكي زي ره سهر ماي له مالت كوشتووه
 مبه خشه ئه ي شازاده ي ئيستا
 شته كان دوو باره ده بنه وه
 له سهر هه موو دره خته كان بالنده كوژراوه
 له مناره ش حاجي له قله ق
 روخساري فريوده ري سبه ي
 له سهر مي زي نا قول
 خه ون ي ده كات به ئا مازي پر سوز
 كه ره و هه نجير ده خوات
 تارما ييه كي په ريشان ده سته كاني ده له رزين
 كه پوي برده ناو كو مه لتيك گه لاي خه نه يي
 ئا مازي به وه دا

کردووه به مۆزه خانه یه کی بی بایه خ

کتوپر یاری پی کرا

بیوورن سرکراو بیدار نه بووه وه

ئه شق مرد

زهردهی هه تاو دو اکهوت

غهریبی ئیواره پاشماوه ئالۆزیبه کانی لوول دا

شمشیری فری پدایه ناو کتیبخانه کان

له ئیواره ده پارینه وه خهون به ناوی رت بی

فریشتهی به خشنده

بووکه شووشه و ده سننوسه کانی سیبووری

به بالندهی رهنگا و رهنگ ده سپیری

ئه ی بالنده

دانیشتووی ئاسمان ده مودوویان خوشه و چاکه کارن

ئه و ریگایه ی ده شی به تو

ئه ی چیرۆکی رووناکییه کانی ئه ستیره ی گهوره

سه کۆی رسکان و رتوره سمی

خهلات دابه شکردنمان باله خانه یه کی ئه فسانه ییبه

دهرگای چوونه ناو په نجه ره ی

ته ماشا کردنی پاراون به سه رنجی خودایی

بای داستانی بیژ

زهوی ئاگادار کردنه وه له سه رجاوه را مه کهن

تۆوی گۆلی پشودانم هینا وه ته باخچه ی شار

ژیان خرۆشا

دیارییه بو هه مووتان

بالنده یه ک خه لوهت و هیلکه ی

له ناو لک و پۆیه هه ستداره کانی دانا

پروای پی درا مه ترسیبه کانی لافاو رابگه یه نی

تیشک ساباتی هاوینی و زستانی به سه ردا به ست

کتیبی هیزو روشنایی شاقوولی

بالنده یه ک ده په رستی

مۆسیقای رۆمانسی

مۆسیقای جهنگ

مۆسیقای ماته مینی

مۆسیقای هه راو هۆریا

مۆسیقای دلنایی

بو ئه وه ی له مۆسیقایه کان حالی بین

چهند خۆپیشاندا نپکی گالته جاریمان پیویسته

له کۆشک داده به زین

دهرگای مالمان رووه و شه قام و باخچه ی گشتی ده که یینه وه

هه ره موومان ده چینه پیاسه

له پیاسه ده فته ری تیبینی درده هینین

گرینگین یان نا

به ئۆرگۆنه وه ده که وین

به نیمچه بیهۆشیبه وه بیرمان ده که ویتته وه

گرینگ نین

براده ریکمان بوو فری مالی له سه ره قه لا دانا

فیلټیکه له دهروونی ساویلکه‌ی دهیکات

بالی به‌قهرز وهرگرتووه

دوای سه‌مایه‌کی سوور داده‌به‌زی

خهون نه‌ی ره‌نگی ونبووی ناو تابلو

ده‌نگی سوز به‌هیتزکه

سال خو‌شه و قسه‌ی ناو خهون هیتنه

نه‌ی خودا وا لیرم

کی بوو بانگی کردم

خهونی سروشت

گیانه‌کان بچووک بوونه‌وه له‌باخچه‌ی گه‌ره‌که میللییه‌کان

پرووه‌که چواروهرزبیه‌کان له خو‌یانی نریک کردنه‌وه

چاوی دا به‌رتوبان و له نیمه شه‌وقیان دا

خهونی زیندووان

چراهه‌لگر له پیاسه‌یه‌ک له‌گه‌ل ده‌سته برای سه‌روه‌ری

حاجی له‌قله‌قی لی بووه هیلکه‌ی قه‌قنه‌س

له‌سه‌ر کارتی ره‌نگاوپره‌نگی پو‌سته ناسییه‌وه

خهونی مردووان

قسه نه‌سته‌قه‌کان له چاوی ژه‌نه‌رال بوون به‌تارمایی

نه‌یتوانی ببیتنه گورانی ئاهه‌نگه‌کانی سه‌ری سال

بوو به‌سروودی بو‌نه‌کانی یاقوت له ئالا دهرژی

۱۹۹۸ - ۱۹۹۹ هه‌ولتیر

ناوهړوک

7	شېعر بڼه چېټر و جوانی، چېټر و جوانی بڼه موومان
27	سزای هه میشته یی
61	جهنگی پرسیار
97	مه رگی ناوینه
141	رېزمانی کولانه کان
183	خه ونی خودایی